

ת"פ 9330/06/15 - מדינת ישראל נגד אורי מוקמל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

16 ספטמבר 2018

ת"פ 9330-06-15 מדינת ישראל נ' מוקמל

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו

המאשימה מדינת ישראל
על ידי ב"כ עו"ד איתי שהם (פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה))
נגד
הנאשם אורי מוקמל
על ידי ב"כ עוה"ד קרן זרקו זמיר

הכרעת דין

הרקע לחקירה

1. **רשות המיסים [הרשות]** ניהלה חקירה נגד חברת "הליקון", שבה שימש הנאשם כחשב. הוא הוזמן לחקירה כעד^[1], אך בשלב מסוים התעורר כלפיו חשד לביצוע עבירות מס במסגרת עבודתו המקבילה כעצמאי. נוסף על כך נמצאו מסמכים שלימדו על העברות כספים חשודות לנאשם, במסגרת עבודתו כחשב גם בחברה הקשורה בהליקון, חברת **בי.אן.אי למסחר [החברה או בי.אן.אי]**, ולכן הפך לחשוד ונחקר באזהרה, מספר פעמים נוספות^[2].

כתב האישום

2. הנאשם, **אורי מוקמל [הנאשם או אורי]** הוא רואה חשבון ויועץ מס במקצועו, והוא שימש כחשב בחברת התקליטים **בי.אן.אי**, לרבות בין השנים 2005 - 2007, הרלוונטיות לכתב האישום. במסגרת תפקידו היה הנאשם אחראי על הנהלת החשבונות בחברה. הוגש נגדו כתב אישום שלפיו הוא פתח, ביום 24.10.04, ביוזמתו, חשבון ניירות ערך על שם החברה בחברת **מגדל שירותי בורסה (נ.ע) בע"מ [מגדל]**. פתיחת החשבון נעשתה במסגרת יפוי כח שניתן לנאשם מתוקף היותו חשב החברה, והחשבון שימש - על פי האמור בכתב האישום - בסיס לפעילות העבריינית המיוחסת לו. במקביל לפתיחת חשבון ניירות הערך על שם החברה, פתח הנאשם שני חשבונות ניירות ערך נוספים במגדל, האחד - על שמו, והאחר - על שם **שמעון כהן [שמעון או כהן]**, שהיה מנהל רכש בחברה שקשורה ל-בי.אן.אי.

על פי האישום הראשון, הנאשם נהג להעביר כספים מחשבונות הבנק של בי.אן.אי לחשבון ניירות הערך שלה במגדל, ובהמשך נהג למשוך שיקים על שמה ולהפקידם בחשבון על שמו או בחשבון על שם כהן במגדל, הכל - ללא

ידיעת החברה, ללא ידיעת מנהלה **אברהם (אבי) ברנד** [אבי או ברנד] וללא ידיעת כהן. המשיכות הסתכמו בסך של כ-380,000 ₪. במקרים אחרים העביר כספים מחשבונות החברה במגדל לחשבונות שלו ושל כהן במגדל, גם זאת ללא ידיעת החברה, ברנד או כהן. העברות כספים אלה הסתכמו ב-40,000 ₪. בכך נטל במרמה סכום של מעל 420,000 ₪ מהחברה, והשתמש בו למטרותיו האישיות, ללא הסכמתו של ברנד [כספי הגניבה]. כדי להסתיר חלק מפעולות הגניבה שביצע בכספי החברה, רשם הנאשם, בשנת 2005, שש פקודות יומן כוזבות בספרי הנהלת החשבונות של החברה. בכך ביצע רישומים כוזבים במסמכי החברה, והציג מצג שווא בספרי הנהלת החשבונות של החברה, בכוונה לרמות ולהסתיר את מעשי הגניבה שלו. בנוסף, ביום 7.1.05, העביר הנאשם כספים מחשבון של החברה בבנק יורוטרید [יורוטרید] לשני חשבונות אחרים ביורוטרید, האחד - על שמו, והאחר - על שם כהן, בסכום כולל של כ-78,000 ₪, גם זאת - ללא ידיעת החברה, ברנד או כהן, וללא הסכמתם [כספי גניבה נוספים].

בגין כל אלה הואשם הנאשם באישום הראשון בביצוע 19 עבירות של גניבה בידי מורשה (סעיף 383 עם 393(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [חוק העונשין]), ו-6 עבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד (סעיף 423 לחוק העונשין).

על פי האישום השני, על מנת להסוות את מקורם של כספי הגניבה, שהם "רכוש אסור", כהגדרתו בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 [חוק איסור הלבנת הון], העביר הנאשם חלק מכספי הגניבה לחשבונות של כהן במגדל (כפי שתואר באישום הראשון), והעביר חלק מכספי הגניבה לחשבונות פרטיים אחרים, על שם כהן, בבנק המזרחי ובבנק דיסקונט. בכך ביצע פעולות ברכוש אסור, בסכום של יותר מ-210,000 ₪, בדרך של עשיית פעולה בנקאית וערבו ברכוש אסור עם רכוש אחר. כך גם לגבי הסכום שהעביר לחשבון של כהן ביורוטרید, מתוך כספי הגניבה הנוספים (כ-35,000 ₪), כפי שתואר באישום הראשון.

בגין אלה הואשם הנאשם באישום השני בביצוע 19 עבירות של עשיית פעולה ברכוש אסור במטרה להסוות את מקורו (סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון).

על פי האישום השלישי, כספי הגניבה וכספי הגניבה הנוספים יצרו אצל הנאשם מקור הכנסה נוסף, שלא דווח לרשויות המס. הנאשם חב בהגשת דוחות על הכנסה, לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 [הפקודה], ובשנים 2005 - 2007 הוא לא דיווח, במזיד, על הכנסותיו האמורות, בסך מעל 500,000 ₪. בנוסף, בין השנים 2007 - 2008 לא דיווח הנאשם על תקבולים בסך כ-235,000 ₪ שהופקדו בחשבונות הפרטי בבנק דיסקונט, משלוש חברות שלהן נתן שירותי הנהלת חשבונות. סך הכל לא דיווח בין השנים 2005 - 2008 על הכנסות בסכום של מעל 738,000 ₪, וזאת תוך שימוש בערמה ובתחבולה, כדי להעלים הכנסותיו ולהתחמק ממס.

בגין אלה הואשם הנאשם באישום השלישי בביצוע ארבע עבירות של שימוש במרמה, ערמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס (סעיף 220(5) לפקודה).

המענה לכתב האישום

3. הנאשם כפר במרבית עובדות כתב האישום. לטענתו, מי שפתח את החשבון על שם החברה במגדל היה ברנד. כל מה שהוא עצמו עשה היה בידיעתו והסכמתו של ברנד. הוא לא נטל את הכספים במרמה ולא התכוון לשלול אותם שלילת קבע. הוא לא רשם את פקודות היומן הכוזבות. מאחר שכפר בגניבה, אזי לעניין האישום השני - אין מדובר ברכוש אסור ומטבע הדברים, לא בוצעו עבירות הלבנת הון. אשר לאישום בעבירות מס הכנסה - הנאשם לא גנב כספים ולא התכוון לשלול אותם שלילת קבע, ולכן לא הייתה כוונה להעלים מס. על הכנסותיו משלוש החברות שלהן נתן שירותי הנהלת חשבונות הוא דיווח במסגרת דוחות תקופתיים למע"מ וכן בדוחות המקדמות. הוא לא הגיש דוחות שנתיים למס הכנסה, אך לא הייתה לו כוונה להתחמק ממס. ב-2013 הוגשו הדוחות השנתיים ל-2005 - 2008 והוא קיבל החזרי מס בגין 2005 - 2007, ובשנת 2008 חוייב במס של 272 ₪ בלבד.

בנוסף לטענות הללו, באת כח הנאשם הודיעה כי יש לנאשם טענת זוטא בנוגע לחלק מהודעותיו ברשות, ולשני מסמכים נוספים.

משפט הזוטא

4. נוכח הטענות הללו, התקיים משפט זוטא. לטענת הנאשם, נפלו פגמים וכשלים מהותיים באופן שנגבו הודעותיו, שיש בכוחם להביא לפגיעה ממשית בזכויותיו. הטענות היו לכך שהודעות הנאשם לא קבילות, בין לפי סעיף 12 **לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 [פקודת הראיות]**, בין מכח **דוקטרינת הפסילה הפסיקתית**. טענות ב"כ הנאשם היו, בתמצית, כי נשללה מהנאשם הזכות להיוועץ בעו"ד, שהנאשם לא הוזהר כראוי, שהודעותיו נגבו בחוסר סמכות וכי הן לא תועדו כדין. מושא משפט הזוטא היו שש הודעות שנגבו ממנו ברשות המיסים, שחלקן כוללות הודאה, או הודאה חלקית במיוחס לו. עוד התייחסה טענת הזוטא למזכר מיום 19.8.12 של החוקר **שי כהן**, שבו התייחס החוקר לפגישה שנערכה בינו לבין הנאשם, לבקשת הנאשם, שבה, לדברי החוקר, "אמר החשוד כי הוא מודה בעבירות המס שביצע וכי הוא מעוניין להגיש לפקיד השומה דוחות מתקנים ולהגיש ליחידה בקשה לכופר". טענת הזוטא התייחסה גם לתמליל הקלטה של שיחה שנערכה בין החוקר **שי כהן** לנאשם, אגב נסיעה במכונית ביום 20.11.12, לאחר שבוצע חיפוש בבית הנאשם, כשהשניים היו בדרכם לחיפוש במשרדו של הנאשם. באותה שיחה חזר הנאשם על כך שהתכוון להרוויח כסף עבור החברה באמצעות אותן השקעות שביצע עם כספי החברה בחשבונות שלו במגדל. בהמשך אמר שאילו היו רווחים, היה מחזיר את הכספים לחברה. עוד בהמשך הודה שברנד לא ידע על כך, והוא לא שיתף את ברנד. לטענתו, פחד לשותף את ברנד כי המהלך לא הצליח. לדבריו, מדובר בכשלון עסקי, לא היו לו כוונות רעות ולא הייתה לו כוונה לקחת כסף לכיסו.

וביתר פירוט: ההגנה טענה שלחוקרי מס הכנסה, שחקרו את הנאשם בכל חקירותיו הראשונות, לא הייתה הסמכה לחקור עבירות שאינן על פי הפקודה, ומאחר שחלק ניכר מהחקירות הללו נגע לחשדות לגניבות, לפי חוק העונשין, או לעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, יש לפסול את הודאותיו של הנאשם. לדברי הסנגורית, בחלק מההודעות הנאשם אכן הפליל עצמו בעבירות הגניבה (למרות שהיא מסכימה שבאף הודעה אין אמירה ישירה שלפיה הוא מודה שגנב כספים). כפועל יוצא מהעדר ההסמכה, החוקרים שחקרו את הנאשם ברשות המיסים גם לא הזהירו אותו על עבירות שאינן לפי הפקודה, ומכאן שגם האזהרה לוקה בחסר. נוסף על כך, גם לגבי עבירות לפי הפקודה - מדובר באזהרה לקונית, שאינה מפרטת את העובדות שבגינן חשוד הנאשם, ובחלק מהמקרים נאמר רק שהוא חשוד בעבירות לפי הפקודה, ואפילו לא ננקב מספר סעיף. עוד טענה הסנגורית, כי מאחר שזכות ההיוועצות הודעה לנאשם

לפני שהוזהר, הוא לא יכול היה לממשה כראוי, מאחר שלא ידע באמת במה הוא חשוד. גם בהמשך - מאחר שהוא הוזהר רק על עבירות לפי הפקודה, ולא על עבירות לפי חוק העונשין, ממילא לא יכול היה לממש את זכות ההיוועצות, מאחר שלא ידע לאשורם של דברים במה הוא חשוד. הטענה המרכזית הייתה שהנאשם לא הבין באיזה מסגרת משפטית הוא מצוי. הוא ידע שהוא נחקר ברשות המיסים, ולכן כל מחשבתו הייתה נתונה לעבירות מס. משלא הוזהר על עבירות אחרות, לא יכול היה להבין שהוא מפליל עצמו בעבירות אחרות, ולכן נפל פגם בחקירותיו ויש לפסול הודאותיו.

5. ביום 7.2.17 נתתי החלטה במשפט הזוטא, שבה דחיתי את טענות הנאשם. תחילה יובהר כי במסגרת משפט הזוטא לא בחנתי את **תוכן** הראיות שבגינן נטענת הטענה, אלא רק את נסיבות קבלתן, ולפיכך לא קבעתי, בשלב הזה של ההליך, ממצאי עובדה ומהימנות.

כידוע, סוגיית קבילותן של הודאות נבחנת בשני מסלולים - זה הקבוע בסעיף 12 לפקודת הראיות, וזה המבוסס על דוקטרינת הפסילה הפסיקתית שהותוותה בע"פ 5121/98 **יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי**, פ"ד סא(1) 461 [2006] **[הלכת יששכרוב]**. הדיון בטענות נעשה בשני שלבים: בשלב הראשון נבחנת השאלה העובדתית, האם אכן נעשה שימוש באמצעי פסול במהלך החקירה. ככל ששאלה זו נענית בחיוב, עוברים לשלב השני שבמסגרתו נבחנת השאלה המשפטית בדבר נפקות האמצעי הפסול על ההודאה, והשפעתו על אוטונומיית הרצון החופשי של הנאשם, לאור שני המסלולים שעליהם עמדתי לעיל (ר' ע"פ 9808/06 **סנקר נ' מדינת ישראל** [29.7.10], פסקה 12 לחוות דעתו של כבוד הש' לוי).

קבעתי בהחלטתי, שלא מצאתי פגמים בהתנהלות החוקרים במהלך חקירותיו של הנאשם, מלבד פגם קל בנוסח האזהרה, שהיה כללי מדי, החל מהחקירה השלישית ועד השישית, אך מדובר בפגם בעוצמה חלשה יחסית, שאינו עולה כדי שימוש באמצעי פסול שיכול להביא לפסילת ההודאה. עוד קבעתי שמדברי הנאשם עלה כי נוסח האזהרה ממילא לא השפיע על רצונו למסור גרסה כזו או אחרת. כן קבעתי, שמעדותו של הנאשם לפני במסגרת משפט הזוטא עלה שהוא מסר את גרסאותיו **מרצונו הטוב והחופשי**. הוא עשה כן מאחר שחשב שלא ניתן יהא לעשות בהן שימוש לצורך העמדתו לדין אלא בעבירות מס. העובדה שהנאשם שקל שיקול משפטי שגוי, אינה יכולה להחשב כמסירת הודאה שלא מרצונו החופשי. לפיכך, קבעתי שאין לפסול את הודעותיו (והודאותיו) של הנאשם, ולא את מזכר ז/7 ותמליל ז/8.

גרסת ההגנה כעולה מסיכומי ההגנה

6. בסיכומיה תימצתה ההגנה את טענותיה כך:

א. הנאשם היה חשב החברה במועדים הרלוונטיים ופעל למענה, עבודה ולטובתה. כל מה שעשה, לרבות פתיחת החשבונות על שמו ועל שם כהן במגדל, והעברת כספים אליהם מהחברה, היו השקעות שנעשו במסגרת תכנית פיננסית שהייתה לנאשם, שנועדה להשיא רווחים לחברה, אך למרבה הצער, נכשלה והכספים הופסדו;

ב. מכח הלכת הפסילה הפסיקתית, יש לפסול את מכלול הראיות בתיק, לרבות הודעות הנאשם, שכן איסוף הראיות נעשה תוך פגיעה מתמשכת בזכויותיו הבסיסיות כחשוד. המשקל המצטבר של עוצמת הפגיעה

בזכויות הנאשם, ושל הרשלנות, הדרך החובבנית והבלתי הוגנת שבה נוהלה החקירה, בצירוף החלטת הפרקליטות להשלים את החקירה כדי להכשיר את הפגמים, צריך להוביל לזיכוי הנאשם מכח דוקטרינת הפסילה הפסיקתית או בשל הגנה מן הצדק;

ג. הנאשם התכוון לטוב וניסה להציל את החברה. הוא פעל במסגרת הסמכויות שניתנו לו ובידיעת ברנד. הנאשם מבין שעשה טעויות, אך מעולם לא התכוון לגנוב את כספי החברה. הוא לא רשם ולא הנחה לרשום את פקודות היומן המיוחסות לו;

ד. אשר לאישום בדבר העלמת המס: הנאשם לא התכוון להעלים מס, לא לעניין כספי החברה ולא לעניין הכנסותיו האחרות. הוא דיווח באופן גלוי ושוטף לרשות המיסים, ובתוצאת המס אין רכיב מס, או שהוא כה זניח, שלא ניתן בגינו לייחס לנאשם העלמת מס;

ה. לעניין האישום של הלבנת ההון: הנאשם נעדר כל תחכום או יצירתיות, והכספים הועברו לחשבונות בנק על שמו ועל שם כהן, בשקיפות וללא כל נסיון להסתיר או להסוות את מקורם. הנאשם פעל תוך עשיית פעולות בנקאיות המותירות עקבות ברורים. הדבר מלמד שלא הייתה כל כוונת העלמה, אלא היעדר תשומת לב, טעות אנוש, או - לכל היותר - חוסר תחכום.

מעבר לכל ובסיכום הסיכומים, ציינה ההגנה שיש לבחון את גרסת הנאשם מנקודת מבטו, מבט של ר"ח, הבקיא בפקודת מס הכנסה, שידע שעומדות לפניו אפשרויות משפטיות "פשוטות" לסיום ההליך, בקנס או בכופר. הוא היה נאיבי והיה משוכנע בזמן אמת, שבאמצעות מעשים שיעשה, יצליח לשים את הפרשיה מאחוריו ללא הליך פלילי. לגופו של עניין, הנאשם סיפק הסבר חלופי לראיות, שהוא הגיוני לפחות כמו ההסבר של המאשימה: פעולות העברות הכספים שביצע נעשו בהסכמת ברנד, לטובת החברה ומתוך כוונה להשיא לה רווחים. הדרך שבה בחר לעשות כן הייתה טיפשית, נועזת, מסוכנת ולא אחראית, והיא בסופו של יום נכשלה, אך אין מדובר בגניבה. לכן מתבקש בית המשפט לקבוע שהמסקנה המרשיעה אינה גוברת באופן ברור ומוחלט על כל תזה חלופית, ולכן יש לזכות את הנאשם.

הערה לעניין ההפניות: הפניות לפרוטוקול תיעשנה בדרך של פ/עמוד, שורות; הפניות לראיות אחרות תיעשנה לפי הסימון שקיבלה הראיה, ת/ או נ/, וככל שיש עמודים ו/או שורות - גם אליהן.

עובדות שאינן במחלוקת

7. הנאשם ניהל את כל הפעילות הכספית של החברה. היה לו אישור כולל לפעול בשם החברה ולטובתה מבחינה כספית, וברנד סמך עליו באופן מוחלט. היו לנאשם פנקסי צ'קים חתומים על ידי ברנד, והיתה לו חותמת של החברה. הוא לא היה זקוק לאישורים כדי לפעול בנושאים הכספיים.

8. בשנים 2002 עד 2004 התנהלו ביורטרייד שלושה חשבונות שרלוונטיים לענייננו: חשבון על שם החברה (חשבון מספר 427059) [חשבון החברה ביורטרייד], חשבון על שם הנאשם (חשבון מספר 427067) [חשבון הנאשם ביורטרייד] וחשבון על שם כהן (חשבון מספר 427059) [חשבון כהן ביורטרייד]. לנאשם היו יפויי כח לפעול

בשלושת החשבונות הללו. המקור לכספים בחשבונות על שם הנאשם וכהן היה, בחלקו, מכספי החברה. ברנד לא היה מעורה "בכל הפרטים", כהגדרת הנאשם, ולמעשה הנאשם אינו סותר את טענת ברנד שלא ידע על קיום החשבונות של הנאשם וכהן ביורוטרייד, או על העברת כספים מחשבון החברה לחשבונות הנאשם וכהן שם^[3].

9. בשנת 2004 נפתח חשבון ניירות ערך על שם החברה במגדל (חשבון מספר 22386) **[חשבון החברה במגדל]**, ובמקביל נפתחו חשבונות במגדל על שם הנאשם (חשבון מספר 22373) **[חשבון הנאשם במגדל]** ועל שם כהן (חשבון מספר 22374) **[חשבון כהן במגדל]**^[4]. הנאשם העביר כספים מחשבונות הבנק של החברה (בבנק לאומי^[5], בבנק הפועלים^[6], בבנק המזרחי^[7]) **[חשבונות הבנק של החברה]** לחשבונה במגדל. גם במגדל הועברו כספים מהחברה לחשבונות הנאשם וכהן. חלק מהכספים הועברו ישירות מחשבונות הבנק של החברה, וחלק הועברו מחשבון החברה במגדל. כל הכספים שהושקעו בחשבונות הנאשם וכהן במגדל מקורם בכספי החברה^[8]. בין השנים 2005 עד 2007 העביר הנאשם סך של 383,750 ₪ מחשבונות הבנק של החברה לחשבונות על שמו ועל שם כהן במגדל^[9], ובנוסף העביר 40,000 ₪ מחשבון החברה במגדל לחשבונות שלו ושל כהן^[10]. סך הכל העביר הנאשם 423,750 ₪ מכספי החברה לחשבונות שלו ושל כהן במגדל.

10. גם במגדל וגם ביורוטרייד, ביצע הנאשם באמצעות הכספים של החברה, השקעות בניירות ערך ובאופציות מעו"ף, בשלושת החשבונות.

11. גם ביורוטרייד וגם במגדל, לכהן לא הייתה כל נגיעה לחשבון על שמו. החשבונות נפתחו לבקשת הנאשם, לנאשם היה יפוי כח לפעול בשם כהן, וכך עשה. לכהן לא הייתה כל ידיעה או השפעה לגבי המתרחש בחשבון על שמו.

12. במהלך התקופה מושא כתב האישום, בהמשך לאמור לעיל, העביר הנאשם חלק מהכספים שהיו בחשבונות על שמו ועל שם כהן במגדל, לחשבונות בנק על שמו ועל שם כהן בבנק המזרחי ובבנק דיסקונט **[החשבונות הפרטיים]**. לחשבונות הבנק הפרטיים של כהן הועבר סך של 48,250 ₪^[11].

ביום 7.1.05 העביר הנאשם מחשבון החברה ביורוטרייד, לחשבונות על שם כהן ועל שמו, סך נוסף של 78,268 ₪^[12].

13. לפני שנפתחה החקירה, הנאשם לא כלל בדוחותיו למס הכנסה את הכספים שהעביר מהחברה לחשבונות על שמו ועל שם כהן^[13].

14. לפני שנפתחה החקירה, הנאשם לא הגיש דוחות על תקבולים שהופקדו בחשבון הפרטי שלו בבנק דיסקונט, בשנים 2007 - 2008, משלוש חברות שלהן נתן שירותי הנהלת חשבונות, בסך 236,751 ₪^[14].

15. ביום 5.12.04, זמן קצר לאחר שהנאשם פתח את כל חשבונות ניירות הערך במגדל (של החברה, של כהן ושל), הוא שינה את הכתובת לקבלת דואר ממגדל, מכתובתה של חברת הליקון, חברה נוספת שהנאשם היה חשב שלה, ברחוב המרכבה 7, בחולון, לתא הדואר הפרטי שלו, ת.ד. 8168, פתח תקווה^[15]. יצוין שמשרדי בי.אן.אי, שבהם ישב ברנד, היו ברחוב המרכבה 5 בחולון.

עיקרי המחלוקת

16. **התביעה** טוענת כי הוכיחה את כל כתב האישום. הסבריו של הנאשם לפעולותיו הופרכו וטענתו כאילו ניהל את כל החשבונות לטובת החברה, וכי גם החשבונות שלו ושל כהן היו למעשה של החברה - הופרכו.

17. **ההגנה** טוענת, כאמור, בראש וראשונה טענות של הגנה מן הצדק וטענות מלח דוקטרינת הפסילה הפסיקתית. לשיטתה, נוכח אלה, יש לזכות את הנאשם מכל וכל, או, למצער, להתעלם מכל הודעות הנאשם (לרבות אלה שאינן כוללות הודיה), ומכל הראיות שהושגו בעקבות החקירה הפוגענית.

לגופו של עניין: בהתייחס להעברת כספי החברה לחשבונות שלו ושל כהן, ולאישום של גניבה בידי מורשה וביצוע רישומים כוזבים במסמכי תאגיד, טוען הנאשם שכל שעשה - עשה ברשות ובסמכות, לטובת החברה ומתוך כוונה להשיא לה רווחים. ברנד הסכים לכך שהנאשם יעשה כל פעולה פיננסית ויטפל בכל העניינים הכספיים של החברה. ברנד הודה שלנאשם היה יפוי כח לפעול כראות עיניו בכל התחומים הכספיים וברנד לא התערב בדבר. הכל בוצע בידיעת ברנד, ככל שברנד התעניין בכלל בפעילות הפיננסית^[16]. כל החשבונות שנפתחו בבנקים השונים נועדו לפעילות השקעות **לטובת החברה**. למרות שהחשבונות נפתחו על שמו ועל שם כהן, לא נעשה כל שימוש אישי בכספים שהועברו לחשבונות, והנאשם לא הפיק כל רווח או טובת הנאה מאותם כספים^[17]. היו שלוש סיבות לפתיחת החשבונות על שמו ועל שם כהן, לצד החשבון על שם החברה: (1) רצון להגדיל את סיכויי ההצלחה של ההשקעה בניירות ערך **[טיעון הכח]**, (2) לצורך קבלת אשראי, (3) בשל היבטי מס^[18]. הנאשם לא התכוון לשלול את הכספים שלילת קבע, אלא התכוון להשיבם לחברה. למרבה הצער, ההשקעות הסתיימו בהפסדים, ולכן לא היה מה להחזיר לחברה.

את הרישומים הכוזבים בספרי החברה, שנועדו להסתיר חלק מפעולות הגניבה הנטענות, לא הנאשם ביצע^[19].

בהתייחס לאישום בדבר **הלבנת הון**^[20]: ראשית, הכספים שבהם עסקין אינם "רכוש אסור", כהגדרתו בחוק, שכן הכספים לא נגנבו, כפי שכבר נאמר. כבר מטעם זה אין מדובר בהלבנת הון. שנית, הנאשם ביצע את כל פעולותיו בשקיפות מלאה ולא נקט שום פעולה שמטרתה להסתיר. ההעברות בוצעו דרך חשבונות בנק, על שמו ועל שם כהן. אשר להעברת הכתובת למשלוח דברי דואר ברישומי מגדל מכתובת החברה לתא הדואר הפרטי של הנאשם, הדבר נעשה במסגרת עבודתו הרגילה של הנאשם בחברה, ובשל קשיים בקבלת דואר ברחוב המרכבה בחולון. הכתובת המקורית לקבלת דואר מהבנק הייתה במשרדי הליקון, שם ישב הנאשם ולא ברנד, כך שברנד לא היה מקבל ממילא את המכתבים בשום מקרה, ואין בכך מאום^[21].

ביחס לעבירות המס: ראשית חשוב לומר, שהנאשם פעל במהלך החקירות להסיר את המחדלים. הוא הגיש את הדוחות ולאחר הגשת הדוחות ל-2005 עד 2008, קיבל החזר מס של כ-30,000 ₪. היינו: תוצאת המס לשנים אלה הייתה שבמסגרת תשלום המקדמות, הנאשם שילם מס ביתר, ועל כן לא מתקיים היסוד הנדרש לביצוע העבירות של חבות במס^[22].

בנוגע להכנסות שצמחו לנאשם כתוצאה מהעברת הכספים של החברה לחשבונות שלו ושל כהן (ביוטרייד, במגדל, בדיסקונט ובמזרחי), מדובר בסך של 502,018 ₪. ההשקעות נעשו עבור החברה ומאחר שהנאשם התכוון להחזיר את הכספים, בתוספת רווחים, לחברה - הוא לא ראה אותם כהכנסות שלו. מכיוון שההשקעות נכשלו, הכספים "נתקעו" בחשבונות שלו ושל כהן ולכן הוא התחייב להגיש דוחות מתוקנים, שבהם יכללו הכנסות אלה, וכך עשה^[23]. אי הדיווח לא היה במזיד, ולא בכוונה להתחמק ממס, אלא בשל משבר אישי שפקד אותו^[24].

בנוגע להכנסות שצמחו לנאשם מתקבולים שקיבל בשנים 2007 - 2008 מחברות שנתן להן שירותי הנהלת חשבונות: מדובר בסך של 236,751 ₪. הדוחות לא הוגשו בשל אותו משבר אישי שהוזכר לעיל, ולא מתוך כוונה להתחמק מתשלום מס. הנאשם הגיש דיווחים שוטפים למע"מ ומקדמות לרשות המיסים בגין חלק גדול מהכנסות אלה^[25].

לאור כל אלה, טוענת ההגנה, גם אם לא תתקבלנה טענותיה לגבי פסילת ראיות והגנה מן הצדק, יש לזכות את הנאשם מכל האישומים, גם לגופו של עניין.

דין והכרעה

הבקשה לפסול ראיות מלכ דוקטרינת הפסילה הפסיקתית

18. במסגרת סיכומי ההגנה, חזרה כאמור הסנגורית על טענותיה במשפט הזוטא, ואלה תפסו מקום של כבוד בסיכומים. לשיטת ההגנה, חרף קביעותיו של בית משפט זה במשפט הזוטא, יש לפסול את כל הראיות בתיק שהושגו שלא כדין, על מנת למנוע פגיעה מהותית בזכותו החוקתית של הנאשם להליך הוגן, וזאת בהתאם לדוקטרינת הפסילה הפסיקתית שעוצבה בהלכת יששכרוב. לדבריה, במשפט הזוטא נפרשו רק חלק מהפגמים, ועתה, במסגרת הטיעון לפי הלכת יששכרוב, יטענו מלוא הפגמים. ההגנה מזכירה שבבסיס כלל הפסילה הפסיקתית מונחות תכליות שונות מאלה שבבסיס סעיף 12 לפקודת הראיות, ולכן יש בכוחו של כלל זה להביא לפסילת הודאה, אף שזו נמצאה קבילה לפי סעיף 12 האמור. לכן הקביעות של בית המשפט במשפט הזוטא אינן מונעות את האפשרות שהראיות תפסלנה בשל אמצעי חקירה פסולים, והפעם - במסגרת הלכת יששכרוב.

19. לאחר עיון מעמיק בטיעוני ההגנה, ולאחר שחזרתי ועיינתי שוב בהחלטתי במשפט הזוטא, איני יורדת לסוף דעתה של הסנגורית בבקשתה לפסילת הראיות שהושגו לשיטתה שלא כדין, הפעם בהתאם להלכת יששכרוב. אף ההגנה בסיכומיה פותחת ומציינת, שבית המשפט ישקול אם לפסול ראיה בהתאם להלכת יששכרוב בהתקיים שני תנאים

מצטברים: א) קביעה שראיה הושגה שלא כדין, תוך בחינת הזיקה בין הפעלת אמצעי חקירה לא כשרים, לבין השגת הראיה; ב) קביעה שקבלת הראיה תפגע מהותית בזכותו של הנאשם להליך הוגן^[26]. היינו, גם הסנגורית מציינת, **שתנאי לפסילת ראיה לפי הלכת יששכרוב, הוא שבית המשפט יקבע תחילה שנפל פגם בדרך השגתה.**

ואולם, מלבד טענה אחת בנושא תיעוד החקירות, שאליה אתייחס בהמשך, ומלבד ההתייחסות לחקירה האחרונה של הנאשם שנעשתה במשותף על ידי המשטרה ורשות המיסים ולא הייתה מושא לזוטא, כל הטענות הנזכרות בסיכומים בדבר פגמים בהליך החקירה נדונו זה מכבר, הוכרעו ונדחו. רשימת הפגמים, שלשיטת הנאשם הובילו לפגיעה ממשית וקשה בזכויותיו, נותרה כפי שהייתה גם בתחילת ההליך^[27]: היעדר אזהרה לחשוד (כיום - הנאשם) בחקירותיו במס הכנסה לגבי עבירות חוק העונשין והלבנת הון, אף שנחקר עליהן; חקירה על עבירות חוק העונשין שבוצעה על ידי חוקרי מס הכנסה שלא בסמכות; חקירה על ידי חוקר שלא הוסמך לשמש חוקר (בעניינו של החוקר שי כהן); אזהרה לקונית בעבירות המס; פגיעה בזכות ההיוועצות; "תשאול" מוקלט בנסיעה ברכב; הראיות החפציות הושגו שלא כדין (שכן כל העדויות, מסמכי הבנקים, המסמכים ממגדל, הבקשות לצווים ותוצריהם הם תוצר נלווה להתנהלות הבלתי חוקית של החוקרים, ולכן דינן להפסל).

כאמור - הטענות האלה כבר נדונו והוכרעו במסגרת החלטתי במשפט הזוטא, ואין כל מקום לחזור ולדון בהן שנית בשלב הזה, שכן כידוע - איני משמשת כערכאת ערעור על החלטותי שלי.

20. טענה אחת, שנטענה בסיכומים לראשונה, היא פגיעה בחובת תיעוד החקירות שנערכו על ידי חוקרי מס הכנסה, מאחר שהם חקרו בפועל עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, שלגביהן קיימת חובת תיעוד מכח סעיף 16 **לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), תשס"ב-2002**. לטענת הסנגורית, פגם זה מהווה כשל מהותי ופוגע באופן ישיר בנאשם, ואף מצטרף ליתר הפגמים שצווינו לעיל, ומשכך מביא לפסלות הודעותיו של הנאשם.

למעשה, מדובר בטענה למחדל חקירה ולא לשימוש באמצעי פסול שיש לו השפעה כלשהי על הודעות הנאשם. טענה זו אינה רלוונטית לשאלה האם הנאשם מסר את גרסאותיו בחקירות במס הכנסה באופן חופשי ומרצון ואין מדובר בפגם בחקירה עצמה. לכל היותר, התיעוד יכול לשמש אמצעי לבחון האם נעשה שימוש באמצעים פסולים ומשכך היא לא מסוג הפגמים היכולים לשמש כשלעצמם בסיס לפסילת הודאה. במקרה שלנו, וכאמור לעיל - למחדל זה גם אין למה "להצטרף", משדחיתי את הטענות לגבי הפגמים האחרים.

מעבר לצורך, אבהיר שמטרתן העיקרית של החקירות ברשות המיסים הייתה בחינת עבירות המס, וספציפית - עבירה לפי סעיף 220 לפקודה. מדובר בעבירות שאין לגביהן חובת תיעוד. בהחלטתי במשפט הזוטא קבעתי שכאשר חוקר מוסמך לחקור עבירות מסוג מסוים, הוא מוסמך לשאול כל שאלה שנדרשת לבירור התקיימותם או העדרם של היסודות הקשורים באותן עבירות, כאשר הרלוונטיות של שאלה היא זו שקובעת את גבולות הסמכות. מאחר שקבעתי שהשאלות שהחוקרים שאלו את הנאשם היו חלק אינטגרלי ונדרש מחקירת עבירות מס, לפי הפקודה, אזי העובדה שהתשובות בחלקן מבססות לכאורה מעורבות הנאשם בעבירות לפי חוקים אחרים אינה פוסלת את ההודעות, גם אם הן כוללות הודאות. עוד קבעתי, כי יתכן שחוקרים ישאלו שאלה כזו או אחרת שאינה קשורה ישירות לעבירות המס, אך

השאלות לא נשאלו כתחבולה, מתוך רצון לגרום לנאשם להפליל עצמו בעבירות נוספות לפי חוקים אחרים, ולכן פעולת החוקרים הייתה לגיטימית והיא לא מביאה לפסלות ההודעות. כפועל יוצא מכך, לא היתה לחוקרים סיבה לתעד את חקירותיו של הנאשם. משכך, בחינת הטענה גם בהיבט של מחדל חקירה שקיפח כביכול את הגנתו של הנאשם, מובילה למסקנה שאין לקבלה.

21. טענה נוספת שלא נטענה במהלך משפט הזוטא היא שהודעת הנאשם המאוחרת, שניתנה במשטרה בחקירה משותפת של יאח"ה ורשות המיסים, הייתה תוצאה של החקירות הפסולות הקודמות והנאשם ראה עצמו כבול אליהן, ולכן - אף שבה כשלעצמה לא נפל פגם, גם אותה יש לפסול (בדומה למה שנפסק בע"פ (מחוזי מרכז) 28090-02-15 **מדינת ישראל נ' אדרי** [15.5.16], פסקה 35). זאת נוכח היותה ראייה נגזרת, שהושגה בעקבות הראיות הראשיות והפסולות (ע"פ 4988/08 **פרחי נ' מדינת ישראל**, סה(1) 626 [1.8.11] **[עניין פרחי]**). חקירת הנאשם על ידי משטרת ישראל הייתה תוצר ישיר של השתלשלות הארועים בחקירות שנערכו על ידי חוקרי מס הכנסה, כאשר תיק המשטרה מבוסס כולו על החקירות במס הכנסה, על אמירותיו של הנאשם במהלך אותן חקירות ועל ניירות העבודה של חוקרי מס הכנסה.

מכיוון שדחיתי את הטענה שבכל החקירות הקודמות נפלו פגמים, ברי שגם הטענה שפגמים אלה (שאותם לא מצאתי) השפיעו על ההודעה האחרונה - דינה להדחות. מעבר לצורך אוסיף, כי גם לגופה, הטענה שהנאשם ראה עצמו כבול בהודעות או בהודאות הקודמות, ולכן לא ראה עצמו חפשי לשנות גרסתו, אינה נכונה. מיד לאחר שהוזהר, פתח הנאשם את הודעתו באמירה הבאה: "אני חושב שיש פה טעות מהותית. בעצם אני בטוח שיש פה טעות מהותית בעצם המחשבה שמשווים את הפעולות האלה לגניבה. אני רוצה לתת רקע..." ומכאן המשיך בהרצאת דברים על פני עמוד שלם, שכולה גרסה מזכה^[28]. לפיכך, גם בלי להכנס לשאלה המשפטית בדבר קבילותה או משקלה של הודעה שנגבית לאחר הודאות שנפסלות מחמת פגמים, דין הטענה כאן להדחות, מטעמים עובדתיים.

22. מאחר שלא מצאתי כי נפלו פגמים בהתנהלות החוקרים (מלבד פגם קל בנוסח האזהרה בארבע החקירות האחרונות ברשות המיסים), נשמת הבסיס לטענת ההגנה שלפיה, "נוכח היקף הפגיעה [בזכויות הנאשם], עוצמתה ומשכה, היא מכרסמת ומערערת את התפיסה של הליך חקירתי ומשפטי הוגן ופוגעת בנורמות חוקתיות בסיסיות"^[29]. כך, כאמור, גם לפי הלכת יששכרוב. נוכח כל האמור, **אני דוחה את הטענה שיש לפסול את הראיות בתיק נוכח דוקטרינת הפסילה הפסיקתית.**

23. בשולי הדברים אעיר הערה כללית: במשפט הזוטא לא נדרשתי, מטבע הדברים, לשאלת התוכן של אמירות הנאשם, ולמשקל של דבריו השונים. אעשה כן בהכרעת דין זו, באופן פרטני לגבי כל הודעה, תוך בחינתה בתוך מכלול הראיות. עם זאת, אוכל לומר באופן כללי, שטענת הנאשם שלפיה בשעה שדיבר על נושא הגניבה אמר דברים שאינם אמת לחוקריו, משום שהבין שהוא נחקר על עבירות מס, היא טענה נטולת כל הגיון. ההגיון אומר, שכאשר אדם חושב שהוא נחקר בנושא מסוים ולא בנושא אחר, יבחר לומר אמת בנושא האחר, שם אינו חושש מתוצאות אמירותיו. אין כל הגיון באמירת שקר דווקא בנושא שהנחקר לא מרגיש סיכון לגביו. אך, כאמור - האמירות לגופן תיבחנה באופן פרטני בהמשך.

הטענה להגנה מן הצדק

24. נוכח מסקנותי בנוגע לניהול החקירה, נשמט גם הבסיס לטענת ההגנה מן הצדק, הנשענות על הטענות כלפי החקירה. בעניין זה ראוי גם לשים לב לדברי כבוד השופטת ברק ארז בע"פ 2868/13 **חייבטוב נ' מדינת ישראל** [2.8.18], בפסקה 10 לחוות דעתה:

"לצד היבטים המשותפים לדוקטרינת הפסילה הפסיקתית ולדוקטרינת ההגנה מן הצדק - הנובעים מכך ששתיהן מכוונות להגנה על זכויות יסוד ועל הגינות ההליך - ההבחנות ביניהן נדרשות לדיון נוסף. במובן מסוים, ניתן לומר שדוקטרינת הפסילה הפסיקתית היא כלל קונקרטי יותר, שעל פני הדברים יש לתת לו עדיפות כאשר הפסול בהתנהגותן של רשויות התביעה דבק בשלב של איסוף הראיות, להבדיל מפגמים שעניינם עצם ההעמדה לדיון וניהול ההליך הפלילי".

25. מעבר לטענות כלפי החוקרים והחקירה, טוען הנאשם בסיכומיו גם מספר טענות כלפי עצם הגשת כתב האישום והתנהלות הפרקליטות. לדברי ההגנה, עצם הגשת כתב אישום בעקבות החקירה הפוגענית היא מעשה פסול. לשיטת ההגנה, החלטת הפרקליטות לבצע השלמת חקירה בדמות חקירה משולבת של יחידת יאח"ה עם חוקרי מס הכנסה, בחלוף ארבע שנים מיום תחילת החקירה, נועדה לרפא את הפגמים הרבים שנעשו בתיק זה ובמלאכת איסוף הראיות. מדובר, לדברי ההגנה, בהתנהלות לא הוגנת, המוסיפה "חטא על פשע". לאחר שהתיק הועבר לפרקליטות היה עליה להורות על סגירתו נוכח הפגמים הרבים שנפלו בחקירת התיק על ידי חוקרי מס הכנסה, ולא להגיש בו כתב אישום, לאחר שבוצעה השלמת חקירה, שמטרתה, כאמור, להכשיר את אותן ראיות שהושגו באופן פסול. כאמור לעיל, לדעת ההגנה יש לראות גם בחקירה המשולבת מעשה פסול, מאחר שמדובר בראיה נגזרת, שהושגה בעקבות ראיות שנאספו שלא כדין (**עניין פרחי**). אמנם, הנאשם קיבל מהפרקליטות מכתב יידוע בחודש פברואר 2014 (**נ/14**), והוא זומן לחקירה משולבת במאי 2014 (**נ/1**), אך אין בביצוע פעולות אלו כדי להכשיר את הבסיס הראייתי שעליו נשענת ההחלטה להעמיד את הנאשם לדיון. נוכח התנהלות רשויות אכיפת החוק - חוקרי מס הכנסה, משטרת ישראל והפרקליטות - מדובר בהתנהגות חמורה, המצדיקה את פסילת החקירה המשטרתית וזיכוי של הנאשם גם מכח דוקטרינת ההגנה מן הצדק, הקבועה בסעיף 149(10) **לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], התשמ"ב-1982 (חסד"פ)**.

בהתייחס לדוקטרינת ההגנה מן הצדק, הפנה הנאשם ל"מבחן הפגיעה הממשית בתחושת הצדק וההגינות" שנקבע בע"פ 3737/94 **יפת נ' מדינת ישראל** [28.2.96], ורוכך בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ** [31.3.05] (**בורוביץ**), שבו נקבע כי הבחינה לתחולת ההגנה מן הצדק תעשה בשלושה שלבים: **בשלב הראשון**, על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליך ולעמוד על עוצמתם, במנותק משאלת אשמתו או חפותו של הנאשם. **בשלב השני**, על בית המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. **בשלב השלישי**, יבחן בית המשפט האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטול כתב האישום. ההלכה הפסוקה קבעה כי בעת בחינת טענה של הגנה מן הצדק מכח סעיף 149(10) לחסד"פ, יש ליישם את המבחן שנקבע בעניין **בורוביץ**, על שלביו השונים.

לטענת ההגנה, בבחינת השלב הראשון עולה שחקירת התיק התאפיינה בפגיעה קשה בזכויותיו של הנאשם כחשוד, נוכח הפגמים הרבים - חקירה ללא סמכות, היעדר אזהרה כדין, פגיעה בזכות היועצות ועוד, פגמים שעליהם עמדה הסנגורית בהרחבה, הן במהלך משפט הזוטא, הן בסיכומיה, כמתואר בהרחבה לעיל (ר' פסקאות 3 ו-18 ואילך,

לעיל). משכך, טוען הנאשם, יש להמשיך את הבחינה ולעבור לשלב השני שבו על בית המשפט לבחון האם המשך קיומו של ההליך הפלילי, חרף הפגמים, יש בו משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגיונות. ההגנה סבורה שגם על שאלה זו יש להשיב בחיוב. לשיטתה, התנהלות הפרקליטות במסגרת תיק זה הייתה לא ראויה ולא הגונה. כתב האישום הוגש חרף הפגמים שהיו בעת חקירת התיק, ולאחר שהפרקליטות החליטה להכשיר את הפגמים באמצעות החקירה במשטרה. התנהלות זו מעלה תחושה חריפה של פגיעה בצדק וההגיונות, ואף מונעת מבית המשפט את האפשרות לקיים משפט הוגן. שיקולים אלו מצדיקים, לדעת הנאשם, את ביטולו של כתב האישום. בשלב השלישי על בית המשפט לבחון אם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים מתונים ומידתיים יותר, מאשר ביטולו של כתב האישום. בענייננו, לטענת ההגנה, לאור כל הפגמים שתוארו לעיל, ומאחר שמדובר בפגמים רבים ומהותיים שנפלו בהליך חקירת התיק ולאור השלב שבו מצוי המשפט, לא קיימת כל אפשרות לריפוי הפגמים מלבד ביטולו של כתב האישום.

26. כפי שכבר ציינתי לעיל, שעה שדנתי בטענות לפגמים בהליך החקירה, לא מצאתי כי נתגלו פגמים מהותיים בהתנהלות החוקרים, ולא מצאתי לקבל את הטענה שהחקירה המשולבת נעשתה באופן פסול. מאחר שכך, כבר בבחינת "השלב הראשון" דין הטענות להגנה מן הצדק להדחות.

27. משנדחו הטענות לפסילת הראיות לפי כלל הפסילה הפסיקתית, והטענות שיש לזכות את הנאשם בשל הגנה מן הצדק, אעבור לבחון את הראיות מבחינת תוכנן, משקלן ואמינותן, ואדון באישומים השונים, לגופם.

האישום הראשון - גניבה בידי מורשה ורישום כוזב במסמכי תאגיד

גניבה בידי מורשה

28. כפי שהובהר בפרק העובדות שאין במחלוקת ובפרק המחלוקות, מרבית העובדות מוסכמות. השאלה העומדת להכרעה היא **מה הייתה כוונת הנאשם בהעברת כספי החברה**, בין מחשבות הבנק שלה, בין מהחשבון על שמה ביורטרייד, ובין מחשבון ההשקעות על שמה במגדל, לחשבונות של הנאשם וכהן ביורטרייד, מגדל, דיסקונט ומזרחי. אין טענה של צד כלשהו, שכוונת הנאשם השתנתה לאורך השנים או ששינה טעמיו במהלך הדרך. הנאשם עצמו טוען, שפתיחת החשבונות במגדל הייתה "העתקת המודל של יורטרייד", ונבעה מקשיים שהיו בהמשך החזקת החשבונות ביורטרייד. לכן בהיבט של בחינת כוונתו של הנאשם, ניתן לדון בכל המעשים ובכל ההעברות כמקשה אחת.

29. עוד חשוב לציין, שמאחר שהנאשם טוען שהחשבונות על שמו ועל שם כהן היו למעשה חשבונות עבור החברה, ולא חשבונות שנועדו לשרת אותו ואת כהן, ברי כי אינו טוען שאמר לברנד אחרת. ברנד, מצידו, הסכים שלנאשם הייתה סמכות מלאה לעשות כל פעולה פיננסית מטעם החברה, גם מבלי ליידעו, אך הדגיש שיפוי הכח המוחלט היה לעשיית כל דבר "בגבולות החוק, ולטובת החברה", הדגש הוא לטובתה^[30]. לפיכך, הדיון בשאלה האם ברנד ידע על עצם קיומם של החשבונות של הנאשם ושל כהן, שהצדדים הקדישו לו מאמץ רב, הוא רלוונטי כאינדיקציה ראיתית לכוונותיו של הנאשם, אך לא לגופו של עניין. שהרי אם אגיע למסקנה שמדובר, כטענת הנאשם, בחשבונות שנועדו להשקעות עבור החברה - ברנד ממילא לא התעניין בפרטים, ובאי הידיעה על קיום החשבונות אין, כשלעצמה, משום עבירה. אך אם אגיע למסקנה שהנאשם העביר את הכספים לחשבונות שלו ושל כהן במטרה לשלול אותם מהחברה, ממילא אין טענה שהוא שיתף בכוונתו זו את ברנד.

ההשתלשלות העובדתית של פתיחת חשבונות הבנק וההשקעות למיניהם

30. מעט על ההשתלשלות העובדתית של פתיחת החשבונות:

א. בשנת 2002 נפתחו שלושה חשבונות בבנק יורוטרייד (פ/250, שורות 19 - 25):

(1) חשבון על שם החברה שמספרו 420739. חשוב לציין שחשבון החברה ביורוטרייד שימש הן כחשבון עסקי, שממנו בוצעה פעילות שוטפת של החברה, הן כחשבון השקעות;

(2) חשבון פרטי על שם הנאשם שמספרו 427067;

(3) חשבון פרטי על שם כהן שמספרו 427059.

ב. בין השנים 2002 - 2003 בוצעו בחשבונות הללו השקעות באופציית מעו"ף, בהתאם להוראות הנאשם, שהניבו רווחים בסך של 465,898 ₪^[31].

ג. במקביל לניהול שלושת החשבונות בבנק יורוטרייד, בשנת 2004, נפתחו שלושה חשבונות ניירות ערך בחברת מגדל:

(1) ביום 24.10.04 נפתח חשבון החברה במגדל^[32].

(2) ביום 9.9.04 נפתח חשבון הנאשם במגדל^[33].

(3) ביום 9.9.04^[34] נפתח חשבון של כהן במגדל^[35].

ד. ביום 7.1.05 העביר הנאשם סכום של 78,268 ₪ מחשבון החברה בבנק יורוטרייד לשני החשבונות האחרים בבנק יורוטרייד, החשבונות הפרטיים על שמו ועל שם כהן^[36]. במכתב זה הורה הנאשם לבנק יורוטרייד כי לאחר ביצוע פעולות העברת הכספים, על הבנק לסגור את החשבונות ולשחרר את השעבודים^[37]. בחקירתו במשטרה^[38] הסביר הנאשם שבשנת 2005 בנק יורוטרייד נסגר והוא התבקש לסגור את החשבונות. בחשבון החברה הייתה יתרת זכות ואילו בחשבון על שם כהן הייתה יתרת חובה. הבקשה לבנק הוגשה על מנת לאפס את החשבונות, קרי להעביר כספים מחשבון החברה לחשבון של כהן.

ה. במהלך 2005 נסגרו חשבונות הבנק ביורו-טרייד.

ו. הנאשם אמר בעדותו הראשית^[39], כי מתוך דוחות הרווח וההפסד של החברה^[40], שאותם הגיש ב-2013 (בעיצומן של החקירות), עולה שסך ההפסדים שנגרמו לחברה משנת 2005 ועד שנת 2008, כתוצאה מההשקעותיו במעו"ף, הסתכמו בסכום של מעל 500 אלף ₪. מדובר בהפסדים שהתרחשו בחשבונות של הנאשם ושל כהן במגדל, ובחשבונותיהם הפרטיים בבנק דיסקונט.

31. לחברה היה כאמור חשבון ביורוטרייד, שהיה שילוב של חשבון עסקי וחשבון השקעות^[41]. **קובי קורן** עבד ביורוטרייד עד 2004. הוא היה בקשרים עסקיים עם הנאשם. גם לנאשם ולכהן היו חשבונות ביורוטרייד, שהיו חשבונות להשקעות בלבד^[42]. במהלך 2002 החל בנק יורוטרייד להערים קשיים על פעילות ההשקעות בחשבון החברה, מתוך הנחה שמצבה הפיננסי של החברה בכי רע. הקושי נבע מכך שאמנם בצד ההשקעות, היו רווחים יפים, אך כאמור - החשבון היה גם החשבון העסקי של החברה, ובצד העסקי החברה "דיממה" הרבה מאד כסף^[43]. קורן העיד כי שוחח על כך עם הנאשם ואמר לו שכדאי לפתוח חשבונות נוספים, שלא על שם החברה, כדי שיוכל להמשיך בהשקעות^[44]. ברנד אמר לקורן שהענין יטופל (וכדברי קורן: "אבי אמר אורי יסדר הכל"^[45]), וכעבור זמן קצר (שבועיים או חודש, לדברי קורן), נודע לקורן שנפתחו ביורוטרייד חשבונות על שם הנאשם וכהן^[46]. אלה היו, כאמור, חשבונות להשקעות בלבד. קורן העיד שהנאשם פעל בשלושת החשבונות הללו במקביל, ונהג לתת הוראות זהות בכל החשבונות ("הוא היה אומר לי תקנה 10 10 10, הוא אפילו לא היה צריך להגיד לי את השמות"^[47]). בתקופה הראשונה ביורוטרייד הצליח הנאשם להשיג רווחים יוצאי דופן כתוצאה מהשקעותיו במעו"ף, וקורן העיד שהתפעל מאד מאופן פעולתו ויכולתו. קורן גם ציין, שאחרי הקשיים שהיו בהפעלת חשבון החברה ביורוטרייד, ואחרי שנפתחו החשבונות על שם הנאשם וכהן, הוא עצמו שוחח עם ברנד ואמר לו שחזרו לפעול בחשבונות (בלשון רבים). מכך הוא הסיק שברנד מודע לכל המתרחש, קרי: לפתיחת החשבונות הנוספים על שם הנאשם וכהן ולפעילות ההשקעות הנעשית בהם. היה לו ברור שברנד יודע על כל מה שנעשה^[48]. הוא ציין גם, שהיה אצל ברנד במשרד כדי להסביר לו, לבקשת הנאשם, על ההשקעות ביורוטרייד והוא ניסה להסביר לברנד את טיב ההשקעות במעו"ף. הוא ציין שבתקופה הראשונה הצליח הנאשם לייצר באמצעות השקעות אלה "רווח ממש ממש פנומנלי", כהגדרתו^[49]. עם זאת, שב וציין כי לא היו לו שיחות שוטפות עם ברנד, אלא עם הנאשם בלבד, ועם ברנד שוחח רק בפגישות פנים אל פנים, כשהגיע למשרדי החברה מדי פעם. עוד הוסיף, "בחיים לא דיברנו בטלפון, בחיים לא, לא עניין אותו, הוא לא, באמת, זה לא..."^[50]. הוא הדגיש שהיחיד שפעל בכל החשבונות, היחיד שהיה עימו בקשר שוטף והיחיד שנתן הוראות, היה הנאשם^[51].

במהלך שנת 2004 קורן עבר לעבוד בחברה המרכזית לשירותי בורסה, שנקנתה בהמשך על ידי חברת מגדל שוקי הון. הוא עבר לעבוד בחדר העסקאות, שאותו רצה לפתח, ועל כן פנה לנאשם, שאותו הכיר מיורוטרייד כמשקיע רציני ומוצלח, והציע לו להעתיק את הפעילות הפיננסית שביצע ביורוטרייד למגדל, וכך נעשה. הוא העיד: "אמרתי לאורי בוא, לאורי, בוא תעשה את הפעילות, בוא תעבור למגדל, תפתח לך אותו דבר. תעשה את אותה פעילות תעשה פה, הגעתי לאורי, המשרד של אבי, פתחנו חשבונות"^[52]. ב-24.10.04 נפתח חשבון החברה במגדל. כחודש ומחצה קודם לכן נפתחו במגדל חשבונות ההשקעות על שם הנאשם ועל שם כהן^[53]. לדברי קורן, למרות תאריכי הפתיחה השונים של החשבונות (9.9.04 - החשבון של כהן^[54]; 24.10.04 - החשבון של החברה^[55]), מסמכי ההרשאה, שבהם החברה וכהן מרשים לנאשם לפעול בחשבונות, נחתמו באותו תאריך (21.10.04) לגבי שני החשבונות^[56]. למיטב זכרונו, גם חשבון של הנאשם נפתח בנוכחות ברנד, וככל שהוא זכר - גם כהן נכנס לחדר של ברנד לחתום על פתיחת החשבון על שמו. לפיכך, העיד - ברנד ידע גם על החשבונות של הנאשם וכהן במגדל. עם זאת, כאשר נשאל על מועד חתימתו של כהן בחקירה הנגדית, קורן לא יכול היה לומר האם המסמכים נחתמו בפגישה אחת, או שתיים, או שלוש. לדבריו, "שמעון נכנס לחתום על מסמך באותה תקופה... באותן פגישות, אני לא זוכר אם זה פגישה אחת, שתי פגישות..."^[57]. מדברים

אלה קשה לקבוע חד משמעית האם, כטענת קורן, ברנד נכח אכן בפתיחת חשבונו של כהן במגדל, אך מטעמים שיובהרו בהמשך (פסקה 51 (ג) להלן), הדבר אינו מאד חשוב. קורן העיד שגם בתקופת מגדל פגש את ברנד, אך אף פעם לא בא אליו במיוחד, אלא רק כשהיה באיזור, או כשהנאשם ביקש ממנו לבוא ולהסביר לברנד על ההפסדים. גם בתקופה זו, הקשר השוטף היה רק עם הנאשם^[58]. הוא זוכר שישב אצל ברנד והסביר לו על ההפסדים^[59]. קורן העיד כי להערכתו, ברנד ידע על כל פעילות ההשקעות במגדל. הוא עצמו בא והסביר לו שיש הפסדים, והנאשם בעצמו המחיש לברנד את הדברים תוך שימוש בדימוי של שטפון ששטף הכל^[60].

גם במגדל נהג הנאשם לתת הוראות זהות בשלושת החשבונות. "הוא היה אומר תקנו לי, כבר ידעו, גם בחדר עסקאות שלי ידעו קונים בשלושת החשבונות"^[61].

קורן העיד כי למרבה הצער, ההשקעות שעשה הנאשם בתקופת מגדל הסתיימו בהפסדים קשים:

"ככל שאני הייתי עד שאני סיימתי, אני זוכר שהיה הפסדים, לפי דעתי אורי נכנס, המשקיעים שמפסידים יש רוטינה כזו, זה המעו"ף סוחף אותך להיות מהמר בגלל סוג הרווח הזה ובגלל סוג הרווח אתה נהיה חצי מהמר כבר, אתה כבר מפסיק עם אסטרטגיות כי אתה רוצה את הרווח הזה חזרה את כל מה שהפסדת ואתה משקיע עוד פעם ועוד פעם מפסיד ואתה כבר רואה שזה, אתה רואה לאן זה יילך, אבל אתה יודע, לפני זה הוא הצליח והוא מאמין שהוא יצליח והוא בטוח במאה אחוז שהוא הולך לעשות עוד פעם את הכסף שהוא עשה אם לא יותר, ואתה לא יכול אתה יודע, אתה מאחל לו שיעשה את זה, ואתה רוצה שהוא יעשה את זה, אבל עוד פעם הוא הביא כסף והוא מוחק, הוא מביא כסף וזה נמחק לו, הוא מביא כסף וזה נמחק לו. ראיתי את זה בעיניים שלי את הכסף נמחק לו, כאב לי, כאב לי מאוד, ממש כאב לי"^[62].

32. קורן העיד, שכאשר ראה את פעילותו של הנאשם בחשבון החברה, בעיקר בתקופת יורוטרייד, כשהיו רווחים משמעותיים מההשקעות במעו"ף, הניח שיש הסכם בינו לבין ברנד, שלפיו ברנד מתגמל אותו על הרווחים הנאים. עם זאת, ציין שזו הייתה השערה שלו בלבד, שלא נשענה על כל מידע^[63]. בחקירתו הנגדית הסביר את ההגיון שמאחורי ההשערה: המאמצים שעשה הנאשם בנוגע להשקעות ביורוטרייד, צהלות השמחה כשהיו הצלחות ומפח הנפש כשהיו הפסדים, נראו לו, מנסיונו, כמשהו המצביע על עניין של הנאשם בתוצאות, דבר שהסתדר לו עם קיומו של תגמול ("ואתה מעריך שיש ביניהם, מה, הוא סתם יושב ועושה לו וזה?"^[64]). עוד ציין, שהוא הבין שהעברת הכסף מהחברה לחשבונות של הנאשם וכהן הייתה בידיעת ברנד ובאישורו. זאת, מאחר שפתיחת החשבונות על שם הנאשם וכהן ביורוטרייד נעשתה בעקבות המלצתו למצוא פתרון כלשהו, כשיכולת הפעולה בחשבון החברה הוגבל, ועל כן הבין שמדובר בחשבונות שנועדו לאפשר השקעות עבור החברה. לאחר מכן, במגדל, מבחינתו פשוט הועתק "מודל יורוטרייד", ולכן הניח שגם שם מצב הדברים זהה^[65]. הוא ציין שאף אחד מעולם לא אמר לו במפורש שהחשבונות של כהן והנאשם נועדו לפעילות של החברה, אבל הוא הבין זאת, מאחר שהחשבונות נולדו כפתרון למצוקה של החברה ביורוטרייד, מאחר שכאשר הציף את הקושי מול ברנד, ברנד אמר שהנאשם יסדר זאת, ומאחר שכעבור מספר שבועות ראה שנפתחו החשבונות של הנאשם ושל כהן:

"עו"ד שוהם: אוקיי. ומה אתה, ובעצם מי שאמר לך שהחשבונות האלו הם חשבונות או לא אמר לך החשבונות האלה הם חשבונות של BNE זה אורי.

עד, מר קורן: לא היה צריך להגיד לי בכלל, הוא לא אמר את זה.
 עו"ד שוהם: מי מעביר כספים לחשבונות ש,

עד, מר קורן: לא,

עו"ד שוהם: מחברה לחשבונות אחרים.

עד, מר קורן: אתה רוצה שאני אענה? אין לי בעיה.

עו"ד שוהם: אני רוצה שתאשר לי מה נכון.

עד, מר קורן: לא, אין לי בעיה אני אענה על זה, אחרי הפגישה שהייתה, שהייתה אצל אבי במשרד, והסברתי להם שבחשבון הזה בנק יורו טרייד הכול בטח כתוב בבנק, מעריך שהחשבון הזה שהחברה הזו לא תאריך ימים. ואין אפשרות להיכנס ולקנות את הדברים המסוכנים האלה ורוצים לסגור שם את האשראי, החשבון אשראי הזה לאט לאט ייסגר, אמרתי להם שאני לא מסוגל, אין לי אישור לבצע את הפקודות. אמרו לי שמה בטיפול, אבי אמר אורי יסדר הכול אורי זה,

עו"ד שוהם: אוקיי.

עד, מר קורן: ואני גם לא פותח את החשבונות. אני ראיתי שני חשבונות עם כסף.

עו"ד שוהם: מצוין.

עד, מר קורן: מה אני יכול להבין, מה אתה תבין, מה אתה יושב שם ותבין.

עו"ד שוהם: בסדר.

עד, מר קורן: הנושא בטיפול, הנושא יסודר.

עו"ד שוהם: מצוין.

עד, מר קורן: מה אתה מבין?

עו"ד שוהם: מצוין. תגיד,

עד, מר קורן: אני לא ידעתי שנפתחו שני חשבונות, לא היה לי מושג^[66].

התובע הציע לקורן, שהמעורבות והענין של הנאשם בתוצאות ההשקעות נבעה מכך שהחשבונות על שמו ועל שם כהן ביורוטרייד היו אכן שלהם, והנאשם רק אמר לו שאלה חשבונות של החברה כדי לא לעורר את חשדו. קורן אמר, שאלמלא ישב בעצמו במשרד של ברנד בשעה שהוסברו לו הדברים לגבי החשבון ביורוטרייד (כלומר: הצורך לפתוח חשבונות שלא על שם החברה כדי לאפשר לה המשך פעילות), היה אולי מסכים עם ההשערה של התובע. אך מאחר שהוא נכח כשהקושי ביורוטרייד הוסבר לברנד, וברנד אמר שהעניין יטופל, וכעבור מספר שבועות אכן הופיעו החשבונות של הנאשם וכהן - הוא הבין שזה הפתרון שנמצא, על דעתו של ברנד^[67]. אלא שאז המשיך התובע והקשה: מה היה ההגיון לפעילות דומה במגדל, שהרי שם - כפי שציין קורן בעצמו - לא הייתה בעיית האשראי שהייתה ביורוטרייד? קורן הסביר שבמגדל עשו, כדבריו, "שיכפול" של יורוטרייד. בנוסף, הוא הסכים שבמגדל גם היה לו עצמו אינטרס עיסקי שיפתחו כמה שיותר חשבונות^[68].

הרציונל לפתיחת החשבונות השונים

גרסת הנאשם

33. כפי שציין, הנאשם נתן, בסופו של יום, הסבר הנשען על שלושה נימוקים לכך שנפתחו החשבונות על שמו ועל שם כהן: טיעון הכח, טיעון האשראי וטיעון המס. אתיחס מיד לשלושת הנימוקים, אך יש לציין כי בחקירתו הראשונה ברשות המיסים, **ת/5**, לא הועלה אף לא אחד משלושת הנימוקים הללו. בחקירה הבאה שבה נשאל שאלות הקשורות בעבירת הגניבה, **ת/8**, עלה לראשונה "טיעון הכח". שני השיקולים הנוספים לא הועלו כלל בחקירותיו, והם עלו לראשונה בבית המשפט, בעדותו הראשית. גם שם, הנימוקים לא פורטו והנאשם הסתפק באמירה "... זה מה שהמליצו לי שמה בנקאי

ההשקעות לפתוח עוד חשבונות, מסיבה שיהיה לנו לעשות פעילות שהיא תיתן יותר כוח, וגם מסיבה שיהיה אשראים וגם היבטי מס^[69].

34. אשר לטיעון הכח, ב-ת/8 הסביר הנאשם כי גורם כלשהו, שלא ידע לומר את שמו, יתכן שהיה זה קובי קורן, אמר לו שככל שיש יותר חשבונות שמשקיעים בנייר ערך מסוים, מתקבלת בקרב ציבור המשקיעים תמונה שלפיה יש ביקוש לאותו נייר ערך, דבר שיצור ביקוש נוסף וערכו של נייר הערך יעלה. כאשר נתבקש להסביר כיצד ציבור המשקיעים יכול לדעת מכמה חשבונות הוגשו בקשות להשקיע בנייר ערך מסוים, השיב תחילה כי אינו יודע, אך כך נאמר לו, ובהמשך טען שיש סוחרים בשוק ההון שמשלמים כסף כדי לקבל מידע פנימי מהבורסה על כמות החשבונות, וידוע לו שמקרים כאלה של שוחד מתרחשים בשוק המניות, ולכן עשה שימוש גם בחשבונות על שמו ועל שם כהן^[70]. בעדותו הראשית לא הרחיב הנאשם לגבי ההיגיון שבטיעון הכוח ובחקירה הנגדית, כאשר נתבקש להסביר את הנושא, חזר על ההסבר ששימוש במספר חשבונות לצורך השקעה בנייר ערך מסוים נותן תחושה בקרב משקיעים אחרים שנייר הערך הוא טוב, ואז הם יצטרפו לקנייתו וערכו יעלה. בחקירתו הנגדית טען כי מי שמסר לו את ההסבר האמור היה "מישהו מעל קובי קורן"^[71]. בהמשך חקירתו הנגדית נשאל הנאשם, נוכח התזה האמורה, מדוע לפתוח רק שני חשבונות ולא יותר, על מנת להגדיל את "הכח", והסביר שהיה קושי לגייס אנשים לשם כך, אך ההסבר שנתן היה מגומגם ולא הגיוני, והוא אף ציין כי למעשה, אפילו לא ניסה לפתוח חשבונות נוספים^[72]. גם לא ניתן הסבר ברור מדוע, לשם דוגמא, לא נפתח חשבון על שם בעל החברה ברנד, דבר שלכאורה היה הדבר הקל וההגיוני לעשות^[73]. הוא גם הודה שלא יישם את העצה הזו בהשקעותיו הפרטיות, כי "לא רציתי להתעסק באופן אישי ממש להכנס לזה באופן אישי... לא נכנסתי לזה, לא היה לי זמן"^[74].

כאמור, הנאשם הצביע על קובי קורן כמי שאולי מסר לו את הייעוץ האמור. קורן העיד, כאמור, כעד הגנה. ואולם, קורן בעדותו שלל את טיעון הכח, וציין כי אין זה נכון שמסר לנאשם ייעוץ שלפיו יש בפעילות ממספר חשבונות כדי לעורר בקרב משקיעים אחרים תחושה שנייר הערך מבוקש, דבר שיגרום להצטרפות של משקיעים, ויתכן שהנאשם הבין אותו לא נכון^[75]. נוסף על כך, אף לגופו של עניין הרעיון אינו נכון^[76]. וכן:

"עו"ד שוהם: תראה, רק כדי לסגור את הפינה הזאת, לגבי הפיצול הזה אורי הסביר שבעצם שימוש בשני חשבונות לעומת חשבון אחד הוא נותן תחושה בקרב משקיעים אחרים שנייר הערך הוא טוב ואז אחרים יצטרפו לקנייתו, וערכו יעלה יותר מאשר אם ההשקעה הייתה מחשבון אחד. מה אתה אומר על זה?

עד, מר קורן: סליחה, איזה שטויות"^[77].

מעבר לכך, ציין קורן: "הוא [הנאשם] לא התעסק בניירות ערך. הוא התעסק באופציות מעו"ף. אני לא יודע מה, עוד פעם, בגלל זה זה הזוי לי איך הוא אמר כזה דבר"^[78].

קורן גם שלל מכל וכל את הטענה בדבר סוחרים שמשלמים כסף כדי לקבל מהבורסה מידע על אודות מספר

החשבונות שהשקיעו, וביתר שאת את הטענה שהוא זה שמסר לנאשם שיש דבר כזה. כדבריו: "אין חיה כזו, מעולם לא אמרתי את זה, גם אני מאמין שכל בר דעת שמבין בשוק ההון לא יגיד כזה דבר"^[79].

הנאשם לא הצביע על אדם אחר שהציע לו את צורת הפעולה האמורה, בתמיכה ל"טיעון הכח", ואדם כזה לא הובא לעדות. לא הובאה גם כל תמיכה תיאורטית, אקדמית, לתזה שלפיה פעילות ממספר חשבונות (בלי להגדיל את כמות ניירות הערך הנרכשת) יכולה לייצר יתרון למשקיע.

35. אשר לטיעון בדבר שיקולי אשראי, טענה שהועלתה לראשונה בעדותו הראשית של הנאשם בבית המשפט, ללא פירוט - הנאשם עצמו לא נתן הסבר ליתרון שבשימוש בחשבונות נוספים ופרטיים. קובי קורן ציין בעדותו, שקיים הבדל לעניין מתן אשראי בין חשבון חברה או חשבון פרטי, שכן לחשבון פרטי בדרך כלל ניתן אשראי ביתר קלות^[80]. עם זאת הבהיר בחקירתו הנגדית, כי תשובה זו מתייחסת רק לחשבונות ביורוטרייד, ולא לחשבונות במגדל, שכן במגדל לא הייתה בעיה של מתן אשראי, מאחר שהחשבון שם היה רק חשבון השקעות^[81]. חשוב בנקודה זו לציין, שאת הנימוק שאותו מסר קורן לפתיחת החשבונות על שם הנאשם וכהן ביורוטרייד, כפי שפורט בהרחבה לעיל (קשיים פיננסיים בחשבון של החברה ביורוטרייד, שהיה חשבון משולב לפעילות עסקית ולפעילות פיננסית, כשהחברה הייתה בקשיים עסקיים גדולים), הנאשם עצמו לא מסר באופן הזה, ועל כך ארחיב מעט בהמשך.

36. אשר לטיעון בדבר שיקולי מס, גם טיעון זה עלה רק בחקירתו הראשית של הנאשם, ללא הסבר למה הכוונה. כאשר נשאל מדוע לא העלה טיעון זה בחקירותיו ברשות המיסים הוא הסביר כי לא רצה להגיד לחוקרים את השיקולים, וזה לא נראה לו רלוונטי לחקירות המס. זאת, מאחר שנחקר בגין עבירות לפי סעיף 220 לפקודה, והוא ידע שאם יגיש את הדוחות, יקבל החזר מס^[82]. קובי קורן התייחס לשאלה בדבר קיומם של היבטי מס בפתיחת חשבונות נוספים וציין שאנשים אחרים בבנק, ולא הוא, נתנו לנאשם עצות בעניין שיקולי מס. הוא ציין, כי הנאשם אמר לו שפתח חשבונות פרטיים, כי לא היה מס על הרווחים בשוק ההון^[83].

בסיכומי ההגנה נטען שהנאשם לא נתן דעתו ולא השכיל להבין את משמעות תשובותיו בנושא זה, בכל הנוגע לעבירת הגניבה. הוא סבר שבעיותיו מתחילות ונגמרות בתיק מס ולכן סבר שהשיקולים לפיצול אינם רלוונטיים לתיק. לכן לא שיתף את החוקרים בשיקוליו בשלב החקירה. הוא חשש כי תשובותיו בנושא זה עשויות לסבך אותו, את ברנד או את קובי קורן ולכן לא מסר את השיקולים המלאים לפיצול החשבונות.

גם כאן לא ניתן הסבר משביע רצון או הגיוני לעניין שיקולי המס שכביכול הצדיקו פיצול ההשקעות בין שלושה חשבונות שונים.

37. ראינו, שההסברים (הכבושים) של הנאשם לפתיחת החשבונות על שמו ועל שם כהן נסתרו בעדויות אחרות. כל זאת, גם בלי להזדקק להודאה המפורשת של הנאשם עצמו, בחקירתו הראשונה ברשות המיסים, **ת/5**, בנוגע למטרה של התנהלותו. בחקירה זו הודה הנאשם, בין היתר, בדברים הבאים: "ניסיתי להרוויח באמצעות הכספים של חברת בי אן

אי ללא ידיעת החברה או בעליה אבי ברנד ולהחזיר את הכספים" וגם הפעילות בחשבון של כהן נבעה מאותה מטרה^[84]; כי אבי ברנד לא נתן הסכמתו לכך שכספים של חברת בי אן אי ישמשו אותו (הנאשם) לביצוע השקעות לטובת עצמו ולטובת כהן, וכי ברנד לא ידע על השימוש שהנאשם עשה בכספי החברה לטובת עצמו^[85]; כי רואה החשבון של החברה, **דב הלבץ**, לא ידע שחלק מהכספים שיצאו מחשבונה של החברה להשקעה בניירות ערך לא מצאו דרכם לחשבון ההשקעות של החברה^[86].

גם בלי להדרש להודאת הנאשם, אך ביתר שאת בהתחשב בה, ברור שהסבריו המאוחרים של הנאשם לגבי המטרה של פתיחת החשבונות על שמו ועל שם כהן אינם הגיוניים ואינם מתיישבים עם כלל הראיות.

עוד חשוב לשים לב, שהגרסה שמסר קורן לפתיחת החשבונות על שם הנאשם ועל שם כהן ביורטרייד, לא הועלתה על ידי הנאשם אלא בצורה אגבית, אפילו בסיכומיו. מבחינת קורן, הסיבה לצורך בחשבונות שאינם על שם החברה הייתה המצב הכלכלי הקשה של החברה, שהוביל לכך שיורטרייד הגבילה מאד את פעילותה בהשקעות בחשבונה, ששימש גם לפעילות עסקית וגם להשקעות. בתמצית ובפראפרזה, קורן העיד כך: הוטלו מגבלות על ביצוע השקעות בחשבון החברה ביורטרייד, בשל קשייה העסקיים; קורן אמר לנאשם ולברנד שכדאי לפתוח חשבונות שלא על שם החברה, כדי לאפשר המשך השקעות ללא המגבלות שמוטלות על החברה; כעבור זמן קצר נפתחו החשבונות על שם כהן והנאשם; קורן הניח שזו תגובה להצעתו; אשר למגדל, ששם לא הייתה מגבלה דומה על חשבון החברה: "מודל מגדל" לא היה אלא העתקת "מודל יורטרייד". גרסתו של קורן הייתה יכולה אולי לתת הסבר שמתיישב עם גרסת הנאשם שהוא רק ביקש להיטיב עם החברה. אלא שזו אינה גרסת הנאשם, בודאי לא כנימוק עיקרי. הוא הזכיר פעם אחת בעדותו בבית המשפט שיועצי ההשקעות המליצו לו לפתוח את החשבונות בגלל שלחברה לא נתנו אשראי בשל מצבה, ואילו בחשבונות הפרטיים נתנו להם אשראי^[87], אך מיד לאחר מכן, הרחיב והסביר שהמלצת יועצי ההשקעות הייתה המלצה משולשת: "זה מה שהמליצו לנו שמה בנקאי ההשקעות לפתוח עוד חשבונות, מסיבה שיהיה לנו לעשות פעילות שהיא תתן יותר כוח, וגם מסיבה שיהיה אשראים וגם היבטי מס"^[88]. נושא האשראי הוא רק נימוק אחד, שלא הועלה כאמור בחקירות, אלא רק בעדות הראשית של הנאשם, וגם לא תפס מקום של כבוד ביתר עדותו של הנאשם. מיד בהמשך העדות, בהתייחס לפתיחת החשבונות במגדל, נזנח כליל נימוק האשראי:

"ש: הכספים מחשבון של החברה במגדל הועברו גם לחשבונות על שמך ועל שם שמעון במגדל, ספר לי למה.

ת: העברנו את הכספים לחשבונות שלנו כדי לעשות השקעות גם בחשבונות שלנו.
ש: למה?

ת: זה א' נתן יותר כוח, ב' היה היבטי מס והפעולות לנסות להרוויח כמה שיותר על ידי כמה שיותר חשבונות.

ש: מי נתן לך את הייעוץ הזה?
ת: קובי קורן נדמה לי או שלפני קובי קורן אנחנו כשהיינו בבנק יורו טרייד, אז נתנו לי את הייעוץ הזה בבנק יורו טרייד בעבר ועשינו אותו דבר, שכפלנו כמו שהיה בבנק יורו טרייד"^[89].

38. חשוב לציין שגם כהן, בכל הפעמים שנשאל מה היה ההסבר שנתן לו הנאשם לכך שיש צורך לפתוח חשבון על שמו, בין ביורטרייד, בין במגדל, השיב שנאמר לו באופן כללי שהחברה במצב קשה וצריך לעזור לה^[90]. הוא מעולם לא

הזכיר שהנאשם הסביר לו שהוטלו מגבלות על חשבון החברה ביורוטרייד ולכן צריך לפעול עבודה בחשבונות שיהיו על שם אחרים.

39. טענת הנאשם שהחשבונות על שם כהן היו למעשה אף הם חשבונות עבור השקעות של החברה, אינה עולה בקנה אחד עם ההסבר שנתן בחקירתו לכך שהעביר כספים מחשבון החברה לחשבון של כהן כשנוצרו הפסדים בחשבון כהן. הוא טען שעשה כן, משום שהרגיש רע כלפי כהן על כך שהכניס אותו לתוך ההשקעות בניירות ערך, שהניבו הפסדים, ועל כן ראה בכך "תסבוכת", כהגדרתו^[91]. טענה זו אינה ברורה, שהרי אם החשבונות הללו לא היו של כהן ועבורו, אלא של החברה ועבורה, אין סיבה שהנאשם יחוש רע כלפי כהן. התובע שאל אותו על כך בחקירתו הנגדית, והנאשם נתן מספר תשובות, אף לא אחת מסבירה את העניין: "הייתה לי הרגשה לא טובה שעשיתי את כל הדבר הזה, שעירבבתי את החשבונות שלנו"^[92]; "לא היה לו הפסדים, והוא ניסה, נתן את השם שלו כדי לעזור לחברת BNE וזה לא הצליח, והיתה לי מזה הרגשה רעה שזה לא הצליח"^[93]; "שמעון כהן לא הפסיד כספים וההרגשה הרעה הייתה בכללי שהכנסתי אותו לכל הסיפור הזה"^[94].

40. גרסת הנאשם שלפיה כל החשבונות על שמו ועל שם כהן נועדו להשקעות לטובת החברה, תמוהה במיוחד בנוגע לחשבונות של כהן בבנק המזרחי ובבנק דיסקונט. בחקירתו הראשית העיד הנאשם שהן חשבונותיו הפרטיים בדיסקונט ומזרחי, הן חשבונותיו של כהן באותם בנקים, שאליהם הועברו כ-70,000 ₪ וכ-48,000 ₪ (בהתאמה), שימשו לביצוע השקעות עבור החברה^[95]. הוא אף ציין שכלל בדוחות האישיים שהגיש למס הכנסה (נ/26) את כל ההכנסות שהגיעו לחשבונות שלו ושל כהן^[96]. לטענתו, לא סיפר בחקירותיו שגם החשבונות הפרטיים של כהן שימשו לביצוע השקעות עבור החברה, מאחר שלא זכר את העובדה הזו ורק כאשר פעל להכנת דוחות למס הכנסה לגבי הכנסותיו האישיים, נזכר בכך^[97].

ואולם, גרסה (כבושה) זו נסתרת (או לפחות מוטלת בספק) נוכח עדותו של כהן בבית המשפט, בעקבות שאלות של בא כח הנאשם עצמה. בחקירתו הנגדית של כהן הטיחה בפניו הסנגורית, שהדברים שאישר בחקירתו ברשות המיסים, שלפיהם לנאשם היה יפוי כח לפעול בחשבונו הפרטי בבנק המזרחי - אינם נכונים, שהנאשם לא פעל כלל בחשבונו של כהן בבנק המזרחי ושהחשבון הזה לא נועד כלל לעזור לחברה ולא היה קשור אליה. כהן השיב על כך שאינו זוכר^[98]. יצוין, כי עולה משאלת הסנגורית וגם משאלות התובע בעדותו הראשית של כהן בבית המשפט, שבחקירתו אמר לחוקרי הרשות שהנאשם הוא שאמר לו לפתוח את החשבון על שמו בבנק המזרחי, וכי לנאשם היה יפוי כח לפעול בו. כאשר עומת עם אמירה זו טען, כאמור, שאינו זוכר אם הדברים נכונים, וטען שבחקירה היה נתון בלחץ^[99]. יצוין, כי מדפי החשבון של כהן בבנק המזרחי (ת/19) עולה שהכתובת למשלוח דואר גם עבור חשבון זה היה אצל הנאשם. כהן טען שהסיבה לכך היא שהנאשם התעסק "בכל הניירת ובכל החשבונאות עם כל הבנקים"^[100], אך אמר שלא היו לו "סיבות משלו" שבשלן דפי הבנק הגיעו לנאשם^[101].

בחקירתו ברשות המיסים, במסגרת שיחה שערך החוקר שי כהן עם הנאשם בשעת נסיעה מבית הנאשם למשרדי

החברה בחולון ביום 20.11.12, שאל אותו החוקר אם משך כספים לחשבון שלו. הנאשם השיב בשלילה^[102]. זאת, בטרם הוצגו לו המסמכים המעידים על ההעברות. לאחר שהוצגו לו המסמכים, בחקירה מיום 9.4.13, הוא נשאל מה הייתה המטרה של העברת כספים מהחשבונות על שמו ועל שם כהן במגדל, לחשבונות הבנק הפרטיים שלהם. על כך השיב שאינו זוכר מה הייתה מטרתו^[103].

ההסבר שנתן הנאשם בעדותו הראשית בבית המשפט לכך שלא סיפר על ההעברות בחקירה, כמפורט לעיל, ושעליו הוא חוזר בסיכומים^[104], נסתר אף הוא בראיות: לטענתו, נזכר בהעברות הללו רק כשהכין את הדוחות האישיים שלו למס הכנסה. הנאשם נחקר ביום 26.5.14, לאחר שהגיש כבר את כל דוחותיו האישיים. למרות שהתייחס בדבריו לכספי החברה שהעביר מחשבונותיה לחשבונות שלו ושל כהן, וציין שהם כלולים בתוך ההכנסות שעליהן דיווח^[105], כאשר נשאל ברחל בתך הקטנה אם יש לו הסבר מדוע העביר כספים ששייכים לחברה לחשבונות הפרטיים שלו ושל כהן השיב: "לא אין לי הסבר למה עשיתי את זה"^[106]. יותר מכך: עיון בדוחות האישיים שהגיש הנאשם למס הכנסה^[107] מלמד, כפי שהודה בחקירתו הנגדית, שהוא לא כלל בהם את הכספים בחשבונות הפרטיים של כהן, ואף לא ידע לומר מה היה המצב הכספי בחשבונות הללו^[108].

הסבר נוסף שנתן הנאשם בעדותו בבית המשפט לכך שלא סיפר בחקירותיו על מעבר הכספים מהחשבונות שלו ושל כהן במגדל לחשבונותיהם הפרטיים, הוא שהנושא לא היה רלוונטי לעבירות המס, ואלה העבירות שעליהן נחקר ברשות המיסים^[109]. לגבי התשובה שנתן בחקירתו **ת/8** על ההעברות ("איני זוכר מה המטרה שלי היתה") הוא משיב בחקירתו בבית המשפט: "אולי בחרתי לא לשתף את החוקר במטרה"^[110].

41. עולה מן המקובץ, שעד כה נסתרו כל ההסברים המזכים שהועלו, בין על ידי הנאשם, בין על ידי קורן, לכך שהנאשם פתח חשבונות על שמו ועל שם כהן והעביר אליהם כספים של החברה.

42. כפי שצוין לעיל, בחינת ידיעתם של גורמים רלוונטיים לגבי קיום החשבונות על שם הנאשם וכהן ולגבי מטרת פתיחתם יכולה לסייע בהבנת המטרה של הנאשם בפתיחת החשבונות. ברור, שאם הנאשם לא הבהיר לבעלים של החברה ומנהלה, ברנד, שהוא מעביר מכספי החברה לחשבונות על שמו ועל שם כהן, יהווה הדבר אינדיקציה לכוונה פסולה, ולהיפך.

ידיעתו של אבי ברנד

43. ברנד היה הבעלים היחיד של חברת התקליטים בי.אן.אי ומנהלה בשנים הרלוונטיות. הוא העיד שהנאשם טיפל בכל נושא הנהלת החשבונות של החברה, תחילה לבדו, ובהמשך צורפו שתי מנהלות חשבונות, שהנאשם פיקח עליהן. כל הנושא הכלכלי של החברה היה בטיפול הנאשם, ואילו ברנד טיפל בניהול פעילות החברה עצמה: החתמת אמנים, הפצת תקליטים, קשר עם חו"ל, ספקים ולקוחות. הנאשם עסק בקשר עם הבנקים, הוא ניהל את כל הפעילות הכספית של החברה ומבחינת ברנד הייתה לו הרשאה לעשות כל מה שנדרש בשם החברה לצורך מילוי תפקידו. בידי הנאשם היו

פנקסי צ'קים חתומים של החברה וחותרת של החברה. **הלבץ**, רואה החשבון של החברה, ציין בעדותו בבית המשפט כי "אבי ברנד הוא לא בן אדם שמבין הרבה בכסף"^[111]. ברנד אישר בעדותו את דבריו אלה של הלבץ, וציין כי לא הייתה לו כל הבנה כלכלית-כספית^[112]. הוא ציין שעסק תמיד בצד העסקי. הייתה תקופה שבה ניסה ללמוד את הצד הכלכלי, אך מהר מאד הבין שהוא לא מבין בתחום ושעליו למצוא מישהו שהוא סומך עליו. ואכן, ציין ברנד, הוא סמך על הנאשם כעל אחיו. דברים אלה קיבלו חיזוק גם בעדותו של קורן, שציין שבפגישותיו עם ברנד והנאשם ביחד, ראה יחסים "ברמה של אחים, אני ראיתי אמון מוחלט", כהגדרתו^[113]. ברנד ציין שאפילו לא ידע מה קורה בחשבונו הפרטי^[114]. אין מחלוקת שברנד מעולם לא נתן הוראות לביצוע פעולות בניירות ערך, וכל הפעילות בכל החשבונות נעשתה על ידי הנאשם. כך העיד, כאמור לעיל, גם קובי קורן, איש הקשר של הנאשם והחברה תחילה ביורטרייד ואחר כך במגדל^[115].

ברנד העיד שלא ידע כלל על השקעות שנעשו ביורטרייד, אינו זוכר פעילות בניירות ערך ביורטרייד, ומן הסתם - גם אינו זוכר אם היו שם רווחים או הפסדים^[116]. לגבי מגדל, ברנד זכר שחתם על מסמכי פתיחת חשבון ההשקעות, אך גם שם אינו יודע מה היה טיב ההשקעות. יצוין, כי ברנד חתום על הדוחות הכספיים של החברה בהיותו מנהלה, ולמשל במאזן של החברה ליום 31.12.03 (נ/23), מופיעים רווחים מניירות ערך שצמחו בשנים 2002 - 2003. רואה החשבון של החברה, הלבץ, העיד שישב עם ברנד והסביר לו את המשמעות של הדוחות, לרבות ביאור 18 לדוח, שעניינו רווחים מניירות ערך^[117].

הנאשם, לדברי ברנד, טיפל בכל, והוא עצמו גם לא קיבל דוחות מהבנק, שכן אלה נשלחו לכתובתו של הנאשם. הוא ציין שלנאשם הייתה יד חפשית לקבל החלטות ולהוציא לפועל פעילות פיננסית לפי שיקול דעתו^[118]. הוא העיד שלא ידע שלנאשם ולכהן היו חשבונות פרטיים ביורטרייד ולא במגדל^[119]. עוד ציין, שבודאי לא ידע שהנאשם וכהן לקחו כספים של החברה והעבירו לחשבונותיהם, והוא לא מקבל את התיאוריה של ההגנה, שהכספים הושקעו בחשבונות של הנאשם ושל כהן לטובת החברה:

"ש.היו רווחים של כחצי מיליון שקל בשנים 2002-2003 ביורטרייד וגם שם הרווחים שהופקו נבעו מהשקעות בחשבונות החברה, בחשבונות אורי ובחשבון שמעון.

ת. אני לא מקבל את כל התאוריה הזאת, לא ייתכן שלקחו כסף שלי ולצורך איזשהו השקיעו אותו בחשבון החברה וכספים שלי יורטרייד בחשבון של אורי ושמעון לצורך הפקת רווחים. אם היו רווחים האם הם חזרו משמעון ואורי אליי? לחשבון של החברה? כאילו שהם שימשו רק צינור לטובתי להפקת רווחים ואם היו רווחים הם החזירו? מעניין אותי לראות את המסלול הדו כיווני הזה.

ש. א' אתה רואה את התוצאה במאזן, אני אומרת לך יהיו הסיבות אשר יהיו, הכספים פוצלו בין שלושת החשבונות בתקופת יורטרייד והכל למען החברה ואותו מודל בדיוק נעשה גם בחברת מגדל. אלא שבמגדל בסופו של דבר ההשקעות נכשלו ולכן לא חזרו בסופו של דבר לחברה. תענה לי כן או לא.

ת. אם היו אכן שימושים בכספים שלי לצורך הפקת רווחים דרך שמעון ואורי, יכול להיות שהרווחים לא היו 400,000 ₪ אלא הרבה יותר ולקחו את זה לעצמם. כי כמה שזכור לי באף אחת מהחקירות לא במס הכנסה ולא במשטרה ראיתי את אותה סוג של פעילות של הוצאת כספים מהחברה למגדל, מהחשבון שלי במגדל לאורי ושמעון בנפרד ומהם לא חזר שום דבר לחברה

אם היו הפסדים או רווחים. הלך אליהם לחשבונות הפרטיים שלהם בבנקים שלהם"^[120].

עוד ציין, שאין לו שום מושג מה ההגיון בפעולותיו של הנאשם ומדוע, בתקופה שהחברה "מדממת", יצאו כספים של החברה לחשבונות של הנאשם ושל כה^[121].

ברנד ציין, שאלמלא שינה הנאשם את הכתובת לקבלת דברי דואר לכתובתו הפרטית, היו הדוחות מהבנק מגיעים לרחוב המרכבה 7, למשרדי הליקון, שם היה לחברה תא שבו היו שמים את הדואר, ומשם הוא היה נאסף על ידי עובדת של החברה^[122]. כאשר עומת עם הטענה שגם אילו הגיע הדואר לידי, הדבר לא היה משנה, שכן ממילא לא ידע כלום על ההשקעות, לא ידע אם יש הפסדים או רווחים והנאשם הוא שעסק בכל הפעילות הפיננסית, בעוד ברנד עצמו לא התערב בה ולא הבין בה, השיב: "לפי ההצהרה שלך, והצורה שהעמדת את זה, הייתי כסיל לחלוטין, שלא ידע מה קורה לחברה. הדואר שהגיע למרכבה 7, אם היה נשאר שם, היה מגיע אליי. הסיבה שאורי העביר, ביטל את הכתובת מהמרכבה 7 לדואר הפרטי שלו, לת.ד הפרטי שלו, היה ברור וסופי שאם היה צ'אנס כלשהו שדוח היה מגיע למרכבה 7 לבנות שלי שהיו אוספות את הדואר מידי יום מהת.ד שלנו בהליקון, היה סביר להניח שהדוחות האלה היו מגיעים אליי. לראייה, פרק הזמן שלקח לאורי להעביר את הכתובת לקבלת דיווחים מהמרכבה 7 לת.ד הפרטי שלו, הוא מאוד קצר"^[123]. הוא ציין שלדעתו, בניגוד לנושא הפעילות הפיננסית, שלגביה לנאשם היה יפוי כח מלא, אזי לעניין החלפת הכתובת למשלוח דואר, הנאשם היה חייב לקבל את אישורו. איני מקבלת בעניין זה את טענת ההגנה, שלפיה בדברים אלה ברנד סותר את דבריו שלו, כי לנאשם לא נדרש אישור לבצע פעולות והיתה לו יד חפשית^[124]. כאמור - ברנד ציין שבנושא פעילות כספית-פיננסית הייתה לנאשם יד חפשית. העברת הכתובת לקבלת דברי דואר אינה נכנסת בקטגוריה זו. ברנד ציין שאילו ראה את הדואר מהבנק, היה דורש לדעת מדוע, בתקופה שהחברה גוססת (כהגדרתו), הנאשם מוציא סכום של 80,000 ₪ למגדל השקעות^[125].

בשנת 2008 נקלעה החברה לקשיים כלכליים, ברנד הפך ללקוח מוגבל בבנקים ולדבריו - איבד כח להלחם והחברה נפלה. בכל התקופה הזו, עד חקירותיו במס הכנסה, שבהן נודע לברנד לראשונה סיפור המעשה שעומד בבסיס כתב האישום, הנאשם שוחח איתו תכופות. ברנד עצמו היה במלחמת הישרדות על החברה ועל משפחתו. מעולם לא הייתה לו סיבה לחשוד בנאשם והוא נתן בו אמון מלא. רק בשנתיים-שלוש האחרונות, לפני החקירות, קיבל ברנד מאחת ממנהלות החשבונות דיווחים שדברים לא ברורים לה בנושא של מעבר כספים בין החברה והליקון. הוא שלח אותה לדבר עם הנאשם, כי הוא עצמו לא הבין בנושא דבר. ברנד היכה על חטא ואמר שהיה צריך להתעורר קודם, כשדוחות החברה למס הכנסה לא הוגשו במועד, אך הוא נהג לשוחח עם הנאשם והנאשם סיפר לו "סיפורי בובקעס", כהגדרתו^[126].

ברנד הדגיש, שמעולם לא אישר לנאשם לבצע פעילות פיננסית בחשבונות החברה לטובתו האישית^[127]. כאשר נשאל כיצד קרה שבמשך 3 שנים, הנאשם הוציא מחשבון החברה סכום לא מבוטל והוא כלל לא הבחין בכך, השיב: "א. כי סמכתי על אורי, טיפשות שלי, היום בדיעבד, טיפשות שלי... הוא ניהל את הכספים של החברה וסמכתי עליו, בשנתיים האחרונות המאבק שלנו היה מאבק של הישרדות בנושא של החשבון, ובזה עסקתי הרבה. להביא הלוואות, לקחת כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים כדי לעקוף את הבנק ובזה עסקתי הרבה"^[128].

ידיעתו של שמעון כהן

44. שמעון כהן עבד בחברת הליקון כקניין, מנהל רכש, והיה חבר ותיק של הנאשם, שעבד אף הוא עבור הליקון וישב במשרדה. הוא ציין שיש בינו לבין הנאשם "קשרי עבודה חבירים", מכח 23 שנות עבודה משותפת^[129]. הייתה לו היכרות גם עם ברנד, מכח הקשר בין הליקון לחברה, ומתקופה שבה היו לשתיים משרדים בבניינים סמוכים^[130].

קורן העיד שכהן לא הבין דבר בהשקעות. בפעמים הבודדות שהנאשם לא יכול היה להתקשר בעצמו כדי להעביר פקודה בניירות ערך, והוא ביקש מכהן לעשות זאת, "שמעון אפילו לא ידע להגיד לי את הפקודה נכון. הייתי צריך לחלוב ממנו, לך תשאל אותו עוד פעם... הבנתי שהוא לא מבין כלום. אפילו להעביר פקודה הוא לא יודע מה זה אומר..."^[131].

45. כהן עצמו העיד שהחשבון על שמו במגדל נפתח לבקשת הנאשם. לדבריו, הנאשם אמר לו שהחברה נמצאת במצוקה כספית גדולה, והמטרה הייתה שמרווחי ההשקעות בחשבון שיפתח יוכל הנאשם לעזור לחברה^[132]. עם זאת ציין שמעולם לא שוחח עם ברנד על כך שהוא מסייע לחברה^[133]. ברנד, לדברי כהן, נכח במעמד פתיחת החשבונות במגדל. כהן עצמו לא היה מעורב בשום צורה בפעילות בחשבון. הוא נתן לנאשם הרשאה וסמך עליו באופן מלא. לא הייתה לכהן שום נגיעה לחשבון והוא לא ידע אם יש בו רווחים או הפסדים. הנאשם עסק בכך באופן בלעדי. יצוין, כי על עובדות אלה אין, כאמור, מחלוקת, וגם הנאשם טען כך לאורך כל הדרך, לרבות בחקירותיו^[134]. כהן גם ציין שכלל לא ידע בזמן אמת מה מקור הכספים שהוכנסו לחשבון. רק בחקירה, כשהראו לו מסמכים בעניין זה, נודע לו שמקורם היה בחברה. הוא לא ידע להסביר כיצד המטרה של השאת רווחים לחברה יכולה להתבצע באמצעות העברת כספי החברה לחשבונות פרטיים^[135].

46. כפי שצוין לעיל, בניגוד לדבריו של כהן בחקירה ברשות, שם טען שלנאשם היה יפוי כח לפעול בחשבון הפרטי בבנק המזרחי, בבית המשפט טען שאינו זוכר דבר כזה וכאשר הסנגורית אמרה לו שלא אמר אמת ברשות המיסים כשטען שהחשבון הזה היה לטובת החברה, השיב שאינו זוכר:

"ש.האם הוצג לך בחקירה יפוי כוח שנתת לאורי בבנק מזרחי, הוצג לך מסמך כזה?

ת. בחקירה?

ש. כן.

ת. אני לא זוכר.

ש. אני אומרת לך שלא הוצג לך מסמך כזה, ואני אומרת לך שלאורי לא היה שום יפוי כוח לפעול בבנק מזרחי ושאורי לא פעל הלכה למעשה, בכלל בבנק מזרחי, ושהחוקר לאורך כל החקירה משתיל לך את הרעיון וקובע לך עובדה שאורי מיופה כוח בבנק מזרחי. עוד אני אומרת לך, שהחשבון בבנק מזרחי בכלל לא יועד לעזור לחברה, ולא היה קשור לחברה. אורי לא פעל בו כדי להשיג רווחים לחברה. מה תגובתך?

ת. אני לא יכול לזכור את זה לגבי החשבון הזה.

ש. גם כששואל אותך החוקר ש-'אני מבין מדברך עד כה, שאתה פתחת חשבון בנק על שמך בבנק מזרחי טפחות כדי שאורי מוקמל, המיופה כוח בחשבון ישקיע בו בניירות ערך, עבור חברת בי אנ אי ועבורך'. ת- 'תגובתי שאורי מוקמל ניהל את החשבונות על שמי שהוא היה מיופה כוח בהם באופן עצמאי ולי לא היה שום נגיעה אליהם', ז"א שגם בחקירה כשהחוקר ממציא איזו תזה שבבנק מזרחי גם אורי היה מיופה כוח וששם הייתה פעילות לטובת בי אנ אי,

וגם בחקירה אתה לא מאשר את זה. נכון?
ת. יכול להיות, לא זוכר^[136].

גרסתו של כהן בבית המשפט שומטת, כמובן, את הקרקע מתחת לטענת הנאשם שגם החשבונות הפרטיים שלו ושל כהן נועדו להשקעות לטובת החברה, ומכאן שאפילו לנאשם אין כל הסבר מדוע כספים של החברה הועברו לחשבונות אלה.

ידיעתו של קובי קורן

47. נושא ידיעתו של קובי קורן לובן בהרחבה לעיל. כאן אתייחס רק לנושאים שלא עלו בתיאור ההשתלשלות העובדתית של פתיחת החשבונות ביורוטרייד ובמגדל.

48. קורן נשאל אם משהו בהתנהלות של הנאשם "הקפיץ" אותו או גרם לו לחשוד שמעשיו אינם על דעת ברנד והחברה. קורן שלל זאת מכל וכל^[137]. הוא תיאר את הנאשם כאדם טוב, שנכנס לך ללב^[138], וכאדם רציני, שמבין בשוק ההון ויודע מה הוא עושה^[139], שאותו חיבב מאד^[140], שאף הוזמן על ידי קורן לשני ארועים פרטיים שלו^[141]. ואולם כאשר נשאל בחקירתו הנגדית האם ההעברות שביצע הנאשם מחשבון החברה במגדל, לחשבונות הפרטיים שלו ושל כהן, לא עוררו את חשדו, השיב קורן שמעולם לא ראה דבר כזה, ואילו היה רואה זאת - היה שואל שאלות. לדבריו, הוראות כאלה לא היו צריכות לעבור דרכו, ולהערכתו, הנאשם גם היה מתבייש לבקש ממנו לבצע דבר כזה^[142].

שיקוף ההשקעות בהנהלת החשבונות של החברה וידיעתו של רואה החשבון של החברה, דב הלבץ

49. אין מחלוקת, שרו"ח הלבץ לא עודכן לגבי קיומם של חשבונות הנאשם וכהן במגדל, הוא לא ידע שמועברים לחשבונות הללו כספים של החברה, והוא בודאי לא ידע על העברת כספים לחשבונות הפרטיים של הנאשם וכהן^[143]. הנאשם הודה שבהנהלת החשבונות של החברה לא היו כרטיסי חו"ז (חובה וזכות) כנדרש לגבי העברות אלה, כפי שצריכים היו להיות, והסכים שדבר זה היה באחריותו. למעשה, לא היה שום תיעוד להעברות הכספים מחשבונות החברה לחשבונות של הנאשם וכהן. ההסבר של הנאשם לכך היה שהייתה כוונה להשקיע את הכספים, להרוויח ולהחזיר את הכספים לחברה^[144]. כאשר נשאל האם - למרות כוונתו זו - לא צריך היה להיות תיעוד לדבר בספרי החברה בתקופת הביניים (עד ההחזרה), הסכים שצריך היה להיות תיעוד כזה^[145]. הנאשם הודה שהוא היה זה, שבאחריותו היה להזין את רואה החשבון ברישומי הנהלת החשבונות ובמאזני הבוחן, כדי שהלבץ יוכל לבצע בקורת כראוי, והוא לא עשה כן^[146].

סיכום בנושא "ידיעתם של אחרים"

50. לאחר בחינת כל הראיות בנושא, יש לומר כבר עתה בנקודות את שיעלה מיד באריכות בסיכום:

א. הנאשם אינו טוען שסיפר לברנד, שהוא מעביר מכספי החברה לחשבונות שלו ושל כהן ;

ב. הנאשם אינו טוען שסיפר לברנד במפורש שפתח חשבונות על שמו ועל שם כהן. לטענתו - ברנד ידע זאת, משום שנכח במעמד פתיחת החשבונות;

ג. הנאשם מודה שלא תיעד בספרי החברה, בהנהלת החשבונות או בכל מקום אחר, את העברת כספי החברה לחשבונות שלו ושל כהן;

ד. הנאשם אינו טוען שסיפר למאן שהוא כי העביר כספי חברה לחשבונות הפרטיים שלו ושל כהן;

ה. הנאשם מודה שרואה החשבון של החברה לא ידע על החשבונות שלו ושל כהן, הנאשם מעולם לא אמר לו שאלה חשבונות שממשימים להשקעות של החברה (דבר שהיה צריך להתבטא במאזני החברה, אילו היה נכון) והוא לא סיפר לרואה החשבון של החברה דבר על ההשקעות במגדל;

51. ומכאן, לפירוט מסקנותי מכל האמור עד כה:

א. שמעון כהן: הנאשם ביקש מכהן לעשות לו טובה ולאשר לו להשתמש בחשבון על שמו הן ביורטרייד, הן במגדל, ולתת לו יפוי כח לפעול באופן חפשי בחשבון. יתכן שאמר לכהן משהו על החברה, יתכן שלא. זה ממילא לא שינה לכהן. כהן הסכים משום שהנאשם, חברו לעבודה מזה יותר מ-20 שנה, שהתעסק בפיננסים והבין בפיננסים, ביקש זאת ממנו. כהן לא באמת התעניין במטרה ולא נהנה מהכספים בעצמו. השליטה המוחלטת בחשבונותיו של כהן במגדל וביורטרייד הייתה בידי הנאשם. לגבי חשבונותיו הפרטיים בדיסקונט ובמזרחי: בין שלנאשם היה יפוי כח לפעול בהם, כפי שאמר כהן בחקירה ברשות המיסים, ובין שלא, בהתאם לדברים שהציגה בפניו הסנגורית בחקירתו הנגדית, בודאי שחשבונות אלה לא היו לטובת החברה וכסף שהועבר אליהם לא נועד לשמש את החברה. התרשמתי שכהן ביקש בבית המשפט מצד אחד לא לסתור את שאמר בחקירה ולהצטייר כמי שאינו דובר אמת, אך מצד שני גם לא לפגוע בנאשם. לכן, כשנשאל על ידי הסנגורית שאלות שמהן עלה בבירור שהתשובה שהיא מבקשת לשמוע היא שמה שאמר בחקירה (שלנאשם היה יפוי כח לפעול בחשבונות הפרטיים) אינו אמת, השיב פעם אחר פעם שאינו זוכר. מסקנתי לגבי כהן היא שהוא היה איש קש, במלוא מובן המילה, והחשבונות היו על שמו, אך מי ששלט בהם באופן מלא היה הנאשם.

ב. קובי קורן: הרשים אותי כאמין ודובר אמת. איני סבורה שחיבתו לנאשם הובילה אותו לומר עובדות שאינן אמת. אני סבורה שחיבתו, הערכתו ואמונו כלפי הנאשם הובילו אותו לפרש עובדות מסוימות בדרך שמתיישבת עם הדימוי שהיה לו לגבי הנאשם כאדם אמין ומקצועי. לפיכך, אני מקבלת את עדותו לגבי כל העובדות שהעיד לגביהן בודאות, קרי:

(i) הנאשם פעל באופן בלעדי בחשבונות כולם, הן ביורטרייד (שלושת החשבונות), הן במגדל (שלושת החשבונות);

(ii) קובי קורן הוא שהציע (ולו במשתמע) לפתוח חשבונות נוספים, שאינם על שם החברה, ביורטרייד, על מנת לאפשר המשך ביצוע השקעות למרות המגבלות שהוטלו על חשבון החברה

ביוטרייד. הוא אמר זאת לנאשם, וגם אמר זאת לברנד. ברנד אמר שהנאשם "יסדר הכל", וזמן קצר לאחר שקורן העלה את הרעיון, נפתחו חשבונות הנאשם וכהן ביוטרייד. לפיכך קורן הניח שמדובר בתגובה להמלצתו, והניח שברנד מודע למהלך והוא על דעתו. מכאן הסיק שהחשבונות נועדו לפעילות של החברה;

(iii) קורן לא אמר לנאשם שפעילות ממספר חשבונות משדרת "כח", מגדילה את הסיכוי לרווח, או כל ייעוץ דומה. הוא לא ייעץ לו בדבר שיקולי מס. ככל שהדבר קשור לאשראי: הנימוק שפתיחת חשבונות פרטיים יקל על קבלת אשראי היה נכון רק ביוטרייד, ורק בשל כך ששם החשבון העסקי של החברה היה אחד עם חשבון ההשקעות שלה. כאמור, בשל מצבה הכספי הקשה של החברה, הוטלו מגבלות על פעילות ההשקעות בחשבון. לשיקול זה לא היה כל מקום במגדל. לקורן היה אינטרס שייפתחו כמה שיותר חשבונות עקב פעילותו במגדל, אך זאת משיקולים עסקיים שלו במגדל, ולא משום שהדבר סייע בצורה כלשהי לחברה;

(iv) קורן הגיע פעמים ספורות לחברה ונפגש עם ברנד. הוא שוחח עם ברנד על כך שההשקעות המתבצעות במעו"ף מסוכנות וניסה להסביר לו את טיבן. ברנד לא הבין דבר בהשקעות ובפיננסים;

(v) החשבונות של הנאשם ושל כהן במגדל נפתחו בזמן ביקור של קורן בחברה, ככל הנראה כשברנד נכח במקום. קורן זכר שברנד נכח שנפתחו חשבונות אלה, אך לא יכול היה לומר זאת בודאות;

(vi) הנאשם הצליח להפיק רווחים נאים מאד באמצעות הפעילות במעו"ף בתקופת יוטרייד. נוכח התנהלותו, ששידרה עניין רב בתוצאות ההשקעות, ומאחר שקורן פעל תחת ההנחה שהחשבונות הם למעשה של החברה, קורן הניח שיש לנאשם הסדר עם ברנד על תגמול כלשהו, תלוי תוצאות, וכך פירש את התלהבותו של הנאשם שעה שהיו רווחים. הוא מעולם לא שוחח על השערה זו עם הנאשם או עם ברנד;

(vii) מבחינת קורן, החשבונות שנפתחו במגדל היו העתקה של "מודל יוטרייד", ועל כן כל ההנחות שהניח לגבי החשבונות ביוטרייד המשיכו ללוות אותו במגדל;

(viii) כהן לא הבין דבר בהשקעות, חשבונותיו נוהלו באופן מלא על ידי הנאשם וגם כאשר הנאשם ביקש מכהן להעביר לקורן הוראה בשבילו, כהן בקושי ידע כיצד לחזור עליה;

(ix) קורן לא ידע דבר על הוצאת כספים מהחשבונות במגדל לחשבונות פרטיים של הנאשם או כהן. אילו ידע על כך, הדבר היה נראה לו תמוהה והוא היה שואל שאלות.

כפי שציינתי, אני מקבלת את כל העובדות שעליהן העיד קורן, אך חולקת על חלק ממסקנותיו, וזאת נוכח הראיות האחרות שנפרשו במשפט. אבהיר דברים אלה מיד.

ג. אבי ברנד: עובדתית, ברנד ידע דברים מסוימים שלגביהם העיד במשפט שלא ידע או שלא זכר. אינני סבורה שברנד לא אמר אמת, כפי שטענה ההגנה לאורך סיכומיה, אלא שהיה פער משמעותי בין העובדות **שידע**, לדברים **שהיה מודע להם**. כוונתי להבחנה הדומה לזו שבין דברים שאדם שומע, לבין הדברים שלהם הוא מקשיב. התרשמתי שחוסר הבנתו בתחום הפיננסי, מצד אחד, ואמונו המוחלט בנאשם, מצד שני, על רקע התקופה הקשה בחברה שהטרידה אותו מאד, הובילו לכך שלא שם לב לפרטים רבים שהיו לנגד עיניו, והוא לא התעניין בהם. החברה שבבעלותו הייתה באותן שנים במאבק הישרדות, כפי שהוא העיד, והוא התרכז בפעילות העסקית שהייתה התחום שהיה מעורה בו, ושאמור היה להעמיד את החברה על רגליה, וזנח את ההתעסקות בתחום הפיננסי, שבו לא הבין ושבסמוך על הנאשם. חשוב לציין, **שגם הנאשם, בעדותו הראשית בבית המשפט העיד שזה היה המצב**: "אני עבדתי מול הבנקים באופן בלעדי, אבי ברנד לא היה מעורב בכלל, הוא הדחיק את הנושא של הבנקים, הוא לא התמודד עם זה, הוא השאיר לי את הטיפול ואת כל הבעיות היומיומיות, אני אישית ביצעתי את זה והוא היה טרוד בניהול העסק וכל הפעולות מול שלטונות המס, גם הוא לא היה מעורה ובנושא של עובדים ושכר עבודה"^[147]. ובהמשך: "אבי ברנד לא כל כך היה מעורה בכל מה שקורה בבנקים, זה לא ממש עניין אותו, הוא התעסק בניהול החברה שהיה שם הרבה הרבה בעיות וזה העסיק אותו מאוד, בשיווק מול הלקוחות וכל הסיפור של הבנקים הוא השאיר את זה לטיפול בלעדי, יכול להיות שהוא כן עודכן מדי פעם אבל לא כל כך עניין אותו מה קורה, כן הרווחנו, כשהרווחנו כן עידכנתי אותו, אני יכול לשער שהוא לא זוכר או שהדחיק את זה ולא עניין אותו, מה שהטריד אותו זה ניהול העסק עצמו ולא המצב הפיננסי"^[148] [כל ההדגשות הוספו]. מדובר במצב שאולי אינו רצוי, אך גם אינו בלתי מוכר או בלתי מתקבל על הדעת. ובמילותיו של ברנד, במענה לשאלה של הסנגורית האם מצב שבו הנאשם ניהל את כל הפעילות הפיננסית במגדל, מבלי שברנד ידע ועודכן, זה מצב רגיל ותקין: "תקין אני לא אומר, רגיל - כן"^[149]. יותר מכך: מסקנתי זו מתיישבת עם כלל הראיות, לרבות עדות הנאשם עצמו, ועם ההגיון, ולא עם המסקנה שאותה מבקשת ההגנה לאמץ, שלפיה, למרות שהנאשם מעולם לא אמר לברנד במפורש שהוא מוציא את כספי החברה לחשבונות על שמו ועל שם כהן, ומבצע בהם השקעות - ברנד הבין זאת מתוך הנסיבות, ואף אישר לנאשם לעשות זאת. גם מנהל שאינו מתעניין בצד הפיננסי בחברה שלו, משום שהוא סומך בתחום זה על אחר, צריך היה לדעת על פעולה יוצאת דופן שבמסגרתה אותו אדם פותח חשבונות על שמו ועל שם חברו, מעביר לשם את כספי החברה ובהמשך מעביר גם חלק מהכספים לחשבונות פרטיים נוספים. גם מנהל שאינו מתעניין בשום פעילות פיננסית שוטפת בחברה, היה זוכר אילו נאמר לו שכך קורה (וכזכור - גם הנאשם אינו טוען שאמר לברנד את הדברים במפורש וכהווייתם).

נוכח מסקנתי זו בעניינו של ברנד, אני חולקת על מסקנותיו של קורן שברנד ידע על הכל מעצם כך שהחשבונות על שם הנאשם וכהן נפתחו כנראה בנוכחותו, ונוכח הסמיכות בין הסבריו לברנד שצריך לפתור את בעיית האשראי שנוצרה ביורטרייד, למועד פתיחת החשבונות של הנאשם וכהן. אציין, כי לפי התרשמתי, מסקנתו של קורן שהחשבונות של הנאשם וכהן ביורטרייד הם של החברה קיבלה חיזוק עקב כך שראה מעבר כספים מחשבון החברה לחשבונות אלה. על רקע הדימוי של הנאשם בעיני קורן כאדם אמין וכחשב מקצוען, ברור שמסקנה כי גם החשבונות הנעברים הם של החברה מתקבלת על הדעת יותר מאשר מסקנה שהנאשם גונב מהחברה.

קיים פער ממשי בין ידיעה על כך שלנאשם ולכהן יש חשבונות במגדל, לבין ידיעה שהנאשם מעביר לחשבונות אלה כספים של החברה. אני מאמינה לברנד שלא היה מודע לכך שהנאשם מעביר כספים של החברה לחשבונות על שמו ועל שם כהן, והנאשם לא טרח להבהיר לו את הדברים. התרשמותי מהנאשם, כפי שאפרט בהמשך וכעולה מעדותו שלו עצמו בבית המשפט, היא שהוא הכיר היטב את ברנד, על חולשותיו, וידע שברנד סומך עליו בעיניים עצומות. כן ידע שברנד מצוי בעיצומו של משבר עסקי קשה, שלא מאפשר לו להתעמק בנושאים הפיננסיים, שגם כך לא היו התחום החזק שלו. אין לי ספק שהנאשם ידע היטב שברנד לא יודע שהוא מוציא את כספי החברה לחשבונות על שמו ועל שם כהן, כפי שאמר במפורש בחקירתו ברשות המיסים, טרם חזר בו מהודאותיו.

ד. ההגנה בסיכומיה ביקשה להראות שהיו אנשים נוספים ביורטרייד שידעו כי שלושת החשבונות שייכים לחברה^[150]. כך, למשל - משנה למנכ"ל יורטרייד (הידוע מהעדויות רק בשמו הפרטי: "צביקה"^[151]), שניסח ביום 7.1.05 מכתב לבנק, שבו התבקש הבנק לבצע שתי העברות מחשבון החברה לחשבונות הנאשם וכהן ביורטרייד, כדי לאפס את שני החשבונות הללו, משום שהבנק עמד בפני סגירה. מכך מבקשת ההגנה ללמוד שגם אותו צביקה ידע ששני החשבונות של הנאשם ושל כהן שייכים, למעשה, לחברה. אני מסכימה למסקנה זו ואף לא ניתן להגיע אליה, שכן אותו צביקה לא הובא לעדות. אוכל רק לומר, שכל הראיות מצביעות על כך שאותו "ידע" של אנשי יורטרייד נבע מהנאשם וממצגים שעשה. במקרה הטוב, כמו בענייניו של קובי קורן, ל"בסיס הידע" הזה הצטרפה ידיעה שברנד לא הביע התנגדות לפעילות הנאשם, וכבר ציינתי לעיל, בהתייחס למסקנותיו של קורן, שעסקינן בפירוש מוטעה של המצב.

ה. ר"ח דב הלבץ: העובדה שכל נושא ההשקעות במגדל הוסתר על ידי הנאשם מרואה החשבון, ולא זכה לשום תיעוד בספרי הנהלת החשבונות של החברה, מהווה אינדיקציה משמעותית לכך שהכוונה שעמדה מאחורי מעשי הנאשם לא הייתה טובת החברה. אילו טובת החברה הייתה עומדת מאחורי ההתנהלות הזו, היה הנאשם מקפיד שהכל יירשם כראוי בספרי החברה, ולא ישאר בידיעתו הבלעדית. כך, משום התקינות והדין, וכך גם למקרה, חלילה, שהיה קורה לו משהו. הנאשם הסכים שבמקרה כזה, איש בחברה לא היה יודע שכספים השייכים לה ואמורים - לטענתו - לחזור אליה, נמצאים בחשבונות על שמו ועל שם כהן^[152]. הנאשם לא ידע להסביר את ההסתרה, וטען שהדבר נבע מכך שהתכוון להחזיר את הכסף, אך זה, כמובן, אינו הסבר מספק. הדברים נכונים ביתר שאת לגבי ההעברות שבוצעו לחשבונות הפרטיים של הנאשם וכהן, שעליהם איש לא ידע, גם לא קורן. משנה חומרה עולה בהתייחס לרישומים כוזבים שבוצעו בספרי החברה, אך אלה יפורטו בהמשך, בעת הדיון על העבירה של רישום כוזב במסמכי תאגיד, בפסקה 66 להלן. בשלב זה אוסיף רק זאת: ההשקעות בחשבונות הנאשם וכהן לא נרשמו, כאמור, בחברה כלל וכלל. לטענת הנאשם, כרטיסי החו"ז שהיו צריכים להיות בספרי החברה כדי לשקף את היתרות והתנועות בחשבונות הללו, הם כרטיסי חו"ז על שמו ועל שם כהן^[153]. תשובה זו אינה עולה בקנה אחד עם טענת הנאשם כי ההשקעות (והחשבונות) היו למעשה של החברה. רישום כזה או אחר מלמד על השיוך המהותי של ההשקעה, והנאשם - כרואה חשבון וחשב מנוסה, ידע זאת היטב. ר"ח הלבץ ציין בעדותו, שאילו ההשקעות הללו היו לטובת החברה ועבורה (כפי שטוען הנאשם), הן היו צריכות להרשם בכרטיסי חו"ז של החברה, בקניה לחובת ניירות ערך ולזכות הבנק^[154]. כאשר עומת הנאשם בחקירתו הנגדית עם קושי זה, השיב

תשובה לא עניינית, שאינה מסבירה דבר: "הייתה כוונה להרוויח ולהחזיר את זה עם הרווחים"^[155].

52. בסיכומו של דבר, הנאשם לא גילה לברנד שהוא מוציא את כספי החברה לחשבונות על שמו ועל שם כהן. הוא נקט עירפול מכוון והתבסס על כך שברנד סומך עליו, לא מתעניין, לא מבין בנושא ולא שואל שאלות. למרות שמלכתחילה, קורן הגה את הרעיון לפתוח חשבונות נוספים, שאינם על שם החברה, הדבר לא נבע מהנימוקים שהנאשם העלה, לרבות לא בשל ההסברים המאוחרים והכבושים שמסר הנאשם בבית המשפט. הנאשם פתח את החשבונות הנוספים, ופעל בכל החשבונות כבשלו, והעובדה שלא שיתף בכך את ברנד, שהיה חייב לדעת על מהלך כזה במפורש, מלמדת שכוונתו לא היו - כטענתו - להיטיב עם החברה.

53. ניתן ללמוד על כך שלנאשם לא הייתה כל כוונה להיטיב עם החברה גם מכך, שגם כאשר היו - כפי שהעידו הנאשם וקורן - רווחים גדולים מההשקעות ביורוטרייד, בשנים 2002 - 2003^[156], אלה לא הועברו בחזרה לחשבון החברה. וכך, גם כשהיו רווחים קטנים, "זניחים" כהגדרת הנאשם (למשל - 7,000 ₪), אלה לא הועברו לחשבון החברה^[157]. הנאשם הודה שלא החזיר בשום שלב כספים לחברה. יותר מכך: אף שהנאשם הסכים גם בחקירתו וגם בעדותו שהפסדים מההשקעות הם נכס שניתן לנצלו לצרכי מס, הוא הודה שגם ההפסדים לא באו לידי ביטוי בספרי החברה^[158].

כאשר נשאל הנאשם בחקירתו הנגדית מתי הייתה נקודת הזמן שבה תיכנן לבדוק אם יש רווחים, שאותם יש להחזיר לחברה, השיב "אין לי מושג"^[159]. הוא חזר על תשובה תמוהה זו מספר פעמים^[160].

54. כל המסקנות הללו לגבי כוונות הנאשם מתחזקות, מתבהרות ומתחדדות נוכח הודאות המפורשות של הנאשם בחקירותיו, שהיו מושא משפט הזוטא. לפיכך נעבור עתה לגרסאות הנאשם באותן חקירות.

גרסאות הנאשם בחקירותיו

55. התייחסתי לעיל להודעתו של הנאשם **ת/5**, בפסקה 37 להכרעת הדין. הודעה זו כוללת הודאה של הנאשם שניסה להרוויח באמצעות כספי החברה, בלא ידיעתו ובלא הסכמתו של ברנד, הן בחשבונות על שמו, הן בחשבונות על שם כהן. מאחר שהדברים צוטטו לעיל, לא אחזור עליהם.

56. ההודעה הבאה שיש לה חשיבות מסויימת לענייננו היא **ת/7**, הודעה מיום 31.10.12, שבה יש אימרה שרלוונטית לנושא הסתרת פעולותיו של הנאשם. בהודעה זו אמר הנאשם כי רשם בספרי החברה את הצ'קים של החברה שבהם עשה שימוש אישי בכך שהפקידם בחשבונותיו, בדרך של רישום פקודות יומן "לחובת חו"ז בעל החברה, אבי ברנד", ו"לזכות בנק"^[161].

57. בהודעתו **ת/8**, אישר הנאשם, בין היתר כי "שמעון כהן ... לא היה מעורב בנטילת הכספים מחברת בי אן אי ובהפקדת הכספים על שמו בחברת מגדל שירותי בורסה. מי שהתעסק בכל הדברים האלה הוא אני"^[162]. לשאלת החוקר אישר כי "את המעילה בכספי חברת בי אן אי" עשה על דעת עצמו, ללא ששיתף את שמעון כהן^[163].

עם זאת, כאשר נשאל "האם אתה חוזר בך מהודאתך ביום 30.11.10 בה הודית כי מעלת בכספי חברת בי אן אי בדרך של שימוש אישי בכספים של חברת בי אן אי על מנת להשקיע בניירות ערך בחברת מגדל שירותי בורסה לטובתך ולטובת חברך שמעון כהן וזאת ללא ידיעת בעל החברה אבי ברנד וללא הסכמתו וללא ידיעת רואה החשבון המבקר של החברה דב הלבץ", השיב: "אני טוען שלדעתי אבי ברנד ידע שאני משקיע בחברת מגדל שירותי בורסה בניירות ערך ממונפים בעלי סיכון גבוה בציפייה לעשות רווחים... אבי ברנד נתן לי ייפוי כח וסמכות לעשות דברים ולנסות להרוויח בהשקעות בחברת מגדל... הכוונה שלי הייתה חיובית ולא שלילית... אני חוזר בי מהודאתי. אני אומר שאבי ברנד נתן לי סמכות וייפוי כח"^[164].

בהמשך החקירה אמר לו החוקר: "אני החוקר אומר לך שזאת בדיוק עבירה של גניבה, מרמה והונאה בידי מורשים", והנאשם הודיע כי אינו מסכים לאמירה זו וכי ניסה להרוויח כסף, אך לא הצליח^[165]. בהמשך אמר הנאשם כי הוא מבין שזו גרסה חדשה, והסביר את אי העלתה בחקירתו הראשונה בכך שהיה בלחץ^[166]. בהמשך שוב הטיח בו החוקר את כל החשדות שלפיהם נטל כספים ללא ידיעת בעל החברה, הפקיד בחשבונות על שמו ועל שם כהן, העביר את הכספים לחשבונות פרטיים על שמו ועל שם כהן ואין זה משנה מה השימוש שעשה בכספים. על כך השיב הנאשם שאינו חולק על העובדות, אלא שהכל נעשה בסמכות וברשות^[167]. בהמשך נשאל אם כיום הוא מביע חרטה על נטילת כספי בי אן אי ללא רשותו והסכמתו של בעל החברה ועל כך שלא דיווח לרשויות המס על ההכנסות שנבעו לו מכך, והנאשם השיב: "מאד. זאת טעות שלי טעות איומה שלי. טעות מאד גדולה. אני מביע חרטה גדולה"^[168]. בהמשך הסביר שהדברים נעשו בסמכות, אך הטעות בכך ששירבב את כספי החברה לחשבון שלו ושל כהן^[169]. עוד נשאל על רישומים לא נכונים שביצע במערכת הנהלת החשבונות של בי אן אי, ונתבקש להסביר מדוע עשה כך. הנאשם השיב כי אין לו הסבר^[170]. בהמשך אישר שחייב כרטיסים לא רלוונטיים בהנהלת החשבונות של החברה בגין הכספים שהפקיד בחשבונות על שמו ועל שם כהן במגדל, אך אמר שאינו זוכר מדוע עשה כן^[171]. בהמשך אמר: "אין לי מושג מדוע רשמתי רישום לא נכון. הייתה כוונה שלי להחזיר בסוף את כל הכספים לחברת בי אן אי"^[172]. הנאשם אישר כי בניגוד לדברים שאמר בהודעה מיום 30.11.10, הוא לא החזיר לחברה את הכספים שנטל ממנה, והוא עשה בהם שימוש בדרך של הפקדתם לחשבונות שלו ושל כהן במגדל^[173].

לקראת סוף החקירה סיכם החוקר באזני הנאשם את כל הממצאים. הנאשם טען כי הייתה לו סמכות והרשאה כללית מאבי ברנד לבצע פעולות על מנת להרוויח בניירות ערך. הוא ציין כי אינו זוכר אם ידע את ברנד על הכספים של החברה שהפקיד בחשבונות שלו ושל כהן במגדל^[174]. הוא הודה שלא דיווח על ההכנסות שנבעו לו מנטילת כספי החברה ללא הסכמתו של ברנד, למרות שהיה צריך לדווח. לדבריו, עשה את שעשה בסמכותו כחשב החברה, אך הוא

מצטער שלא דיווח לשלטונות המס על ההכנסות שנבעו לו מנטילת הכספים והשימוש בהם^[175]. הנאשם אמר שטרם גיבש החלטה אם הוא מתכוון להחזיר לחברה את הכספים שנטל ממנה^[176]. הוא הסכים שהכספים שנטל לא היו בגדר הלוואה מהחברה אליו, ואף לא בגדר שכר טרחה^[177].

58. בהודעה **9/ת** מיום 10.4.13 חזר הנאשם על כך שאינו חולק על המסמכים והעובדות, אך לא גנב את כספי חברת בי אן אי, כי היה לו יפוי כח כללי לבצע פעולות. לדבריו, אבי ברנד ידע שהוא משקיע בניירות ערך עבור החברה, אך אינו יודע לומר אם ברנד ידע שהעביר כספים לחשבונות הפרטיים שלו ושל כהן^[178]. הוא חזר על כך שלא דיווח לרשויות המס, שכוונתו הייתה להשקיע בחשבון שלו ושל כהן את הכספים עבור החברה, אך מאחר שההשקעה נכשלה - לא החזיר את הכספים לחברה^[179]. בהמשך גם חזר על כך שהרישומים שביצע בספרי החברה לא היו נכונים, אך לא הייתה לו כוונה לבצע מעשה פלילי, אלא התכוון להחזיר את הכספים, אך הפעולות נכשלו^[180].

59. בחקירתו המשולבת על ידי הרשות והמשטרה, **11/ת**, פתח הנאשם דבריו בהרצאת דברים ארוכה. הוא ציין שיש טעות מהותית בכך שרואים את מעשיו כגניבה, שכן כל שעשה היה בסמכות וברשות, וברנד נתן לו הרשאה לפעול מול כל חשבונות הבנק של החברה, על בסיס ידיעתו על הצלחות העבר של הנאשם בהשקעות עבור החברה^[181]. בהמשך ביקש לחזור בו מדברים שאמר בהודעות **5/ת** ו-**8/ת**. לגבי **5/ת** אמר ש"יש דברים שאני לא עומד מאחורי מה שאמרתי, בגדול לא אמרתי דברים נכונים, יש פה דברים שצריך לתקן". לגבי **8/ת** אמר: "איפה שמצוין על ידי החוקר שזה ללא ידיעתו של אבי ברנד. אני עומד שזה כן היה בידיעתו ובהסכמתו ובידי להוכיח שבשנים עברו כן הצלחנו להרוויח הרבה מאוד כסף יותר מהסכומים שמצוינים בחקירה זו ובעל החברה יודע זאת היטב ולא סתם נתן לי יפוי כח והסמכה לבצע את הפעולות האלה. פרט להערה זאת אני עומד מאחורי מה שאמרתי בגדול".

בחקירה זו שב והודה שברנד לא ידע שהוא העביר כספים לחשבונות הפרטיים שלו ושל כהן^[182]. כאשר נשאל מדוע עשה זאת, השיב שאין לו הסבר לכך^[183].

60. גם בתמליל של התשאול שהחוקר שי כהן ערך לנאשם בזמן הנסיעה ברכב הנאשם, בדרך לחיפוש, ביום 20.11.12 (**13/ת**), הודה הנאשם במפורש בכך שלא שיתף את ברנד בהשקעות שביצע בחשבונות השונים. הוא אמר לחוקר: "ניסיתי להרוויח. לא שיתפתי אותו. כן, בגלל שזה לא הצליח לי, פחדתי לשתף אותו". אין צורך לומר ש"הסבר" זה לאי השיתוף הוא מופרך. ראשית, ביורטריד היו רווחים. שנית, הנאשם לא ידע מראש שיהיו הפסדים במגדל. אדרבא: על סמך הנסיון ביורטריד, הוא ציפה שיהיו רווחים. הוא גם ציין בחקירותיו בהמשך, שהרווחים ביורטריד היו הסיבה לכך שברנד אישר לו (לטענתו) לבצע השקעות גם במגדל.

סיכום לגבי גרסאות הנאשם

61. לא התרשמתי לחיוב מאמינותו של הנאשם. גם הודעותיו בחקירה וגם עדותו בבית המשפט התאפיינו ב"זיגזוג"

וחוסר עקביות בין גרסאות. דוגמה אחת מיני רבות מאד, היא בחקירה **ת/8**, שבה הודיע שהוא חוזר בו מהודאתו, ובד בבד מסר בתוך דקות שתי גרסאות שונות לגבי ידיעתו של ברנד על פעולותיו, כדלקמן:

- × "אני זוכר אם יידעתי את אבי ברנד על הכספים של חברת בי אן אי שהפקדתי בחשבוני ובחשבונו של שמעון כהן בחברת מגדל שירותי בורסה"^[184];
- × "אני אומר שהפעולות שעשיתי היו עבור בי אן אי ואני זוכר שבידיעתו של אבי ברנד... זה היה בידיעתו. כן אני זוכר"^[185];

גם גרסאותיו של הנאשם לגבי המידה שבה עידכן את ברנד על הנעשה בחשבונות ידעה תהפוכות. בחקירתו **ת/11** טען שעידכן את ברנד בנעשה "ברזולוציה של אחת לחודש"^[186]. לעומת זאת, בבית המשפט העיד שברנד בעצם לא התעניין בפרטים, ואף שידע באופן כללי על קיומם של החשבונות ועל שם מי הם רשומים, הוא לא ידע מה הפעילות שנעשית בחשבון^[187], וכדבריו: "אבי לא ידע באופן ספציפי כלום"^[188].

62. מעבר לכך, לאורך כל הדרך גילה טפח, אך הסתיר טפחיים, וכאשר נשאל מדוע לא מסר דברים מסויימים שאותם העלה רק בהמשך, נתן תשובות שבחלקן היו מעורפלות ("לא רציתי להגיד את השיקולים"^[189], "היה שיקול ולא אמרתי לו מה השיקול... החלטתי לא להגיד לו את השיקול... לא יודע מה"^[190]), ובחלקן לא הגיוניות ("לא נראה רלבנטי לחקירות המס שלי"^[191]) או מופרכות (למשל - הנאשם הסביר שלא כלל בספרי החברה את ההפסדים בניירות ערך, כי ממילא מצבה היה בכי רע, עם 4 מיליון ₪ גרעונות ו-4 מיליון ₪ הפסדים נצברים, אז עוד הפסד של חצי מיליון ₪ ממילא לא היה משנה לנושים^[192]). זאת, מעבר לכל אותם הסברים כבושים בנושאים מהותיים, שאליהם כבר התייחסתי לעיל.

63. כפי שצינתי כבר בהחלטתי במשפט הזוטא, פסקה 15, עדותו של הנאשם בבית המשפט עשתה רושם של מי ש"מדקלם" ביטויים שנולדו בפיו במועד מאוחר בהרבה לחקירותיו, ושלאו דווקא שיקפו את הלך רוחו בזמן אמת. למשל: "שי כהן לפי התוצאה של כתב האישום שהוגש נגדי התנהג אליי בחוסר תום לב, בערמה, בתחבולה, ברמאות. הוא נכנס לתחומים אשר לא בסמכותו באופן כזה שהייתה לזה מטרה זרה כדי לעשות עליי לחץ. כדי שאפליל את הליקון. להתנהג בצורה כזו זה חסר תום לב וגם כל המסמכים והניירת הזו חסרת תוקף. תפקידו של חוקר מס הכנסה לברר את ההכנסות ואת המיסים ולא לברר דברים אחרים"^[193]. הנאשם השיב בעדותו בבית המשפט תשובות משפטיות לשאלות עובדתיות שנשאל. כך, למשל, כשנשאל האם לא נכון לומר שהוא הודה בביצוע עבירת מס חמורה, כאשר אישר שהעברות הכספים מחשבון החברה לחשבון פרטי שלו היו ללא אישור, השיב: "אני לא העלמתי הכנסה ולא העלמתי מס. את סעיף 220 צריך להוריד מהראש שלי. הוא מתעסק אך ורק בהעלמת מס. אני לא העלמתי מס. תכניסו את זה לא ראש שלכם טוב טוב. אני רוצה להגיד משהו חשוב: בחקירה הזו מ-30.11.10 ואני רוצה שייכנס טוב לרישומים חקר אותי שם סמי ארד וכהן שי. כהן שי לא היה לו סמכות של חוקר ולא סמכות להזהיר אותי לפי 220... סמי ארד אין לו סמכות לחקור לפי סעיף 220. סמי ארד לא עשה קורס חוקרים. הסתבר לי מאוחר יותר שהוא חוקר ברמה

המנהלתית. לכן כל החקירה הזו היא לא ברת תוקף^[194].

64. גם בעדותו בבית המשפט שלא במסגרת משפט הזוטא, התרשמתי שהנאשם "בורח" ל"דיקלומים משפטיים" כאשר אין לו תשובות שנוחות לו. כך, למשל, נשאל מדוע לא ציין בחקירותיו את שלושת השיקולים שהועלו בבית המשפט לפתיחת החשבונות על שם כהן ועל שמו (טיעון "הכח", טיעון האשראי ושיקולי המס). תשובתו הייתה שלא רצה להגיד את השיקולים כי זה לא נראה לו רלוונטי לעבירות המס שבהן נחשד, ובאותה עת היה מוכוון לנושא עבירות המס. כאשר נשאל האם לא נאמר לו באותה חקירה שהוא גם חשוד בכך שלקח כספים, השיב: "כן, אבל הוא לא הזהיר אותי, הוא לא הזהיר אותי והוא אמר לי..."^[195]. תשובה מתחמקת השיב גם כאשר נשאל מדוע בתשאל במכונית אמר לחוקר שלא לקח כספים לחשבונות הפרטיים שלו, למרות שכן העביר חלק מכספי החברה לחשבונות שלו ושל כהן בדיסקונט ומזרחי. גם כאן השיב: "... זה לא רלוונטי לחשבון המס, הוא חקר אותי על חשבון המס, למה הייתי צריך, לא מצאתי רלוונטיות להגיד לו שהעברתי גם לחשבונות שלי. שהפסדתי גם שם"^[196].

ניתן להיווכח שבנושאים הקריטיים, תשובותיו של הנאשם בבית המשפט לוקות בעירפול. כך, למשל, בשאלה אם ברנד ידע על קיומם של שלושה חשבונות במגדל, ואם ידע על ההשקעות בהם, השיב:

"ת. כן, התכוונתי בגדול, אבי ברנד לא היה מעורב בכל הפרטי פרטים של כל הפעולות, הוא לא היה מעורב בכל פעולה ופעולה.
ש. כן. אבל הוא ידע על הפיצול השקעות הזה?
ת. לדעתי כן הוא ידע למה הוא ידע שיש שלושה חשבונות, שלושת החשבונות.
ש. הוא ידע על שלושת החשבונות?
ת. כן, הוא ידע על שלושת החשבונות.
ש. אתה לדעתי אבל בחקירה הראשית שלך אמרת שאין לך מושג מה אבי ברנד יד או לא ידע.
ת. לא, בחשבונות האלה כן הוא ידע..."^[197].

תשובת הנאשם שברנד ידע על פיצול ההשקעות היא חיובית, ונובעת מכך שברנד ידע שיש שלושה חשבונות. הוא חזר בעדותו פעמים רבות על האמירה שברנד ידע על ההשקעות בניירות ערך, משום שהשתתף בפתיחת החשבונות^[198]. ואולם, כפי שפירטתי לעיל, ברנד אולי ידע שיש שלושה חשבונות, אבל בהעדר אמירה ברורה מצד הנאשם (ואין טענה שהייתה אמירה כזו), הוא לא ידע על ההשקעות, ועל כך שהנאשם מעביר מכספי החברה לחשבונות הפרטיים. יותר מכך: בהעדר אמירה מפורשת של הנאשם, ברנד גם לא יכול היה לדעת את הדברים הללו, נוכח מידת ההתעמקות שלו בנושא הפיננסי ובמידת ההסתמכות שלו על הנאשם, והנאשם בעצמו העיד כך. ואכן, כאשר התובע ממשיך ומקשה, הנאשם מודה:

"ש. ... נשאלת 'תאמר לי מה אבי ברנד ידע על ההשקעות של החברה במגדל אם בכלל' ואתה אומר 'אני כמו שאמרתי קודם אבי ברנד לא כל כך התעניין בכל מה שקורה בבנקים, כולל ההשקעות, ניסיתי מידי פעם לעניין אותו, הוא לא חפר ושאל וחקר, אז אין לי מושג מה הוא ידע, אבל הוא אמר, הוא בתוך תוכו הוא אמר היה עסוק וטעון בניהול העסק ובכל ניהול הכספים והבנקים השאירו לי', 'ידע באופן כללי שיש השקעות במגדל?', 'לדעתי כן'. ואז בעמוד 254 שורות 1 עד 4 חברתי שואלת אותך 'תגיד באופן ספציפי על דרך הביצוע שלך, של ההשקעות, קודם דיברנו על יוטריוס ועכשיו אנחנו מדברים על מגדל, אבי ידע באופן ספציפי איך אתה עושה ומה אתה עושה וכמה אתה עושה?', 'לא, אבי לא ידע באופן ספציפי כלום', אז

אני שואל אותך עכשיו, מה הגרסה שלך עכשיו?
 ת. אבי לא ידע באופן ספציפי כלום, נכון, אבי ידע בגדול והוא ידע על קיומם של החשבונות
 במגדל שלי ושל שמעון^[199].

הנאשם ידע היטב שברנד אינו יודע כך שהוא לוקח כספים מהחברה ומעביר לחשבונות על שמו ועל שם כהן, והוא ידע היטב שברנד אינו מודע אפילו למסגרת הכללית שבה הוא פעל. ידיעה זו היא שאיפשרה לו לפעול כפי שפעל, ולקחת כספים לצורך השקעות בחשבונותיהם כשמצבה הפיננסי של החברה בכי רע.

מסקנה לגבי העברת כספים מכספי החברה לחשבונות על שם הנאשם וכהן

65. מסקנתי היא, שהנאשם נטל ביוזמתו כספים של החברה, והשתמש בהם לצורך השקעות פרטיות שלו. הוא עשה כן תוך הסתרת מעשיו מברנד, הבעלים של החברה, שנתן בו אמון מוחלט. בסופו של יום, נראה שלא צמחה לנאשם (או לכהן, ששימש עבורו איש קש), טובת הנאה מהכספים שנלקחו מהחברה, משום שהם הופסדו בהשקעות שלא צלחו, אך לא משום שלא הייתה כוונה להרוויח מהכספים.

רישום כוזב במסמכי תאגיד

66. כתב האישום מייחס לנאשם רישום שש פקודות יומן כוזבות בספרי הנהלת החשבונות של החברה בשנת 2005. על פי כתב האישום, הנאשם חייב כרטיסי הנהלת חשבונות על שם לקוחות שונים של החברה בגין צ'קים שהוציא מחשבון הבנק של החברה למטרותיו שלו: שלושה צ'קים^[200] על סך כולל של 74,200 ₪, שבהם חייב את ארז אייזן, ושלושה צ'קים^[201] על סך כולל של 76,500 ₪ שבהם חייב את עמית דובדבני^[202]. הרישומים הללו הסתירו את העברות הכספיים שבוצעו באמצעות צ'קים, מחשבון הבנק של החברה בבנק לאומי, לחשבונות של הנאשם ושל כהן במגדל. בפקודות היומן בספרי הנהלת החשבונות של החברה נרשם שמדובר ב"תשלום מקדמה לאומן"^[203].

67. בעדותו בבית המשפט טען הנאשם שלא הוא ביצע את הרישומים הכוזבים, הוא טען שמנהלות החשבונות בחברה הן שביצעו את כל הרישומים והוא עצמו לא היה מעורב ברישום אף פקודת יומן באופן פיזי^[204]. הוא אישר, עם זאת, שהיה המנהל של כל עובדי הנהלת החשבונות בחברה, וכשהיו להם שאלות, הם באו אליו, אך לדבריו - במקרה הזה לא באו אליו^[205]. הוא הפנה טענות לחוקרים, שתפסו את ה-server של החברה, ולטענתו - שם ניתן היה לראות מי ביצע כל פעולה במחשב. לדבריו, החוקרים מן הסתם בדקו זאת וגילו שהוא לא ביצע את הרישומים, אך הוא לא עומת עם ממצאיהם. עם זאת, הוא הסכים שהרישומים הללו הסתירו את העברות הכספיים שבוצעו לחשבונות שלו ושל כהן במגדל^[206].

ואולם בחקירותיו, הודה הנאשם שהוא ביצע את פקודות היומן שנועדו ליישב את חוסר ההתאמה בין ספרי החברה לספרי הבנק ולאפס את הפער. בחקירות שקדמו להצגת המסמכים בפניו אמר הנאשם שהוא ביצע את הפקודות, אך אינו זוכר באיזו צורה עשה זאת. הוא גם הודה, שרואה החשבון הלבץ לא גילה בבקורת שערך את אי ההתאמה ואת

פקודות היומן שביצע^[207]. הוא העלה סברה שעשה כן על ידי רישום פקודות יומן "לחובת חו"ז ברנד, לזכות בנק"^[208], ובחקירה מאוחרת יותר (אף היא בטרם ראה את המסמכים) אמר שהוא בטוח שלא ביצע רישום לחובת הפסד מניירות ערך, אך אינו זוכר איזה רישום עשה בספרי החברה^[209]. לאחר שהוצגו לו המסמכים והוא נשאל מדוע רשם בספרי החברה פקודות המחייבות אומנים שעזבו עבדה החברה, הוא לא התכחש לכך שהוא ערך את הרישום, רק טען שאין לו הסבר מדוע עשה כן^[210]. בחקירתו הבאה של הנאשם, כשהחוקר אמר לו שהוא זה שביצע את הרישומים הכוזבים, השיב "איני יכול להגיד לך היום ממבט לאחור של 7 שנים"^[211]. בהמשך אותה חקירה הסביר שלא ניהל כרטיסי חו"ז על שמו ועל שם כהן, וכי הרישומים נעשו כפי שנעשו, מכיוון שהיה בכוונתו להחזיר את הכסף^[212]. הנאשם הודה בחקירתו **ת/9** שהוא זה שהיה בקשר עם רואה החשבון הלבץ בקשר לרישומי הנהלת החשבונות של החברה והוא זה שערך את הנהלת החשבונות ואת מאזני הבוחן של החברה לשנים 2005 - 2006^[213]. באותה חקירה גם הודה שכרטיסי החו"ז של עמית דובדבני וארז אייזן, שבהם נרשמו הוצאות הצ'קים מחשבון החברה והופקדו בחשבונות של הנאשם וכהן במגדל - אינם רלוונטיים לפעולות שנרשמו בהם^[214].

לראשונה העלה הנאשם טענה שאינו מעורב ברישומים כוזבים בהודעתו **ת/11**. שם טען שהודאותיו בנושא זה בחקירות קודמות לא היו שקר, אלא אולי התבלבל^[215]. הוא לא ידע להסביר מדוע שמנהלת חשבונות תרשום על דעת עצמה רישום כוזב, כאילו כסף שהלך לנאשם ולכהן שולם כמקדמה לאומנים. הוא הודה שמנהלות החשבונות כפופות לו מקצועית, אך טען שאינו זוכר שהנחה מי מהן לרשום את הייחוס השגוי של ההוצאות הללו, וטען שאין לו מושג מי יכול היה לרשום את הרישומים הכוזבים הללו^[216]. עם זאת, שב והודה שלא ביצע אף פעולת יומן בהנהלת החשבונות של החברה שתשקף את העברות הכספיים מחשבון החברה לחשבונות ניירות ערך של החברה, לחשבונות שלו ושל כהן או אפילו פקודה שתשקף את ההפסדים (או הרווחים) במסחר בניירות ערך^[217].

68. בסיכומי ההגנה נטען כי המסמכים המבססים את פריט האישום הזה, נספח ג ל-ת/1, אינם ברורים, לא ניתן להבין מהם דבר, לא ברור כיצד נערך נייר העבודה של החוקר המבסס את פריט אישום זה (ת/2) והראיות בעניין זה "לא ברורות, לא שלמות ולא קשורות ולכן בוודאי שאין בהן די כדי לקשור את אורי לביצוע רישום פקודות היומן המיוחסות לו באישום זה"^[218]. איני מסכימה לטענה זו. לטעמי, המסמכים ברורים ומפורטים, ונדונו בהרחבה בחקירות ובבית המשפט. אך חשוב מכך: המסמכים המרכיבים את נספח ג ל-ת/1, (מתוך אסופה שסומנה ש.כ. 1 עד ש.כ. 91 21.3.13) ונייר העבודה של החוקר (שסומן במשפט ת/2, וסומן בחקירה ש.כ. 31 10.4.13) הוצגו לנאשם במסגרת חקירתו ביום 10.4.13 (**ת/9**) והוא נשאל: "האם המסמכים ונייר העבודה מובנים לך?" והנאשם השיב: "כן, הם מובנים לי. היום במרחק של שבע שנים - המסמכים לא אומרים לי הרבה. כיוון שאני לא זוכר מה עשיתי לפני שבע שנים" והמשיך להגיב לגופו של עניין^[219]. מכאן שאין כל בסיס לטענת אי הבהירות הנ"ל.

69. **לסיכום** נושא הרישומים הכוזבים, אני מעדיפה את גרסאות הנאשם בחקירותיו הראשונות על פני גרסתו המתכחשת בחקירה האחרונה ובבית המשפט. זאת הן בשל התרשמותי מכך שכל שהתקדם הזמן, גרסאותיו הלכו והתאימו עצמן כדי לסתור ראיות חדשות שהוצגו בפניו; ככל שהתקדם הזמן, ובפרט במשפט, הנאשם "זיגזג" בין

תשובות; התרשמותי הכללית שהנאשם אינו מעיד אמת, ובפרט: חוסר הסבירות בכך שמישהו אחר (שאין הנאשם יודע להצביע עליו), יפעל על דעת עצמו בתחום הנהלת החשבונות (שעליו אחראי הנאשם), כדי לרשום רישומים כוזבים בספרי החברה, שמטרתם להסתיר מעשים אסורים שביצע הנאשם, ושאיש מלבדו לא ידע עליהם. הדבר לחלוטין לא מתקבל על הדעת, ועל כן אני קובעת שהדברים הראשונים שמסר הנאשם בנושא זה, כי הוא זה שביצע בספרים פקודות שנועדו להסתיר את העברות הכספיים מחשבון החברה לחשבונות שלו ושל כהן, הם האמת.

גניבה בידי מורשה ורישום כוזב במסמכי תאגיד - הפן הנורמטיבי ויישום בענייננו

גניבה בידי מורשה

70. סעיף 393 לחוק העונשין קובע, בין היתר:

"העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שבע שנים:
(1) גונב נכס שקיבל עם יפוי כוח לעשייה בו;
..."

סעיף 383 לחוק העונשין, קובע "גניבה - מהי", ולפיו:

(א) אדם גונב דבר אם הוא -
(1) נוטל ונושא דבר הניתן להיגנב, בלי הסכמת הבעל, במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את הדבר מבעלו שלילת קבע;
(2) בהיותו מחזיק כדין דבר הניתן להיגנב, בפקדון או בבעלות חלקית, הוא שולח יד בו במרמה לשימושו שלו או של אחר שאינו בעל הדבר.

בע"פ 7621/14 אהרן גוטסדינר נ' מדינת ישראל [1.3.17] [עניין גוטסדינר], פסקה 43, קבע כבוד השופט עמית:

"עבירת הגניבה בחוק העונשין כוללת שתי חלופות: האחת, גניבה "קלאסית" (ס"ק א(1)), והשנייה, גניבה בשליחת יד בדבר המוחזק בידי פלוני כדין, אך זה עושה בו שימוש תוך חריגה משהתיר לו הבעלים (ס"ק א(2)). נוסף על שתי חלופות אלה, המהוות את עבירת הגניבה 'הבסיסית', מונה חוק העונשין עבירות גניבה מיוחדות (בעלות חומרה מיוחדת), ובהן עבירת גניבה בידי מורשה".

עבירת הגניבה בידי מורשה על פי סעיף 393 לחוק העונשין אינה מהווה, אפוא, עבירת גניבה עצמאית, אלא קיומה קשור בהגדרת הגניבה הבסיסית. היא בנויה כאמור על הגדרת הגניבה בשליחת יד, על פי סעיף 383(א)(2) לחוק העונשין, לרבות רכיב המְקָמָה, כשנוספות לה נסיבות חומרה המשוות לה אופי פוגעני במיוחד, וזאת בשל הפגיעה ביחסי האמון המיוחדים שנוצרו בין הגנב לקרבן הגניבה. עבירת הגניבה בידי מורשה פוגעת בה בעת בשני ערכים חברתיים רבי-חשיבות: ערך ההגנה על הרכוש, וערך ההגנה על יחסי האמון בין מרשה למורשה. הפגיעה בשני ערכים אלה במשולב, היא היוצרת את החומרה המיוחדת שבמעשה העבירה, המצדיקה ענישה מחמירה. ראו דנ"פ 2334/09 פרי נ' מדינת ישראל [23.5.11] [עניין פרי], פסקה 55 לפסק דינה של כבוד השופטת פרוקצ'יה. לפיכך, לשם הוכחת עבירה זו, יש להוכיח התקיימותם של יסודות עבירת הגניבה, בצירוף היסודות המיוחדים של גניבה בידי מורשה. היסוד הנפשי הנדרש הוא כוונת מְקָמָה.

71. יישום הדרישות המשפטיות של סעיף העבירה בעניינו מלמד שהן התקיימו, כולן. הנאשם לקח את כספי החברה, שהיה לו יפוי כח לפעול בהם לטובת החברה, והעבירם ללא רשות וללא ידיעתו של ברנד, הבעלים של החברה ומנהלה, לחשבונות שלו ושל כהן, בלא כל כוונה להחזירם. הוא עשה כן תוך ניצול האמון המוחלט שנתן בו ברנד, וההרשאה הבלתי מסוייגת שנתן לו ברנד לעשות פעולות בכספי החברה, לטובתה.

72. לעניין **טענתו של הנאשם כי התכוון להחזיר את הכספים לחברה** ועל כן אין מדובר בגניבה: ראשית, דחיתי טענה זו מהפן העובדתי. קבעתי שהנאשם העביר כספים של החברה לחשבונות שלו ושל כהן, מבלי ליידע על כך את ברנד, תוך נקיטת פעולות הסתרה (לרבות העברת הכתובת לקבלת דברי דואר מכתובת המשרד לכתובתו הפרטית, לרבות היעדר רישומים שישקפו את שנעשה עם כספי החברה במגדל, ולרבות - כפי שיובהר מיד - רישומים כוזבים בספרי החברה). כספים מעולם לא הוחזרו לחברה, ואיני מאמינה לנאשם שהתכוון להחזירם לחברה. אך גם מהפן המשפטי, טענת הנאשם שהתכוון להחזיר במועד כלשהו (שלא ידע לומר מהו) כספים לחברה, אינה יכולה להועיל לו. **בעניין גוטסדינר**, נדון גם עניינו של רוזנטל, שטען שהחזיר לחברה את הכספים שנטל, ובית המשפט (מפי כבוד השופט עמית) ציין בפסקאות 43, 44 ו-46, בין היתר כך:

"משך שנים נשמעו בפסיקה דעות שונות בשאלה אם יסודותיה של עבירת הגניבה בשליחת יד שבסעיף 383(א)(2) (ומכאן שגם בעבירת הגניבה בידי מורשה, ה'בנויה' עליה כאמור) - כוללות גם כוונה לשלול את דבר הגניבה שלילת קבע. אף שדרישה זו אינה מוזכרת בלשון עבירת הגניבה בשליחת יד (אלא רק בחלופה הראשונה של גניבה סתם), הנטייה לקרוא אותה לתוך עבירה זו, נסמכה על פרשנות הרואה בה חלק מרכיב המרמה שבעבירה (ע"פ 752/90 **ברזל נ' מדינת ישראל**, פ"ד מו(2) 539, 552 (1992); ע"פ 1075/98 **מדינת ישראל נ' אופנהיים**, פ"ד נד(1) 303, 335 (2000); ע"פ 2037/05 **מכנס נ' מדינת ישראל**, פס' 25-23 (28.11.2007); ע"פ 10996/03 **נרקיס נ' מדינת ישראל** (27.11.2006); **עניין פרי**). בע"פ 3506/13 **הבי נ' מדינת ישראל** (12.1.2016) (להלן: **עניין הבי**), הכריע בית משפט זה במחלוקת, בקבעו כי 'בעבירה המנויה בסעיף 383(א)(2) לחוק העונשין, התביעה איננה נדרשת להוכיח, כחלק מן היסוד הנפשי של העבירה, כי הנאשם התכוון לשלול את הדבר שלילת קבע מבעליו' (הדגשה הוספה - י"ע), וכי 'כוונת הנאשם שלא לשלול את הדבר שלילת קבע מבעליו עשויה לשמש להגנתו, כאינדיקציה לאי-התקיימות יסוד 'המרמה' בעבירה של גניבה בדרך של שליחת יד'. בקשה לדיון נוסף בעניין זה נדחתה (דנ"פ 3170/16 **יגרמן נ' מדינת ישראל** (31.8.2016))."

באותו מקרה, כבוד השופט עמית בחן, מעבר לצורך, את הדברים גם בהנחה ששלילת קבע הייתה חלק מדרישות הסעיף וקבע, תוך ציטוט מע"פ 6350/93 **מדינת ישראל נ ג דין**, פ"ד מט(4) 1, 42 (1995), כי "העובדה שבפועל הוחזרו [...] אינה אלא חוכמה שלאחר מעשה, שאינה מעלה ואינה מורידה לעניין התגבשות המחשבה הפלילית בעת שליחת היד בכספים אלה".

73. **המסקנה מכל האמור היא, שהוכחו כל רכיבי עבירת הגניבה בידי מורשה בעניינו של הנאשם.**

רישום כוזב במסמכי תאגיד

74. סעיף 423 לחוק העונשין קובע:

"מייסד, מנהל, חבר או פקיד של תאגיד, הרושם, או גורם לרישום, פרט כוזב במסמך של התאגיד, בכוונה

לרמות, או נמנע מלרשום בו פרט אשר היה עליו לרשמו, בכוונה לרמות, דינו - מאסר חמש שנים..."

וכך נפסק בע"פ 3517/11 **אילנה שמשון נ' מדינת ישראל** [6.3.13], פסקה 43, מפי כבוד השופטת ארבל:

"בעבירה זו היסוד העובדתי כולל 'פרט כוזב במסמך של התאגיד', את הרישום של הפרט הכוזב, ואת זהותו של עושה המעשה. הרישום יהא כוזב אם הוא אינו תואם את המציאות. לעניין זה הרישום יהיה כוזב אם איש המקצוע האמור לקבל מידע ממנו, לא ימצא בו את שצריך להיכלל בו. יש לבחון 'מה שיש בו ובמה שאין בו' על מנת לסווגו ככוזב אם לאו (ראו: ע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 433, 221 (1996)). באשר ליסוד הנפשי, עבירה זו כוללת מרכיב של 'כוונה לרמות' ברמה של כוונה 'מיוחדת', דהיינו, מתוך רצון וכוונה ממשית להניע אחר לפעול או להימנע מלפעול על בסיס הרישום הכוזב (ר' יעקב קדמי **הדין בפלילים** חלק ראשון 460 (1994))."

כאמור לעיל, הנאשם הכחיש שהוא ביצע את הרישומים, אך הסכים שהרישומים המדוברים הם כוזבים, ואינם תואמים את הפעולות שבוצעו בפועל בכספים שהועברו מהחברה. הוא הסכים שהרישומים כפי שנעשו הסתירו את העברות הכספיים שביצע לחשבונות שלו ושל כהן במגדל. הוא גם הודה, שרואה החשבון הלבץ לא גילה בבקורת שערך את אי ההתאמה ואת פקודות היומן שביצע. מכאן שהנאשם בעצמו אישר שהתקיימו כל היסודות העובדתיים של העבירה.

אשר ל**יסוד הנפשי**, הכוונה לרמות: מעת שקבעתי שהנאשם ביצע העברות אסורות מחשבון החברה לחשבונות שלו ושל כהן, ושהוא הסתיר במכוון ביצוע העברות אלה מברנד, ומרגע שהנאשם הסכים שהרישומים שבוצעו הסתירו את ההעברות האסורות, הוכחה, מיניה וביה, הכוונה לרמות. יחד עם קביעתי שבהנאשם הוא שביצע את הרישומים הכוזבים, **הרי לנו הוכחה שלמה של עבירות הרישום הכוזב במסמכי תאגיד, שיוחסו לנאשם בכתב האישום.**

עבירות הגניבה בידי מורשה ורישום כוזב במסמכי תאגיד - סיכום

75. **לאור כל האמור, אני מרשיעה את הנאשם באישום הראשון בכתב האישום: 19 עבירות של גניבה בידי מורשה (סעיף 383 עם 393(1) לחוק העונשין), ו-6 עבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד (סעיף 423 לחוק העונשין).**

האישום השני - הלבנת הון

76. כתב האישום מייחס לנאשם ביצוע 19 עבירות של עשיית פעולה ברכוש אסור במטרה להסוות את מקורו (סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון), וזאת בשל כך שניסה להסוות את מקורם של חלק מהכספים שגנב בגדר האישום הראשון. לפי כתב האישום, הנאשם העביר חלק מכספי הגניבה לחשבונות של כהן במגדל (7 פעולות), בסכום של 163,500 ₪ (כפי שתואר באישום הראשון), ובהמשך העביר חלק מכספי הגניבה לחשבונות פרטיים אחרים, על שם כהן, בבנק המזרחי ובבנק דיסקונט (11 פעולות), בסכום של 48,250 ₪, כמתואר בנספחים ה-ו לכתב האישום. חלק מכספי הגניבה הנוספים (העברות הכספיים מחשבון החברה ביורוטרייד לחשבונות על שם הנאשם ועל שם כהן), הועברו, כאמור, לחשבון הפרטי של כהן ביורוטרייד (פעולה אחת), בסכום של 35,362 ₪, כעולה מנספח ד לכתב האישום, ובכך יש פעולה נוספת ברכוש אסור, בדרך של פעולה בנקאית וערבוב של רכוש אסור עם רכוש אחר.

כתב האישום אינו מייחס לנאשם עבירות הלבנת הון בקשר לכספים שהועברו לחשבונות על שמו, אלא רק בקשר

לכספים שהועברו לחשבונות על שם כהן.

77. סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון קובע:

"(א) העושה פעולה ברכוש, שהוא רכוש כאמור בפסקאות (1) עד (4) (בחוק זה - רכוש אסור), במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו או עשיית פעולה בו, דינו - מאסר עשר שנים או קנס פי עשרים מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין -
(1) רכוש שמקורו, במישרין או בעקיפין, בעבירה...."

78. בבש"פ 8312/17 **ברהמי נ' מדינת ישראל** [17.4.18] **[עניין ברהמי]** הוסברה המסגרת הנורמטיבית לדיון בפסקה 5, כך:

"הלבנת הון מוגדרת בסעיף 3 לחוק כעשיית פעולה ברכוש אסור, שהוא רכוש אשר מקורו במישרין או בעקיפין באחת מעבירות המקור, או רכוש ששימש לביצוע או איפשר ביצוע של אחת מעבירות המקור או רכוש שנעברה בו אחת מעבירות המקור. סעיף 2 לחוק מגדיר 'עבירות מקור' בדרך של הפניה לתוספת הראשונה לחוק. סעיף 1 לחוק מגדיר 'פעולה ברכוש' באופן רחב: 'הקניה או קבלה של בעלות או של זכות אחרת ברכוש, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, וכן פעולה ברכוש שהיא מסירה, קבלה, החזקה, המרה, פעולה בנקאית, השקעה, פעולה בניירות ערך או החזקה בהם, תיווך, מתן או קבלת אשראי, ייבוא, ייצוא ויצירת נאמנות, וכן ערבוב של רכוש אסור עם רכוש אחר, גם אם הוא אינו רכוש אסור'.
מכאן, שעל מנת לעבור עבירה של הלבנת הון לפי סעיף 3 לחוק, אנו נדרשים לשלושת אלה: עבירת מקור, רכוש אסור ופעולה ברכוש אסור. בלעדי אחד מיסודות אלה, לא תיכון העבירה."

79. עצם ביצוע העברות הכספים לחשבונות של כהן אינו במחלוקת. מכאן שיש לנו "פעולה ברכוש" מסוג "הקניה של בעלות או זכות אחרת ברכוש" וכן "פעולה בנקאית". כאשר נשאל הנאשם מדוע ביצע את העברות הכספים לחשבונות הפרטיים של כהן, השיב כי אין לו הסבר מדוע עשה את זה^[220]. נאשם טען בסיכומים כי בסופו של יום הכספים הופסדו, כך שלא ניתן היה לבצע בהם כל פעולה, כדרישת סעיף 3 לחוק^[221]. מדובר בטענה נטולת בסיס. לטעמי אין גם נפקות המשפטית ליתר הטענות הנוגעות למה שנעשה בכספים לאחר שהועברו לחשבונות כהן^[222]. ה"פעולות ברכוש" הן עצם העברות הכספים מחשבון החברה במגדל לחשבון כהן במגדל, העברת כספים מחשבון החברה ביורוטרייד לחשבון כהן ביורוטרייד, והעברות כספים מחשבון כהן במגדל לחשבונותיו הפרטיים בדיסקונט ומזרחי. בשלב ההעברה הכספים ודאי לא הופסדו עדיין, והעובדה שזה מה שהתרחש לבסוף אינה משפיעה בדיעבד על המעשה או הכוונה, בשעת עשייתם.

אין גם מחלוקת שיש "עבירת מקור", שכן מדובר בעבירות לפי סעיף 393 לחוק העונשין, ואלה מנויות בין העבירות המפורטות בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון (ס"ק 9), ועל כן נחשבות ל"עבירה" לפי סעיף 3(א) הנ"ל.

80. ההגנה חולקת על שני אלמנטים עיקריים, שיש להוכיחם כדי להוכיח את העבירה: ראשית, כי מדובר ב"רכוש אסור", שכן לטענת הנאשם לא הייתה גניבה ולכן הכספים הללו אינם פרי עבירה; שנית, כי נעשו פעולות הסתרה. נטען,

שכל ההעברות נעשו בשקיפות מלאה, לחשבונות בנק, כשהכל מתועד, ללא כל תחכום או יצירתיות.

נוסף על כך נטען שההעברה לחשבון כהן היא, על פי המיוחס לנאשם, פעולת הגניבה עצמה, ולכן אין לומר שמדובר בפעולת הסתרה.

81. מאחר שכבר קבעתי שהנאשם ביצע עבירות לפי סעיף 393 לחוק העונשין, אזי אין לשעות לטענה שאין מדובר בכסף שהוא פרי עבירה.

82. אשר לטענה בדבר העדר הכוונה המיוחדת הנדרשת, שהיא כוונת הסתרה, משום שהכל נעשה ללא תחכום או יצירתיות, וכי הכל נעשה בשקיפות, באמצעות חשבונות בנק על שם כהן, ולכן היה קל למצאם: ראשית - איש לא יכול היה להעלות בדעתו לחפש בחשבונות על שם כהן כספים ששייכים לחברה. כך, למשל, בע"פ 4980/07 **כהן נ' מדינת ישראל** [4.11.10] **[עניין כהן]** נדון עניינו של נאשם שהורשע בהפקדת פירות עבירה בחשבונות על שם אחיו, ומשם נמשכו הכספים מהחשבונות לשם רכישת דירה, שאף היא נרשמה על שם אחיו של הנאשם (לכן הורשע הנאשם באותו מקרה בעבירה נוספת של הלבנת הון). גם שם נטען שהמערער "לא פעל בתחכום כלשהו, אלא הפקיד את התקבולים בחשבון הרשום על-שם אחיו, באופן שקל מאד היה להתחקות אחר מעשיו. דבר זה מלמד, לסברת המערער, על כך שהוא לא ביקש כלל להסתיר את הכספים האמורים מעיני הרשויות"^[223]. הטענה נדחתה, ואם הדברים נכונים לגבי אח, שהוא קרוב מדרגה ראשונה של הנאשם, הם נכונים ביתר שאת כאשר הרישום נעשה על שם חבר, שאין להעלות על הדעת שימוש דווקא בו כאיש קש. שנית, עצם הפקדת הכספים בחשבונות בנק הנחזים כלגיטימיים אינה הופכת את פעולת ההעברה לארוע לגיטימי, המוציא את ההעברה מגדר פעולה ברכוש אסור במטרה להסתיר הן את נטילתו, הן את מקורו (**עניין ברהמי**, פסקה 26). ואם נדרשת הוכחה מוחשית לדברים, הנאשם אכן הצליח בפעולת ההסתרה, שכן לא רואה החשבון של החברה, הלבץ, ולא ברנד, ידעו על העברת כספים מחשבונות על שם החברה לחשבונות על שם כהן, לא כל שכן על העברות מחשבון כהן במגדל לחשבונותיו הפרטיים.

83. אשר לטענה שהעברת הכסף היא עבירת הגניבה ולא עבירת נפרדת של הלבנת הון: ראשית, נראה כי במקרה זה, בחלק מהעברות הכספים קיים שילוב בין עבירת המקור (הגניבה) לבין הלבנת ההון (הכנסת הכספים לחשבונות על שם כהן)^[224], שכן צודקת הסנגורית: עצם העברת כספים מחשבון החברה לחשבון על שם כהן מהווה גם גניבה. אלא שלהשקפתי, היא מהווה גם תחילת הדרך להסתרת הכספים מעיני מי שעשוי היה לבדוק (באמצעים רגילים, ולא באמצעים חקירתיים שיש לגופי האכיפה). וכאמור, לא רואה החשבון של החברה, הלבץ, ולא ברנד, ידעו על העברת כספים מחשבונות על שם החברה לחשבונות כהן במגדל. נקבע בע"פ 8325/05 **בלס נ' מדינת ישראל** [10.1.07], פסקה 21, כי האירוע העברייני הכולל את שתי העבירות יכול שחוליותיו תהיינה שזורות זו בזו, כך שאין צורך כי עבירת המקור ההופכת את הרכוש לאסור, תושלם לפני שבוצעה פעולת ההלבנה. הדברים נכונים רק לגבי ההעברות מחשבון החברה (במגדל ובירורטריד) לחשבון על שם כהן. כאשר עסקין בהעברות מחשבונו במגדל לחשבונותיו הפרטיים בדיסקונט ומזרחי, מדובר בפעולת הסתרה "נטו".

כאמור, בחלק מהמקרים, שבהם הכסף הועבר מחשבון של החברה לחשבון על שם כהן, הפעולה של העברת

הכספים משלבת את עבירת המקור ואת פעולת ההסתרה, כבעניין ברהמי הנ"ל^[225]. לכן, בחינת היסוד הנפשי הנדרש גם לפי הקביעה בע"פ 8551/11 סלכני נ' מדינת ישראל [12.8.12] [עניין סלכני], פסקה 35, שלפיה יש לפרש את התיבה "במטרה להסתיר", הקבועה בחוק איסור הלבנת הון, באופן שיחול על מצבים שבהם "כוונת העושה אינה מתייחסת לעצם הסתרת הכספים או הרכוש (כדי להסתיר עובדת ביצועה של עבירת המקור), אלא רק למצבים שבהם קיימת כוונה להסתיר את הכספים או הרכוש כך שיתאפשר שימוש עתידי בהם", מובילה למסקנה שהדרישה מתקיימת בענייננו. עם זאת חשוב לציין, כי בעניין סלכני לא נדרש בית המשפט העליון להבחנה בין רכוש אסור שהוא **תקבול** של עבירת המקור לבין רכוש אסור **ששימש לצורך ביצוע העבירה**, ובקשה לדיון נוסף בנושא זה, שמטרתה היתה לחדד את הדברים - נדחתה (דנ"פ 7749/18 מדינת ישראל נ' אוחנה [6.2.18], פסקה 11). במקרים שבהם הכספים הועברו מחשבון על שם כהן במגדל לחשבונותיו הפרטיים, ברור שמתקיימת המטרה להסתיר, וכפי שפורט בדיון בראיות וגם בפסקה 79 לעיל, גם הנאשם לא ידע לתת כל הסבר לפעולות אלה.

84. מסיכומי ההגנה עולה גם טענה משתמעת לגבי ייחוס מספר עבירות לגבי אותו סכום כסף (₪ 48,000), כאשר זה הועבר ממקום למקום^[226]. בעניין זה אין לי אלא להפנות בשנית לפסק הדין בעניין כהן, שאליו התייחסתי לעיל, שם, כאמור, הורשע הנאשם בשתי עבירות הלבנת הון בקשר לכספים שהופקדו בחשבון על שם אחיו, ואחר שנמשכו משם, נקנתה בהם דירה, שאף היא נרשמה על שם האח. בנושא זה נקבע: "העובדה שהמערער שב והשתמש באותו רכוש עצמו לביצוע עבירות נפרדות של הלבנת הון איננה מונעת את האפשרות להרשיעו בכל העבירות: ככל שהדברים קשורים למישור הכרעת הדין (להבדיל מגזר הדין), הרי שכל פעולה נוספת ברכוש האסור יכולה להוות כעיקרון עבירה נוספת של הלבנת הון, נוכח הוראתו המפורשת של סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון"^[227]. בענייננו, כאשר הנאשם העביר כספים מחשבון כהן במגדל לחשבונות הפרטיים על שמו, הוא עשה "צעד נוסף ונפרד במסלול הלבנת ההון, של הסוואת מקור הרכוש ובעליו", בלשון כבוד השופט מלצר בעניין כהן.

עבירות הלבנת ההון - סיכום

85. אני קובעת, איפוא, שהנאשם ביצע 19 עבירות לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, של עשיית פעולה ברכוש במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו או עשיית פעולה בו, כמפורט באישום השני, ומרשיעה אותו בביצוע עבירות אלה.

האישום השלישי - עבירות המס

86. על פי האישום השלישי, כספי הגניבה וכספי הגניבה הנוספים (כהגדרתם בכתב האישום) יצרו אצל הנאשם מקור הכנסה נוסף, שלא דווח לרשויות המס. הוא היה חייב בהגשת דוחות על הכנסה, לפי סעיף 131 לפקודה, ובשנים 2005 - 2007 הוא לא דיווח, במזיד, על הכנסותיו האמורות, בסך של 502,018 ₪. בנוסף, בין השנים 2007 - 2008 לא דיווח הנאשם על תקבולים בסך 236,751 ₪, שהופקדו בחשבונו הפרטי בבנק דיסקונט, משלוש חברות שלהן נתן שירותי הנהלת חשבונות, כמפורט בנספח ז לכתב האישום. סך הכל לא דיווח בין השנים 2005 - 2008 על הכנסות בסכום של 738,769 ₪, וזאת תוך שימוש בערמה ובתחבולה, כדי להעלים הכנסותיו ולהתחמק ממס. בגין אלה הואשם הנאשם בביצוע ארבע עבירות של שימוש במרמה, ערמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס (סעיף 220(5) לפקודה).

87. סעיף 220 לפקודה קובע כך:

"אדם אשר במזיד, בכוונה להתחמק ממס או לעזור לאדם אחר להתחמק ממס, עבר אחת העבירות המנויות להלן, דינו - מאסר שבע שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין ופי שניים מסכום ההכנסה שהעלים, שהתכוון להעלים או שעזר להעלים, או שני הענשים כאחד; ואלו הן:

(1) - (4)

(5) השתמש בכל מרמה, ערמה או תחבולה, או הרשה להשתמש בהן;

88. הנאשם טוען להגנתו מספר טענות:

א. סעיף 220 לפקודה דורש יסוד נפשי של כוונה מיוחדת, והוא שהמעשה יתבצע "במזיד, בכוונה להתחמק ממס". על המאשימה מוטל להוכיח רכיב זה מעל לכל ספק, והיא לא עשתה כן. לנאשם לא הייתה כל כוונה להתחמק ממס. הוא העיד שלא הגיש דוחותיו עקב משבר אישי של פרידה מאשתו וגירושין. נוסף על כך כל הנתונים היו בבית ולא הייתה לו גישה אליהם^[228];

ב. הנאשם לא השתמש במרמה, ערמה או תחבולה משום סוג;

ג. על מנת שאדם יואשם בכוונה להעלים מס, חייבת להיות חבות במס. כאן לא הייתה חבות כזו. במהלך החקירות פעל הנאשם להסיר את מחדליו ולאחר שהגיש דוחותיו לשנים 2005 - 2008 (נ/26), הוא קיבל החזר בסך 29,805 ₪, כלומר התברר שהנאשם, במסגרת תשלום המקדמות השוטפות, שילם מס ביתר;

ד. הנאשם העיד במהלך משפט הזוטא, שכבר בחקירותיו ברשות המיסים אמר לחוקרים שהוא יודע שלא העלים מס, מכיוון ששילם מקדמות למס הכנסה בזמן אמת, והוא ידע שאין לו מרכיבי מס להשלים. לדבריו, אמר לחוקרים שברגע שיגיש דוחותיו, יתכן שיהיה לו החזר מס. הוא טען לאורך חקירותיו הראשונות שהעבירה שביצע היא אי הגשת דוחות, לפי סעיף 216(4) לפקודה, שבגינה ניתן לשלם כופר ולסיים את ההליך, וכך ביקש לעשות^[229];

ה. מעבר לכך ששילם מקדמות למס הכנסה, הנאשם טען שגם הגיש דוחות למע"מ מדי חודשיים^[230];

ו. אשר להעלמה הנטענת בגין "כספי הגניבה": אין מדובר בכספי גניבה, אלא בכסף שהנאשם התכוון להחזיר לחברה, והם "נתקעו בחשבונותיו" משום שהופסדו. ואולם עובדה זו אולי מקימה חובת דיווח, אך לא חבות במס וגם לא הייתה כוונה להעלים מס. גם אם ייקבע שמדובר בכספי גניבה, אין די בכך כדי לקבוע שכאשר הנאשם ביצע את עבירת הגניבה הייתה לו כוונה להתחמק מתשלום מס. יש לבדוק האם הנאשם ביצע את המעשים כדי להתחמק מתשלום מס, ועל כך יש להשיב בשלילה^[231];

ז. כאמור, הנאשם התכוון להחזיר את הכספים לחברה, ואילו היה עולה בידו לעשות כן, לא היה הדבר נזקף כהכנסה שלו. רק משום שכוונתו להחזיר את הכסף השתבשה בשל ההפסדים, נוצר מצב שבו היה עליו לדווח על הכספים הללו כהכנסות בדוחותיו^[232];

ח. אשר להעלמה הנטענת בגין הכנסותיו מעבודות אחרות של שירותי הנהלת החשבונות ללקוחות אחרים, מדובר בהכנסות זניחות והדבר מעיד על היעדר כוונה להעלים מס. הפער בין ההכנסות האחרות שכן דווחו באותן שנים לבין הסכומים שנטען שהועלמו הם 20,890 ₪ בשנת 2007, ו-54,361 ₪ ב-2008. מדובר בפערים נמוכים, שאינם מעידים על כוונה להתחמק ממס ושנבעו מהבעיות האישיות של הנאשם;

ט. אומנם התנהלו לאחרונה דיוני שומה בין הנאשם לפקיד השומה, שבסופם נחתם הסכם שומה (נ/28) והנאשם חויב לשלם 60,000 ₪, אך חבות המס נוצרה אך ורק בשל תיאום חלק מההפסדים מההשקעות בניירות ערך, שהנאשם דרש בדוחותיו, ורק בשל כך שהדוחות לא הוגשו במועד. בסופו של יום, נוכח החזרי המס שהנאשם קיבל בסך 29,805 ₪, הוא חויב לשלם מס בסכום של כ-30,000 ₪ בגין ארבע השנים 2005 עד 2008. הנאשם גם העיד במשפט הזוטא שפקיד השומה אף הסכים לבקשתו לבטל את הקנסות שבהם חויב.

העבירה הקשורה בהכנסה מכספי הגניבה

89. ראשית לעובדות: הנאשם הסכים שמאחר שהכספים של החברה "נתקעו", כהגדרתו, בחשבונותיו (כי שם הם היו כשהופסדו ולא היה מה להשיב לחברה), אזי קמה לו חובת דיווח למס הכנסה לגביהם, כהכנסות שלו^[233]. הוא גם הודה שלא דיווח עליהם במועד.

90. דחיתי את טענת הנאשם כי התכוון להחזיר את הכספים לחברה. מכאן, שכאשר הגיעו הכספים לחשבונותיו, הם היוו הכנסה מגניבה. השאלה בדבר **חובתו של עבריין לשלם מס** בגין הכנסות בלתי חוקיות נדונה במספר מקרים וכפי שנקבע בע"פ 7593/08 **ריטבלט נ' מדינת ישראל** [1.9.09], פסקה 62: "כאן המקום לשוב ולהזכיר את הידוע, כי הכנסות בלתי חוקיות חייבות במס". דברים דומים נאמרו גם בע"א 4157/13 **דמארי נ' פקיד שומה רחובות** [3.2.15], פסקאות מ ו-קטו, שם דובר אפילו על כספים שבפועל הוחזרו לבעליהם: "... כספי הגניבה שחמסו המערערים מהיום הכנסה החייבת במס; המערערים קיבלו כספים אלה לידיהם ונהגו בהם מנהג בעלים. ההלכה העקרונית בנושא היא, כי ככל שניתן לשייכם למקור הכנסה על פי הפקודה, גם כספים שקיימת לגביהם חובת השבה - כמו בנידון דידן - חייבים במס הכנסה, אף אם הושבו בעתיד לבעליהם".

91. אשר לטענה החלופית של הנאשם, שלפיה גם אם ייקבע שמדובר בכספי גניבה, אין די בכך כדי לקבוע שכאשר הנאשם ביצע את עבירת הגניבה הייתה לו כוונה להתחמק מתשלום מס, אלא יש לבדוק האם הנאשם ביצע את המעשים כדי להתחמק מתשלום מס: לא ירדתי לסוף דעתו של הנאשם. יש להניח, שגנב את הכספים כי חפץ בהם, ולא כדי להתחמק ממס. אי הדיווח על הכספים נבע מכוונה להסתיר את הגניבה, אך לא יעלה על הדעת שהנאשם טוען שלא הייתה באי הדיווח גם כוונה להתחמק מתשלום מס לגביהם. אף אם זו הטענה, אזי נוכח הלכת הצפיות (שאליה

אתיחס מיד), מתקיים גם היסוד הנפשי של כוונה להתחמק ממס.

העבירות הקשורות בהעלמות הכנסות הנאשם משלוש חברות שלהן נתן שירותי הנהלת החשבונות

92. הנאשם הודה במענה לכתב האישום, כי לא הגיש דוחות שנתיים למס הכנסה בזמן אמת, אך טען שלא היה בכך משום כוונה להתחמק מתשלום מס. עוד הוסיף, כאמור, כי דיווח על הכנסותיו משלוש החברות הן במסגרת דוחות תקופתיים למע"מ, שדווחו ושולמו בזמן אמת, הן במסגרת דוחות המקדמות שדווחו ושולמו בזמן אמת. הוא חזר והודה שלא הגיש דוחות על הכנסותיו לשנים 2003 עד 2008 גם בעדותו בבית המשפט^[234].

93. בנוגע לטענה שהנאשם דיווח לרשויות מע"מ, דיווח זה כמובן אינו פוטר מדיווח למס הכנסה. מטרותיו של הדיווח למע"מ שונות (וניתן להזכיר שדיווח זה בדרך כלל נושא בחובו גם יתרונות פיסקליים עבור המדווח), ולא ניתן ללמוד מכך על העדר כוונה להתחמק מתשלום מס הכנסה. (לעניין (אי) היכולת להסתמך על דוחות למע"מ כבסיס לחישוב ההכנסה החייבת של אדם ראו, לדוגמא, ההתייחסות ב-עב"ל (ארצי) 4424-10-12 **מאיר אלמקיס נ' המוסד לביטוח לאומי** [17.8.15], פסקה 12, בהקשר של **תקנה 11 לתקנות הביטוח הלאומי (מקדמות)**: "דוחות מע"מ אינם עולים כדי דיווח עדכני מהימן לצורך קביעת שומה סופית". כן ראו עב"ל (ארצי) 6584-09-12 **אורי שמש נ' המוסד לביטוח לאומי** [9.4.14], פסקה 20: "על פי הפסיקה, בדיווחים לפי **חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975** אין כדי לבסס טענה לעניין **תקנה 11**, בדבר דיווח בזמן אמת על הכנסות המבוטח. זאת באשר דו"חות מע"מ מלמדים על מחזור עסקאותיו של המבוטח ועל הוצאותיו, ולא על הכנסתו החייבת לעניין תשלום דמי הביטוח").

לעניין הטענה כי בסופו של יום זכה הנאשם להחזרי מס, נוכח המקדמות ששילם, ומכאן שאין רכיב מס ולא ניתן לדבר על העלמת מס: ראשית, מדובר בטענה שניתן להעלותה רק בדיעבד, והיא אינה יכולה לפטור מהגשת דוחות כראוי, בזמן אמת. שנית, טענה דומה נשמעת מעת לעת מפי נאשמים הטוענים שאילו הגישו דוחות, אלה היו מלמדים שלא רק שלא השתמטו מתשלום מס, אלא אף היו זכאים להחזרים. על טענה מעין זו העיר בית המשפט בעפ"ג (מחוזי תל אביב) 58567-07-13 **מדינת ישראל נ' קובי** [27.11.13]: "הזדמן לנו, כמו כמעט לכל מותב העוסק בתחום זה, להביע את דעתנו על הטיעון, ולפיו לו היה פלוני מנהל ספרים כדין, הוצאותיו בייצור ההכנסה היו מביאות לכך שבסופו של יום לא היה צריך לשלם מס. יתכבד פלוני וינהל ספרים, ולאחר מכן יעלה טענה זו. מי שאינו מנהל ספרים, כורת את הענף עליו הוא יושב, ככל שהדבר אמור בטענה דלעיל". שלישית, וזה אולי החשוב מכל, מטרתה של הגשת דוחות לרשויות המס אינה רק גביית כספים, אלא גם קיום האפקטיביות של מערכת המס ויכולתה לתכנן את היקף הגבייה (רע"פ 4323/14 **מולדובן נ' מדינת ישראל** [26.6.14], פסקה 9). לכן טענה שלפיה התברר בסופו של יום, לאחר הגשת הדוחות, שהנאשם זכאי להחזר, אין בה כדי ללמד על העדר כוונה מראש להתחמק ממס ואין בה כדי לפטור מהחובה להגיש דוחות כראוי, במועד.

בעניין הכוונה אדון מיד בהמשך.

94. יתר טענות הנאשם משותפות לשתי הקטגוריות של ההתחמקות ממס שיוחסו לו בכתב האישום, ועל כן אדון בהן במשותף.

טענות הנוגעות לכל העבירות הקשורות בהעלמת הכנסות

95. סעיף 20(ב) לחוק העונשין קובע לענין עבירות הדורשות כוונה לגרימת תוצאה מסוימת כי:

"לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן".

להשלמת התמונה, סעיף 90א(2) לחוק העונשין, המתייחס לעבירות התנהגותיות בעלות יסוד נפשי של "מטרה", קובע:

" 'בכוונה' - מקום שהמונח אינו מתייחס לתוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה, יתפרש המונח כמניע שמתוכו נעשה המעשה או כמטרה להשיג יעד כפי שנקבע בעבירה, לפי ההקשר".

96. זהו עיגון בחוק (שנכנס עם תיקון 39 לחוק העונשין) של הלכת הצפיות, שהיתה קיימת בפסיקה מימים ימימה. נפסק, לא אחת, כי כאשר אדם מבצע מעשה, בודעו כי בהסתברות גבוהה יוביל המעשה לתוצאה האסורה, די בכך כדי להקים את היסוד הנפשי של כוונה מיוחדת, אף אם לא רצה בתוצאה מסוימת ואפילו אם העדיף שהיא לא תתרחש. כך, לגבי עבירות תוצאה, הדורשות יסוד נפשי של כוונה. לגבי עבירות התנהגות, בעלות יסוד נפשי של מטרה, אין להחיל את כלל הצפיות באופן כללי וגורף ויש לבחון האם אופיה ותכליתה של העבירה הספציפית מתאים להחלת הכלל. נקבע כי "בהעדר ערך גובר המקום פירוש סביר אחר לפיו אין להחיל את כלל הצפיות, יש להחיל את כלל הצפיות" (ע"פ 5492/11 **אלרחמן נ' מדינת ישראל**, פסקה 24 [5.8.12]; וכן ראו ע"פ 6019/09 **קילאני נ' מדינת ישראל** [18.3.10]).

כמו כן נקבע בע"פ 5529/12 **אהרון אוהב ציון נ' מדינת ישראל** [9.11.14] **[עניין אוהב ציון]**, פסקה 25 לפסק דינו של כבוד השופט דנציגר:

"כמובן שהוכחת קיומו של היסוד הנפשי של מטרה, הנדרש לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, מוטלת על התביעה, בהיותו יסוד מרכזי ממרכיבי העבירה. אלא שעקב אופיין המיוחד של העבירות מתחום המס בפרט, והעבירות הפיסקאליות בכלל, לא ניתן במרבית המקרים להוכיחו אלא על-ידי הנסיבות, התנהגותו ומעשיו החיצוניים של הנאשם. במקרים אלו עשויות הנסיבות בצירוף התנהגותו של הנאשם להביא אל המסקנה כי הכוונה להתחמק ממס נובעת מעצם המעשה. כך לדוגמא, מקרים שבהם הנאשם פועל באחד מן האופנים שלהלן: מסתיר מקור הכנסה שלם או מנהלו בשם אחר או בשם בדוי; מעלים חשבון בנק שבו מחזור משמעותי או מנהלו בשם אחר או בשם בדוי; מנהל שתי מערכות פנקסי חשבונות, האחת שונה מרעתה; נעדרים מסמכים נאותים או ספרי חשבונות נאותים, שראוי היה שהנאשם יקיים בהתחשב בנסיבותיו. במקרים אלו עשויה להלמד הכוונה להתחמק ממס ממעשיו של הנישום אלא אם יש בפיו הסבר סביר למעשה, שבכוחו לעורר ספק בלב בית המשפט לעניין כוונתו להתחמק מתשלום מס [ראו: **עמיר, 514-516**] (ההדגשות הוספו - מ.ב.נ).

עוד לגבי יישום הלכת הצפיות בעבירות מס, ראו רע"פ 74/13 **ניסים חלילו נ' מדינת ישראל** [17.3.13], וכן ראו רע"פ 9008/01 **תורג'מן נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח(4) 439 [2004].

97. נפסק לא אחת, לרבות **בעניין אוהב ציון הנ"ל**, כי את הכוונה המיוחדת הנדרשת בסעיף ניתן להוכיח, בדרך

כלל, בהסתמך על כלל הנסיבות, שכן על פי רוב אין דרך ישירה ללמוד על שהיה בלבו של אדם ("דבר הנתון ללבו של אדם אין בדרך כלל להוכיחו אלא על ידי ראיות נסיבתיות על פי התנהגותו ומעשיו החיצוניים, וכי כיצד אפשר אחרת לבחון כליות ולב?" - ע"פ 502/73 **שוורצברג נ' מדינת ישראל**, פ"ד כט(1) 202, 206 [1974]. ראו גם ע"פ 70/80 **יחיה נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה(1) 43, 45 [1980].

על הסקת היסוד הנפשי מראיות נסיבתיות נקבע, אך לאחרונה, בע"פ 220/17 **דנקר נ' מדינת ישראל** [29.8.18] **[עניין דנקר]**, פסקה 21 לפסק דינו של כבוד השופט הנדל:

"ניתן לומר כי יסוד נפשי יוכח תמיד על ידי ראיות נסיבתיות. בכך נבדל הוא ממרכיבים ביסוד העובדתי אשר ניתנים להוכחה על ידי ראיות ישירות שונות, או באמצעות הסקת מסקנה מראיות נסיבתיות. המתחולל בנפשו של אדם, מטבע הדברים, לא ניתן לגילוי אלא באמצעות הסקה מראיות חיצוניות בנוגע למחשבתו, מודעותו, ורצונו של האדם. אומנם הודאה, או אמרה של אדם לגבי מחשבותיו, עשויות להיתפס כראיה ישירה להוכחת היסוד הנפשי. לטעמי לא כך הדבר. גם אמרת נאשם לגבי מחשבתו יכולה לכל היותר לאפשר הסקת מסקנה לגבי המחשבה האמיתית. אומנם אמרת נאשם מסוג זו תהיה מעין ראיה נסיבתית בעלת משקל משמעותי, אך עדיין נסיבתית היא. באותו אופן, עדותו של עד על אמרה שאמר לו נאשם, תהא גם היא ראיה נסיבתית לעניין מודעותו או כוונתו של הנאשם".

עוד נקבע כי יתכן שאי דיווח על הכנסה, אפילו אי הדיווח הוא על הכנסה בשיעור גבוה והוא נמשך לאורך זמן, לא יביא למסקנה כי לנישום היתה כוונה להתחמק ממס, והוא אם נסיבות המקרה מלמדות שהנישום האמין בכנות שאינו חייב בדיווח על אותה הכנסה (ע"פ 1182/99 **הורביץ נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(4) 1, 155 [2000]).

במקרה שלפנינו, ניתן ללמוד מכלל הנסיבות על כוונת הנאשם להתחמק ממס, הן בעבירות הגניבה, הן באי הגשת דוחותיו על ההכנסות האחרות. זאת, גם בהתאם לתבחינים ששורטטו **בעניין אוהב ציון**. בעבירות הגניבה הסתיר הנאשם מקור הכנסה שלם וניהל את חלקו בשם בדוי (החשבונות על שם כהן), ובכך גם העלים את המידע שיש לו הכנסות שהושמו בחשבון הבנק על שם כהן. מעבר לכך, ברור לגמרי מדוע ביקש הנאשם להסתיר את הכנסתו מגניבות, וכרואה חשבון, אין ספק שידע, כאפשרות קרובה לוודאי, שהדבר יגרום להתחמקות מתשלום מס בגינה. באי הדיווח על ההכנסות האחרות הוא לא דיווח כלל על כך שיש לו מקור הכנסה משלוש החברות שבהן עסקין, וגם כאן הסתיר מקור הכנסה שלם.

הטענות בדבר קשייו האישיים שגרמו לכך שלא הגיש את דוחותיו אינן יכולות, אף הן, לפטור את הנאשם מהרשעה. ראשית, כפי שציינה המאשימה בסיכומיה, חרף כל אותם קשיים אישיים, הנאשם המשיך לעבוד כרואה חשבון. נוסף על כך, הוא מצא את הזמן והכוחות להגיש את הדוחות למע"מ ואת דוחות המקדמות למס הכנסה^[235]. בחקירתו ברשות המיסים נשאל כיצד הצליח לתפקד כל כך יפה כשכיר בהליקון, אך לא הצליח לתפקד בניהול עסקו האישי, ואיך המשבר האישי שלו לא השפיע על עבודתו בהליקון. על כך השיב: "אני הפרדתי בין העבודה שלי כשכיר לבין העבודה שלי כעצמאי ששם נשברתי"^[236]. שנית, בחקירתו ברשות המיסים סיפר הנאשם על סיבה נוספת שגרמה לו לאי הגשת הדוחות - סכסוך עם שני זמרים מפורסמים, שלא נזכר את שמם. "הבלגנים שהם עשו לי גרמו לי לא להגיש דוחות, שיבשו לי את כל חיי והבית"^[237]. משום מה, סיבה זו, שעל פי דבריו בחקירה שיבשה לו את כל חייו והבית, לא הוזכרה

כלל בחקירתו הראשית, ובחקירה הנגדית היא עלתה רק במענה לשאלה של התובע. נוסף על כך, לראשונה שמענו בחקירה הנגדית על סיבה חדשה לאי הגשת הדוחות: נפילת מחשב שהקשתה על שחזור החומר^[238]. העלאתם של קשיים וזניחתם חליפות, מקשה על היכולת לתת להם משקל ממשי כגורמים המסבירים את אי הגשת הדוחות. מעבר לכל, נפסק לא אחת, שקשיים של נאשם, כלכליים או אחרים, אינם יכולים לשמש מגן מפני ענישה מחמירה ("בשל החומרה היתרה המאפיינת עבירות כדון דא, יש ליתן משקל בכורה לשיקולי ההרתעה בעקבות ביצוען, תוך העדפתם על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 2259/16 **חנוכייב נ' מדינת ישראל** (2.5.2016); רע"פ 4584/15 **משארה נ' מדינת ישראל** (6.7.2015); רע"פ 6371/14 **באסם נ' מדינת ישראל** (28.10.2014))^[239]). ואם אלה פני הדברים כאשר עסקינן בענישה, נכונים הדברים שבעתיים כאשר עסקינן בעצם ההרשעה (ובלבד שבית המשפט אינו משתכנע, שאותן נסיבות אישיות הן שעמדו מאחורי אי הדיווח, ולא כוונה להתחמק ממס). "ויוזכר, הראיות הנסיבתיות אינן צריכות להצביע באופן ודאי ומוחלט על התקיימות יסודות העבירה (ע"פ 2624/03 **עמרם נ' מדינת ישראל**, בפס' 6 לפסק דינו של השופט **א' א' לוי** (24.2.2005)), אלא הרף לשלילת הסברים חלופיים הוא הרף הפלילי. מקום בו אין הסבר חלופי באשר לתזה המרשיעה, ניתן לקבוע שהאחרונה הוכחה מעבר לכל ספק סביר, ועל כן ניתן להרשיע נאשם על סמך הראיות הנסיבתיות" (**עניין דנקנר**, פסקה 21 לפסק דינו של השופט הנדל).

עבירות המס - סיכום

98. **סיכומי של דבר, אני קובעת שהוכחו כל יסודות העבירה לפי סעיף 220(5) לפקודה, ואני מרשיעה את הנאשם בביצוע ארבע עבירות של שימוש במרמה, ערמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס, הן לגבי הכנסותיו מכספי הגניבה, הן לגבי הכנסותיו הנוספות שלא דווחו, כמפורט באישום השלישי.**

סוף דבר

99. מצאתי שכל עבירות כתב האישום הוכחו במידה הנדרשת במשפט פלילי. דחיתי את טענות ההגנה הפרטניות לגבי כל עבירה ועבירה. דחיתי את הטענות המתייחסות לדוקטרינת הפסילה הפסיקתית ואת טענות ההגנה מן הצדק.

100. משכך, אני מרשיעה את הנאשם בביצוע העבירות הבאות:

א. 19 עבירות של **גניבה בידי מורשה** (סעיף 383 עם 393(1) לחוק העונשין) ו-6 עבירות של **רישום כוזב במסמכי תאגיד** (סעיף 423 לחוק העונשין);

ב. 19 עבירות של **עשיית פעולה ברכוש אסור במטרה להסוות את מקורו** (סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון);

ג. ארבע (4) עבירות של **שימוש במרמה, ערמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס** (סעיף 220(5) לפקודה).

ניתנה היום, ז' תשרי תשע"ט, 16 ספטמבר 2018, במעמד הצדדים

[1] 23.11.10

[2] **ת/5**, חקירה מיום 30.11.10; **ת/6**, חקירה מיום 26.6.11; **ת/7**, חקירה מיום 31.10.12; **ת/8**, חקירה מיום 9.4.13; **ת/9**, חקירה מיום 10.4.13; **ת/10**, חקירה מיום 17.4.14; **ת/11**, חקירה מיום 26.5.14

[3] פ/250, 19 עד פ/251, 14 - חקירתו הראשית של הנאשם; סיכומי התביעה עמוד 2; סיכומי ההגנה, עמודים 16 - 17

[4] פ/252, 16 עד פ/253, 19 - חקירתו הראשית של הנאשם; סיכומי התביעה עמוד 2; סיכומי ההגנה, עמודים 16 - 17

[5] חשבון מספר 708900/52

[6] חשבון מספר 451439

[7] חשבון מספר 378262

[8] פ/253, 24 - 26, חקירתו הראשית של הנאשם

[9] קלסר **ת/1**, נספח א

[10] קלסר **ת/1**, נספח ב

[11] קלסר **ת/1**, נספח ה; פ/257, 15 - 17; פ/257, 28 עד פ/258, 1; סיכומי ההגנה, סעיף 240

[12] קלסר **ת/1**, נספח ד; פ/257, 27 עד פ/258, 1; סיכומי ההגנה, סעיף 240

[13] פ/264, 6 ואילך

[14] קלסר **ת/1**, נספח ז; פ/261, 25 ואילך; פ/263, 9 ואילך

[15] **ת/17**

[16] למשל - סעיפים 174, 183, 219 ו-220 לסיכומי ההגנה

[17] למשל - סעיפים 133 ו-242 לסיכומי ההגנה

[18] למשל - סעיף 204 ו-210 לסיכומי ההגנה

[19] סעיפים 258 - 267 לסיכומי ההגנה

[20] סעיפים 270 - 300 לסיכומי ההגנה

[21] סעיפים 233 - 239 לסיכומי ההגנה

[22] סעיפים 306 ו-312 עד 313 לסיכומי ההגנה

[23] סעיף 319 ואילך לסיכומי ההגנה

[24] סעיף 317 לסיכומי ההגנה

[25] סעיף 332 ואילך לסיכומי ההגנה

[26] סעיף 22 לסיכומי ההגנה

[27] סעיף 16 וסעיפים 26 עד 117 לסיכומי ההגנה

[28] **ת/11**, 19 - 44

[29] סעיף 348 לסיכומי ההגנה

[30] פ/208, 13 - 24

[31] **נ/23**, 17; פ/247, 23 - 24

[32] **ת/16**

[33] **נ/30**

[34] בחלק מהמסמכים רשום 8.9.04

[35] **ת/18**

[36] **ת/1ד**

[37] **ת/5**, צרופה אא/2; פ/251, 20 - 24

[38] **ת/5**, 523 - 529

[39] פ/256

[40] **נ/26**

[41] פ/386, 28 עד פ/387,11

[42] פ/3878 - 11

[43] פ/426, 22 - 32

[44] פ/384, 27 ואילך; פ/411, 6 - 26; פ/442, 12 - 28

[45] פ/426, 11

[46] פ/426, 6 - 17

[47] פ/384, 4 עד פ/385, 8

[48] פ/385, 23 עד פ/386, 24; פ/426, 6 - 15

[49] פ/389, 6 - 27

[50] פ/388, 22 - 24

[51] פ/425, 18 - 24

[52] פ/391, 17 עד פ/394, 3; פ/410, 19 - 31

[53] פ/201 עד פ/202

[54] **ת/18**

[55] **ת/16**

[56] מסמך ש.כ. 158 מתוך **ת/18** ומסמך ש.כ. 26 מתוך **ת/16**; פ/394, 4 ואילך; פ/404, 19 ואילך; פ/408, 31 ואילך; פ/433, 4 - 32

[57] פ/401, 21 עד פ/402, 8; פ/405, 11 ואילך

[58] פ/425, 23 - 24

[59] פ/410, 1 - 7

26 - 18,415/פ; 5 - 2,410/פ [60]

13,407/פ ואילך; 7,404/פ עד 29,403/פ [61]

32 - 22,400/פ [62]

21 - 9,388/פ [63]

12 - 4,434/פ [64]

12,421/פ עד 16,419/פ [65]

21,426/פ עד 30,425/פ [66]

11,435/פ עד 19,434/פ [67]

33 - 9,435/פ [68]

23 - 14,253/פ; 8 - 4,251/פ [69]

225 - 191, **8/ח** [70]

28,280/פ עד 15,278/פ [71]

17,282/פ עד 29,280/פ [72]

8,283/פ - 28,282/פ [73]

30 - 9,283/פ [74]

25 - 1,436/פ; 30 - 29,412/פ; 12 - 1,412/פ [75]

26 - 22 ,413/פ [76]

16 - 12 ,437/פ [77]

27 - 19 ,437/פ [78]

15 - 5 ,438/פ [79]

10 ,414/פ - 26 ,413/פ [80]

18 - 12 ,435/פ [81]

24 - 12 ,300/פ [82]

20 - 17 ,414/פ [83]

492 ואילך **ת/5** [84]

616 - 611 **ת/5** [85]

694 - 692 **ת/5** [86]

25 - 21 ,250/פ [87]

8 - 6 ,251/פ [88]

23 - 14 ,253/פ [89]

23 - 14 ,243/פ; 3 ואילך; פ/237, 32 - 24 ,229/פ; פ/228, 27 - 29; פ/229, 24 - 32; פ/237, 3 ואילך; פ/243, 14 - 23 [90]

535 - 534 ו- 504 - 503 **ת/5** [91]

[92] פ/290, 14 - 17

[93] פ/290, 26 - 27

[94] פ/291, 5 - 6

[95] פ/257, 27 עד פ/258, 3

[96] פ/257, 1 - 3

[97] פ/258, 4 - 8

[98] פ/239, 3 - 30

[99] פ/234, 13 ואילך

[100] פ/231, 4 - 12

[101] פ/243, 24 - 28

[102] **ת/13**

[103] **ת/8**, 561 - 565

[104] סעיף 240 לסיכומי ההגנה

[105] **ת/11**, 107 - 110

[106] **ת/11**, 266 - 275

[107] **נ/26**

28 - 1 ,307/פ [108]

33 ,306/פ עד 4 ,304/פ [109]

15 - 10 ,305/פ [110]

1 ,195/פ [111]

15 - 14 ,198/פ [112]

28 - 24 ,438/פ [113]

22 ,198/פ ואילך [114]

8 - 4 ,384/פ [115]

14 ,216/פ עד 21 ,215/פ [116]

29 - 11 ,193/פ [117]

30 ,214/פ עד 27 ,213/פ [118]

21 - 1 ,217/פ [119]

30 - 15 ,217/פ [120]

1 ,218/פ ואילך [121]

12 - 6 ,219/פ [122]

15 - 9 ,220/פ [123]

[124] למשל - סעיף 141 לסיכומי ההגנה

[125] פ/220, 21 עד פ/221, 2

[126] פ/200, 1 - 6

[127] פ/200, 15 - 17

[128] פ/223, 15 - 18

[129] פ/227, 21 - 26

[130] פ/197, 19 - 26

[131] פ/406, 3 - 10

[132] פ/228, 27 - 29; פ/229, 24 - 32; פ/237, 3 ואילך

[133] פ/230, 1 - 3

[134] למשל - **ת/11**, 185 - 191

[135] פ/231, 17 ואילך

[136] פ/239, 3 - 19

[137] פ/438, 24 - 28

[138] פ/381, 27 - 29

[139] פ/424, 19 - 23

[140] פ/410, 9 - 18

[141] פ/417, 16 ואילך

[142] פ/438, 29 עד פ/440, 2

[143] פ/188, 26 ואילך - עדותו של הלבץ

[144] פ/332, 19 עד פ/335, 4; **ת/9**, 124 - 138, 206 - 224

[145] פ/335, 5 - 13

[146] פ/332, 19 ואילך

[147] פ/247, 6 - 10

[148] פ/249, 29 עד פ/250, 2

[149] פ/214, 31 - 33

[150] סעיפים 180 - 183 לסיכומי ההגנה

[151] פ/390, 27 עד פ/391, 16

[152] פ/335, 10 - 13

[153] **ת/9**, 124 - 135

[154] פ/187, 24 - 27

[155] פ/339, 20 - 24

[156] כעולה מהמאזן של החברה לסוף 2003 - **נ/23**

[157] פ/323, 23 עד פ/324, 4

[158] **ת/11**, 198 - 202; 217 - 231; פ/313, 5 - 10

[159] פ/312, 26 - 28

[160] פ/312, 29 - 33; פ/322, 30 עד פ/324, 4

[161] **ת/7**, 20 - 25

[162] **ת/8**, 37 - 39

[163] **ת/8**, 50 - 53

[164] **ת/8**, 65 - 79

[165] **ת/8**, 88 - 97

[166] **ת/8**, 98 - 102

[167] **ת/8**, 117 - 126

[168] **ת/8**, 173 - 178

[169] **ת/8**, 181 - 185

[170] **ת/8**, 282 - 287

[171] **ת/8**, 295 - 301

314 - 313 ,**8/ת** [172]

376 - 383 ,**8/ת** [173]

463 - 461 ,**8/ת** [174]

495 - 483 ,**8/ת** [175]

506 - 503 ,**8/ת** [176]

560 - 556 ,**8/ת** [177]

43 - 19 ,**9/ת** [178]

56 - 53 ,**9/ת** [179]

365 - 364 ,251 - 243 ,224 - 223 ,214 - 211 ,192 - 191 ,135 - 129 ,**9/ת** [180]

44 - 19 ,**11/ת** [181]

256 - 255 ,**11/ת** [182]

275 - 273 ,**11/ת** [183]

463 - 462 ,**8/ת** [184]

502 - 499 ,**8/ת** [185]

251 - 249 ,**11/ת** [186]

18 - 12 ,**פ/332** [187]

[188] פ/288, 3 - 4

[189] פ/14, 300

[190] פ/299, 19 - 26

[191] פ/300, 16

[192] פ/313, 11 - 29

[193] פ/39, 8 - 12

[194] פ/49, 3 - 14

[195] פ/300, 5 - 31

[196] פ/304, 4 - 12

[197] פ/287, 14 ואילך

[198] למשל: פ/335, 15 - 31

[199] פ/287, 25 עד פ/288, 4

[200] מימים 29.6.05, 15.9.05 ו-29.11.05

[201] גם הם מימים 29.6.05, 15.9.05 ו-29.11.05

[202] נספח ג לכתב האישום; קלסר הצרופות של **ת/1**, חוצץ נספח ג

[203] **ת/2**

[204] פ/260, 16 ואילך; פ/339, 28 ואילך

[205] פ/340, 5 - 18

[206] פ/341, 31 עד פ/342, 1

[207] **ת/5**, 702 - 710

[208] **ת/7**, 20 - 25

[209] **ת/8**, 270 - 281

[210] **ת/8**, 282 - 287

[211] **ת/9**, 70 - 73

[212] **ת/9**, 211 - 227

[213] **ת/9**, 118 - 123

[214] **ת/9**, 146 - 154

[215] **ת/11**, 81; 132 - 156; 276 - 283

[216] **ת/11**, 257 - 263; 276 - 291

[217] **ת/11**, 240 - 248

[218] סעיף 267 לסיכומי ההגנה

[219] **ת/9**, 257 - 292

[220] **ת/11**, 266 - 275

[221] סעיף 276 לסיכומי ההגנה

[222] סעיף 279 לסיכומי ההגנה

[223] פסקאות 16 ו-31 לפסק הדין

[224] ראו, למשל, **עניין ברהמי**, פסקה 23

[225] ר' פסקה 27 להחלטה

[226] סעיף 278 לסיכומי ההגנה

[227] פסקאות 32 - 33 לפסק הדין

[228] פ/261, 7 - 24

[229] פ/40, 29 עד פ/41, 3

[230] פ/216, 28 עד פ/262, 22

[231] סעיף 320 לסיכומי ההגנה

[232] פ/264, 6 - 27

[233] פ/311, 11 עד פ/312, 22

[234] פ/356, 7 - 11

[235] פ/356, 13 עד פ/357, 24; **ת/5**, 129 - 132

[\[236\]](#) **ת/5**, 147 - 150

[\[237\]](#) **ת/5**, 188 - 200

[\[238\]](#) פ/357, 24 עד פ/358, 9

[\[239\]](#) רע"פ 4233/16 **רמי מור נ' מדינת ישראל** [4.7.16], פסקה 8